

LUKAS

F.W. Grant

LUKAS

De numerieke structuur van de Schrift

Lukas

De numerieke structuur van de Schrift

Auteur: F.W. Grant
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie: 2025
Copyright: OudeSporen online uitgeverij
Engelse versie: STEM Publishing / BrethrenArchive.org

Inhoud

Lukas	8
Reikwijdte en verdeling van Lukas.	8
Er zijn slechts drie verdelingen.	9
Opmerkingen	9
Afdeling 1. (Lukas 1 - 4:13)	10
Onderverdeling 1. (Lukas 1).	13
Onderverdeling 2. (Lukas 2).	25
Onderverdeling 3. (Lukas 3 - 4:13)	35
Afdeling 2. (Lukas 4:14 - 18:34)	43
Onderverdeling 1. (Lukas 4:14 - 6:49).	44
Onderverdeling 2. (Lukas 7 - 8:21)	60
Onderverdeling 3. (Lukas 8:22 - 9:36).	69
Onderverdeling 4. (Lukas 9:37-62)	78
Onderverdeling 5. (Lukas 10 - 16).	83
Sectie 1. (Lukas 10 - 11:13)	84
Sectie 2. (Lukas 11:14 - 12)	100
Sectie 3. (Lukas 13 - 16)	113
Sectie 4. (Lukas 17 - 18:8)	143
Sectie 5. (Lukas 18:9-34)	148
Afdeling 3. (Lukas 18:35 - 24)	154

Onderverdeling 1. (Lukas 18:35 - 21:36)	154
Onderverdeling 2. (Lukas 21:37 - 23)	169
Sectie 1. (Lukas 21:37 - 22:62.)	170
Sectie 2. (Lukas 22:63 - 23:25)	182
Sectie 3. (Lukas 23:26-56)	186
Onderverdeling 3. (Lukas 23:56 - 24)	193
Bijlagen	200
Bron	200
Volgorde en indeling van de Bijbelboeken	207
Betekenis van de cijfers	208

Lukas

Reikwijdte en verdeling van Lukas

Het Evangelie van Lukas geeft ons ‘het gezicht van een Mens’, wat dus op natuurlijke wijze aansluit bij de numerieke plaats van het Evangelie, het nummer van ‘openbaring’. In geen ander van de Synoptici worden we zo dicht bij God gebracht, of wordt God zo aan ons onthuld, als in het vijftiende hoofdstuk. Dit houdt noodzakelijkerwijs verband met het vredesoffer-karakter van Christus’ werk, de vrucht van de verzoening zoals gezien in de voorgaande evangeliën. De schaduw is verdwenen van het aangezicht van God.

Het ‘gelaat van een mens’ gaat echter verder: want het mens-zijn is dat wat de Zoon van God op Zich genomen heeft, niet alleen om onze verlossing te volbrengen, maar als voor altijd het Hoofd van de mensheid in de nieuwe schepping. Alle gezegende resultaten zijn inderdaad nog niet ontvouwd, maar de Persoon is hier die Zijn volk bezit en handelt in alle menselijke sympathie en genegenheid van een dergelijke relatie. Zijn mannelijkheid wordt benadrukt in al de werkelijkheid van zwakheid en afhankelijkheid, Zijn geboorte en kindertijd, groeiend in wijsheid als in gestalte, veelvuldig in gebed te midden van allen, volmaakt in gehoorzaamheid, een uniek schouwspel op aarde, zodat Gods ‘welbehagen in de mensen’, waarover de engelen eerbiedig spreken, gerechtvaardigd en noodzakelijk is.

Hier ontmoeten God en mens elkaar; met een zegen voor de mens die hart en leven vervult met beantwoordende lof.

Zelfs van het kruis, zoals wij het hier beschouwen, is de opperste lijdensweg vertrokken. Er is geen kreet van verlatenheid; 'Mijn God!' is vervangen door 'Vader.' Hij bidt voor Zijn moordenaars; Hij geeft vrede aan de stervende zondaar aan Zijn zijde. Overal in het boek worden genade, vrede en vergeving van zonden verkondigd.

Er zijn slechts drie verdelingen

1. Lukas 1 - 4:13 - De unieke gehoorzame Mens.
2. Lukas 4:14 - 18:34 - Een Verlosser en Zijn redding.
3. Lukas 18:35 - 24 - Herstel, de belemmeringen en verwezenlijking ervan, en het vredeofferwerk waardoor de mens nabij wordt gebracht.

Opmerkingen

Afdeling 1. (Lukas 1 - 4:13)

De unieke gehoorzame mens

De Persoon van de Heer is datgene wat ons in de eerste afdeling wordt voorgehouden: de waarheid, maar ook de uniciteit van Zijn mens-zijn, geboren uit een maagdelijke moeder door de kracht van de Geest van God; uniek ook in de volmaaktheid van die gehoorzaamheid, 'in alle dingen verzocht als wij, zonder zonde.' Het is duidelijk dat dit aan ons wordt voorgelegd - de realiteit van wat Hij is - zoals geen van de voorgaande evangeliën het ontwikkelt. Mattheüs staat veeleer stil bij Zijn waardigheid als Heerser over het volk van God. Markus verklaart Hem als de Zoon van God, maar gaat dan onmiddellijk over tot Zijn dienst, en spreekt niet over Zijn geboorte of menselijke afstamming, behalve incidenteel op een later tijdstip. Johannes staat stil bij Zijn godheid, het vleesgeworden Woord, de Eniggeborene van de Vader, waar Hij geen broeders heeft. Alles daarin spreekt eerder van tegenstelling dan van menselijke verwantschap, hoewel Hij werkelijk mens is. Maar Lukas presenteert de Eerstgeborene, wat noodzakelijkerwijs broeders impliceert, - degene die geboren is uit de Geest, zoals wij nieuw geboren zijn uit de Geest: een immens verschil, zeker, maar dat toch het verband geeft dat de apostel verklaart (Hebr. 2:11), dat 'zowel Hij die heiligt als zij die geheiligt worden, allen uit één zijn; om welke reden,' voegt hij eraan toe, 'Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen.'

Het verband is niet tussen de Heer als Mens en de mensen in het algemeen. Het is niet waar, zoals sommigen zeggen, dat Hij door Mens te worden vlees van ons vlees en been van ons been werd. Wij, Zijn volk, zijn vlees van Zijn vlees en been van Zijn beenderen (Ef. 5:30). Daarvoor moest ook de dood komen, want 'tenzij een graankorrel in de grond valt en sterft, blijft hij alleen' (Joh. 12:24); en het was in de diepe slaap die op Adam viel, het beeld van zo'n doodsslaap, dat Eva uit zijn zijde werd genomen (Gen. 2:21-23).

Zo zijn de Heiligmaker en de geheiligde allen van één; en toch is er ook hier, zoals reeds gezegd, een verschil dat van immens belang is. Waarlijk Mens als Christus was, en zelfs de Zoon des mensen; de kracht van de Geest behoeft die zuivere menselijkheid die Hij in de maagdelijke schoot aannam voor de minste smet of gevolg van het kwaad. Natuurlijk was Hij slechts 'dat Heilige Ding', een 'Tweede Mens,' onvervalst; en meer nog, krachtens Zijn goddelijke natuur, nooit te scheiden van Zijn menselijkheid, 'van de hemel' (1 Kor. 15:47) - een hemelse Mens.

We moeten echter bedenken dat we voor de leer van dit alles verder moeten gaan dan Lukas, en inderdaad, uit de Schrift in het algemeen moeten putten. Terwijl we dat doen, zal het evangelie van de Mensheid ons meer en meer de Persoon openbaren over wie deze teksten en waarheden zich verzamelen in een steeds grotere glans van heerlijkheid. Want de Schrift heeft haar centrale thema in Hem, zoals 'alle dingen door Hem en voor Hem geschapen zijn'. Zijn woord is als Zijn werk, in alle delen getuigend van Zichzelf.

Lukas toont ons de volmaakte Mens; hij verwelkomt de zoekende ogen van een vijandige wereld om Hem te bewijzen; hij daagt

degenen die dat graag willen, uit om Hem iets anders te vinden dan de onberispelijke; terwijl God zich absoluut aan Hem verbindt als Degene in wie Hij Zijn volmaakte voldoening en verrukking heeft gevonden. Toch is Hij niet alleen in het vlees, maar 'in de gelijkenis van zondig vlees' (Rom. 8:3). Hij is in woestijnachtige omstandigheden, 'een man van smarten en bekend met smarten'; nooit beschutte Hij Zich, door de kracht van de goddelijkheid die in Hem was, voor het gewone lot van de mensen; nooit beriep Hij zich op de vrijstelling die verschuldigd is aan Zijn volmaaktheid; van elke beproeving die de mens kent; nee, op een weg die steeds neerwaarts leidde naar de laagste vernedering, naar de dood en de plaats van het kruis. Dit alles was het middel voor de grootst mogelijke vertoning van een gehoorzaamheid aan God die geen grens kende, - van een liefde die Goddelijk de bron was van deze gehoorzaamheid, voor de mensen een onvoorwaardelijke toewijding; 'de goede Herder', die Zijn leven aflegde voor de schapen.

Deze schapen zijn zwervers, en Hij moet ze zoeken, willen ze de Zijnen zijn. Zij moeten gewonnen worden uit de wegen van de zonde, Zijn stem leren kennen, het werk van Zijn liefde in hen gedaan. Zo is Hij de Heiligmaker; zo worden zij geheiligd. En dit werk wordt in Lukas getoond als in geen van de vroegere evangeliën, hoewel het natuurlijk in geen enkel evangelie kon worden weggelaten. Maar bij 'Lukas, de geliefde geneesheer,' moet het geneesmiddel voor de zieke zielen wel een grote plaats innemen; en zo zal iedere kennis van het gezegende boek dat voor ons ligt, beseffen dat het overvloedig de openbaring heeft van Gods methode met alle geestelijke ziekten: de stem van terugroeping en herstel tot God klinkt er overal doorheen.

Onderverdeling 1. (Lukas 1)

Goddelijke belofte vervulling in soevereine genade

In de eerste onderverdeling vinden we de gebeurtenissen die onmiddellijk voorafgaan aan en in verband staan met de geboorte van Christus. Daarin, te midden van het verderf waarin Israël zich bevindt (en Israël is slechts wat de mens is: er is geen uitzonderlijke beterschap die voor iemand kan worden opgeëist), ziet men God werken in uitvoering van lang verklaarde doeleinden, en in soevereine genade. De namen van twee van hen die in de eerste plaats voor ons staan in dit verslag zijn in dit opzicht van grote betekenis. De eerste is Zacharias, 'Jah heeft onthouden'; de naam van zijn vrouw is Elisabeth, hetzelfde als Elisheba, 'God heeft gezworen'. En in zijn loflied voegt Zacharias deze dingen samen. 'Gezegend zij de Heer' - of Jahweh (waarvan Jah een verkorte vorm is) - 'want Hij heeft verlossing bewerkt ... om Zijn heilig verbond te gedenken: de eed die Hij gezworen heeft aan onze vader Abraham.' Zo is Hij dus verklaard, hier te handelen.

Zo ligt de bron van alle zegen in God zelf, die zich vanaf het begin in zijn genade aan de mensen heeft toegezegd, opdat zij die zouden kennen en er vertrouwen in zouden hebben. Zo begint het Nieuwe Testament voor ons, met zijn wortels in het Oude, inderdaad nieuw in de volheid van zijn zegen. Hij komt die de zegen moet brengen, in wiens handen alles wat menselijke belangen en de glorie van God aangaat zonder vrees kan worden toevertrouwd. Toch is het de Mens die het voor de mens moet opnemen: het Zaad van de vrouw moet de slang de kop vermorzelen; de mens moet God verheerlijken waar

de mens Hem onteerd heeft; en de goedheid moet zegevieren, niet door andere macht, maar door haar eigen macht.

1. De inleiding tot het Evangelie is opmerkelijk omdat het de eenheid van gedachte toont die door het boek loopt, zelfs in delen waar we die natuurlijk niet zouden verwachten. Lukas is het Evangelie van de Mensheid; en 'het gezicht van een mens' begroet ons in de openingsregels. Het menselijke doel wordt bereikt op een door en door menselijke manier, en zonder de claim van iets meer dan menselijk. Anderen hebben de hand genomen om verhalen naar voren te brengen van de gebeurtenissen die de laatste tijd onder de mensen zijn vervuld, en die aan hen zijn overgeleverd door ooggetuigen die ook speciaal bevoegd waren als dienaren van het Woord. Uit de pogingen zelf blijkt de wenselijkheid om blijvend vorm te geven aan wat als overlevering zo snel aan verandering en verdraaiing onderhevig was. De schrijver had bijzondere aandacht aan dit onderwerp geschonken, en alles vanaf het begin nauwkeurig nagevolgd. Hij schrijft daarom aan zijn broeder-christen Theophilus, opdat deze zekerheid zou hebben over de dingen waarin hij als christen in onderwezen was.

Hij eist geen opdracht van de Heer om zijn Evangelie te schrijven. Hij ziet een gebrek bestaan waarin hij kan voorzien, en hij voorziet daarin. Hij spreekt of denkt blijkbaar niet eens over het schrijven voor de Gemeente als geheel, of wat in de algemene behoefte zou voorzien. Het is voor Theophilus. Hij zegt niets over inspiratie. Goddelijke liefde in hem zet hem aan om te doen wat hij kan om iemand in het geloof te vestigen in wie hij geïnteresseerd is; en als resultaat daarvan heeft hij geschreven wat de hele Gemeente voor allen van God heeft geacht te zijn.

Het is een prachtig voorbeeld van hoe natuurlijk de Geest van God werkt, of kan werken, in wat wij inspiratie noemen. Het instrument dat Hij gebruikt is niet als een pen in de hand van een ander. Het is een man die vrij handelt - want 'waar de Geest des Heren is, daar is vrijheid' - als uit zijn eigen hart en geest alleen. Hij gebruikt alle middelen die hij heeft, en gebruikt ze ijverig. Je bent bereid om in zijn werk het karakter van de schrijver te vinden: waarom zou Hij, die het instrument heeft voorbereid, het niet gebruiken overeenkomstig de kwaliteit van datgene wat Hij heeft voorbereid? Waarom zou Hij het verstand dat Hij heeft klaargemaakt terzijde schuiven, net zo goed als de affecten van het hart die Hij heeft begiftigd? En waarom zou Hij, die de menigte voedde met de broden en de vissen die reeds waren verstrekt, datgene terzijde schuiven wat de ijver en de ijver van de discipel 'nauwkeurig had uitgezocht'? Het was die eerder gemaakte voorziening die de Heer zegende en die gewone mensen op hun eigen manier uitdeelden; en wie zal ons vertellen wat het was, hoe wonderlijk de verandering ook was, dat de zegen van de Heer eraan had toegevoegd?

De Auteur van de natuur is niet jaloers op de natuur: Hij is er de Heer van. Te midden van de wetten die Hij haar heeft opgelegd, beweegt Hij zich vrijelijk en werkt Zijn eigen wil uit, zodat wij geneigd zijn te vragen: 'Waar is Hij?' terwijl wij zouden moeten vragen: 'Waar is Hij niet? En zelfs wanneer de grootsheid van het volbrachte werk aantoont dat hier de Almachtige Werker is, kijken we naar het gemak en de eenvoud van de voltooiing, en vragen ons af hoe Hij het kan zijn?

Dit is de les van Lukas' inleiding; zo geschikt als inleiding op Hem die tot ons komt met het gezicht van een Mens, en tot ons spreekt met een menselijke tong. Zoals Hij is, zo is Zijn woord; waarin ook het menselijke element verkeerd is gelezen om het goddelijke te verbannen of te verminderen; om God in de verte te plaatsen, in plaats van Hem volkomen nabij te brengen.

Lukas zegt niets expliciet over inspiratie; maar hij kent de kracht van wat hij moet meedelen om zekerheid te geven over de christelijke waarheden: een zekerheid die duidelijk noch de overlevering van meer dan een eerste generatie of zo zou kunnen geven, noch een onnauwkeurige, hoe goedbedoeld ook, weergave ervan. Dit is de grond van zijn eigen schrijven: hij heeft alle dingen vanaf het begin 'nauwkeurig' weergegeven. Hoe kort heeft deze overlevering bestaan! Lukas was zelf de metgezel van de apostel Paulus; toch was het al nodig maatregelen te nemen om er een vaste vorm aan te geven, en de dingen nauwkeurig na te gaan. Wij zien dat hij niet zoveel heeft beweerd als hij werkelijk heeft gedaan: want hij heeft ons een deel gegeven van een viervoudige geschiedenis van Christus, die samen datgene levert wat wij van Hem moeten weten in al zijn verschillende waarde voor de ziel. Hij heeft voor ons onder deze de Mens, Christus Jezus, afgebeeld, onderscheiden van alle andere opvattingen, maar absoluut in overeenstemming; de lijn van de waarheid die hem is toevertrouwd vervolgend met een eenvoud van doel dat elk deel van zijn Evangelie vorm geeft; terwijl de volheid van goddelijke genade erin spreekt en altijd zal spreken als uit het volle hart van God tot de mensen.

Eén ding moeten we hieraan toevoegen, dat er natuurlijk mee samenhangt, dat we in Lukas de eerste en enige niet-Joodse schrijver hebben, die we kennen, in de Bijbel; en dat hij schrijft aan Theophilus, duidelijk een andere niet-Jood; door de titel van ‘edelste’ die op hem wordt toegepast, zoals op Festus door de apostel (Handelingen 26:25), nog of kort geleden in een soortgelijke positie van eer. Zo ging het evangelie uit onder de heidenen, terwijl Israël het de rug had toegekeerd. Hier was inderdaad sprake van genade in haar volle omvang; en het is kenmerkend voor wat ons hier wordt voorgesteld.

2. (1) De geschiedenis opent met iets zeer belangrijks. Zacharias is een priester, uit de klasse van Abia, in de dagen van Herodes de koning, en zijn vrouw behoort tot de dochters van Aäron, en haar naam is Elisabeth. Alles is uiterlijk in orde, hoewel het slechte dagen zijn in Israël, zoals de naam van Herodes ze voldoende stempelt. Toch dienen de priesters in hun gangen in de tempel, volgens wat David had ingesteld, Zacharias is van de gangen van Abia, ‘mijn Vader is Jah,’ veelbetekenend, de achtste gangen. Niet alleen zijn zij beiden rechtvaardig voor God, onberispelijk wandelend in de geboden en verordeningen van de Heer. Zij zijn echter gevorderd in leeftijd en zonder kinderen: Elisabeth (‘Gods eed’) is onvruchtbaar.

Het geheel is een beeld van Israël, het priesterlijke volk, niet op zijn slechtst maar op zijn best, gezien in een overblijfsel, zoals Gods genade dat daar altijd heeft onderhouden, maar dat onder de wetsbedeling de beloften niet kon beërven. Niettemin kon Jah Zijn eed gedenken, maar alleen door de nu opkomende Verwekker, van wie het Evangelie van Lukas spreekt.

(2) Zacharias komt dan; in de volgorde van zijn loop in de tempel, waarbij zijn lot was om wierook te branden toen hij naar binnen ging. Het lot is de uitdrukking van de soevereine wil van God, die in de extremiteit van de mens altijd zijn bron is geweest. Wierook is de geur van Christus voor God: misschien niet van de verzoening, maar eerder van Christus persoonlijk. En dat is wat hier bedoeld wordt. Langzamerhand zal blijken, dat de verzoening door Zijn bloed moet geschieden, en typen en profetieën hadden dit reeds lang geleden verklaard; toch werd in feite historisch, toen Hij kwam, de noodzaak van Zijn dood veel op de achtergrond gehouden. Zelfs de verwijzing van de Doper naar het Lam van God lijkt uit zijn latere vragen niet zo duidelijk voor hemzelf te zijn geweest als wij ons natuurlijk kunnen voorstellen. In het algemeen lijkt het voorbehoud in eerste instantie onbetwistbaar: de wierook kwam vóór het bloed; zoals op de verzoendag.

Zacharias ziet dan bij het wierookaltaar de engel van de Heer. Hij staat aan de rechterzijde van het altaar - de rechterhand van de macht; want de macht van dat waarvan het altaar spreekt, is bij hem; zijn bezoek is, zoals we onmiddellijk zien, de uitdrukking van de zoete geur van Christus voor God.

(3) Toch valt angst op Zacharias; helaas, dit kan ons niet verbazen; wij zijn maar al te goed gewend aan zulke verkeerde interpretaties van goddelijke goedheid door de Zijnen. God bedoelt ons goed en wij beschuldigen Hem van kwaad. Door gebrek aan vervolmaking in de les van Zijn liefde, neemt de angst die ons kwelt bezit van ons. Hoe vaak moet Hij niet tegen ons zeggen: 'Vrees niet', terwijl Hij op het

punt staat ons misschien juist die zegen te geven waarnaar wij zo lang hebben gezocht.

Zo is het tenminste met Zacharias: de engel moet hem zeggen dat zijn gebed is verhoord en dat hem een zoon zal worden geboren; een vreugde niet alleen voor hemzelf, maar voor velen; want hij komt, vervuld van de Geest, om velen in Israël tot God te wenden; hij gaat voor Hem uit in de geest en de kracht van Elias, om voor de Heer een volk gereed te maken.

4 Maar Zacharias is, hoewel hij God vreest, te veel naar het voorbeeld van zijn geslacht; en hij zoekt een teken om hem tevreden te stellen met wat een engel van God heeft laten weten, en krijgt het teken in zijn eigen persoon; hij is stom geworden tot de vervulling van de woorden van de engel. Zo heeft ook het priesterambt in Israël gefaald, de Godsspraak zwijgt, het getuigenis is dat van het oordeel over zichzelf. De menigte kijkt er naar, maar ziet hem stom; totdat de tijd is vervuld en 'Gods eed' niet langer onvruchtbaar is.

5 In het besef dat God haar verwijt wegneemt, verbergt Elisabeth zich. Zo werkt de genade. Als God bij iemand is, en men weet dit goed, dan zal dit niet verheffen maar vernederen. Niets anders dan Zijn aanwezigheid zal naar behoren vernederen; wie kan zich in dat licht verheffen?

3. (1) De engel Gabriël¹ wordt in de zesde maand (van Elisabeths zwangerschap) door God gezonden met een belangrijker boodschap. De hemel is, na de lange stilte van eeuwen, weer communicatief, en in Lukas op een meer vertrouwde manier dan in Mattheüs, waar het

1 Gabriël betekent 'de macht van de Machtige'.

Jozef is die de boodschappen ontvangt, maar dan in een droom. Hier is sprake van openlijk spreken van aangezicht tot aangezicht, en het belangrijkste niet in de tempel, maar in een particuliere woning. God komt dichtbij in zijn genade; en altijd hoe dichterbij Hij komt, hoe vollediger Hij zich openbaart.

Niet alleen is de zending van de engel nu niet naar de tempel of naar Jeruzalem, het is naar Galilea van de heidenen, en naar Nazareth, naar een maagd die verloofd is met een man genaamd Jozef, van het gevallen huis van David; de naam van de maagd is Maria, of Miriam ('verheven'). Alles is hier in verval, wanneer God komt om haar te doen herleven en te verheffen tot een hogere heerlijkheid.

Door de gunst van God zal zij een Zoon krijgen; die de Zoon van de Allerhoogste zal worden genoemd, en door haar de Zoon van David, de troon van zijn vader zal ontvangen, maar met een oneindig rijk. Vervolgens wordt in antwoord op de vraag van Maria verklaard, dat de Heilige Geest over haar zou komen en de kracht van de Allerhoogste haar zou overschaduwen, zodat het geboren Heilige de Zoon van God zou worden genoemd. Dit is dus niet; de waarheid van de incarnatie verklaard, hoewel natuurlijk volkomen in overeenstemming daarmee; het is die van een Mens geboren door goddelijke tussenkomst, zonder menselijke vader, - Zoon van God, maar als Mens. En dit is het thema van Lukas: het is het Evangelie van de Mensheid.

Zoon des mensen, is Hij nog een Tweede Mens; een Mens zonder smet van de val; een nieuwe Adam waarvan we nog niet kunnen spreken; want daarvoor zijn twee dingen nodig, die nog niet naar buiten zijn gebracht: Zijn volledige, eigenlijke Godheid, en Zijn verzoening. Wij

hebben natuurlijk beide gehad in de vorige Evangeliën; wij zullen ze allemaal, denk ik, voor het eerst verbonden vinden in het Evangelie van Johannes.

Maria geeft zich over aan de wil van de Heer en de engel vertrekt van haar.

(2) Voordat hij echter vertrekt, verwijst hij haar naar Elisabeth, als een teken van de werkende kracht van God, waaraan niets onmogelijk is, en Maria, die niet om een teken heeft gevraagd, ‘drinkt onderweg uit de beek’ en gaat ‘haastig’, als iemand die het gewicht voelt van wat haar is meegedeeld, om verkwikking te zoeken in het gezelschap van haar bloedverwante, met haar verbonden als zij is in geloof, en nu door dit nieuwe werk van God dat de langverwachte zegen begint te verwezenlijken. Ze gaat het huis van Zacharias binnen en groet Elisabeth.

Hier ontmoet de tedere barmhartigheid van God haar met een verrassing. Wanneer Elisabeth de begroeting van Maria hoort, springt de baby in haar op van vreugde, en de Geest vervult haar onmiddellijk met goddelijke intelligentie. Zij roept haar toe: ‘Gezegend zijt gij onder de vrouwen’, en herhaalt de woorden van de engel, die haar eerder verbaasd hadden. Zij voegt daaraan toe: ‘En gezegend is de vrucht van uw schoot’ en spreekt haar dan uitdrukkelijk aan als de moeder van haar Heer, bij wiens stem de baby in haar schoot sprong van vreugde. Gezegend verklaart zij haar ook, in het geloof dat de

goddelijke boodschap had ontvangen; en er zou een vervulling zijn van hetgeen tot haar gesproken was van de Heer, - van Jahweh.²

Als de meerderheid van de MSS³. hier de tekst hebben bewaard; en men ziet niet in waarom, bij een gelegenheid als deze, de herhaling van de woorden niet bedoeld zou zijn als goddelijke troost en kracht voor Maria.

(3) Dus, als het ongeloof van Zacharias een berisping, hoewel tedere berisping, van God ontmoet, ontvangt het geloof van Maria een overvloedige aanmoediging. Haar hart stroomt over als zij beseft welke genade haar heeft doen beantwoorden aan haar naam, en zij stort haar ziel uit in een loflied dat veel weg heeft van dat van Hannah (1 Sam. 2:1-10). Het is in feite grotendeels een oudtestamentische stam, een psalm zoals een dochter van David zou kunnen worden; alleen met de nieuwe vreugde van de beloften aan de vaderen die zojuist zijn vervuld, een verbond dat van Mozes teruggaat tot Abraham en zijn Zaad: een grond van zegen voor alle geslachten der aarde.

Er zijn drie delen; het eerste deel spreekt van de macht van God die in genade heeft ingegrepen om te verlossen en te zegenen met een zegen die zal doorklinken in volgende geslachten. Ziel en geest verenigen zich in vreugde en lof; en de grote dingen die gedaan zijn, verkondigen de heiligheid van Zijn Naam; Zijn barmhartigheid is voor vele geslachten van hen die Hem vrezen.

2 Overal waar 'Heer' in het Grieks zonder lidwoord staat, of in de tekst hier tussen haakjes, staat het voor Jahweh in het Hebreeuws, dat in de Griekse Septuagint altijd 'Heer' is.}

3 MSS = Manuscripts

Het tweede deel toont, met het oog op wat de wereld is, de volledige ommekeer van de dingen wanneer God binnenkomt. De hoogmoed van de mens wordt voor Hem neergeslagen; heersers worden van hun troon gestoten en nederigen verhoogd, de hongerigen worden gevuld en de rijken leeg weggestuurd.

Het derde deel geeft het gezegende feit waarin dit alles wordt gerealiseerd. God heeft Zijn beloften aan de vaderen, schijnbaar zo lang vergeten, in herinnering gebracht. Des te meer getuigden zij van wat in Hem was, en konden dus niet falen. De hulp aan Israël was inderdaad slechts wat een doel van ruimere zegening insloot, die de belofte aan Abraham onvoorwaardelijk verklaarde.

Want in feite is de Christus van Israël de Zoon des mensen; het Zaad van de vrouw kneust de kop van de slang; leven, gerechtigheid en heiliging zijn in Hem die (gekruisigd door zwakheid) de wijsheid van God en de kracht van God is door genade door geloof voor allen gelijk.

4. En nu Elisabeths volle tijd gekomen is, brengt zij de beloofde zoon ter wereld. Haar buren en verwanten komen om haar heen, horende van de barmhartigheid van de Heer, en verheugen zich met haar. Bij de besnijdenis van het kind op de achtste dag werd de naam gegeven, omdat hij toen in verbondsplaats en voorrecht kwam; en de vrienden stellen voor de zoon van Zacharias de naam van zijn vader voor. Maar de moeder zegt: 'Neen, maar hij zal Johannes heten,' en de vader, wanneer hij wordt aangesproken, bevestigt dit. Onmiddellijk wordt zijn mond geopend en zijn tong losgemaakt; en hij spreekt uit, God zegenend. Zo zal ook Israël, wanneer zij geleerd heeft het nageslacht van haar oude dag 'de genade van Jahweh' te noemen, haar tong

losmaken en God zegenen. En de hand van Jahweh zal weer bij het overblijfsel zijn dat Hij heeft opgewekt.

5. De profetie van Zacharias, vervuld met de Geest, viert, zoals reeds gezegd, Jahweh's herinnering aan de verbondseed. Het eerste deel verklaart Zijn trouw hierin: Hij is opnieuw de God van Israël geworden, zoals de verlossing getuigt. Een hoorn des heils, een Verlosser, is opgestaan in het huis van David, een bevrijding van al hun vijanden, opdat zij Hem aldus bevrijd zonder vrees mogen dienen, in vroomheid en gerechtigheid.

Het tweede deel is meer evangelisch; en Johannes verschijnt daarin als meer dan de sobere bode van berouw. Hij is de voorloper van Jahweh zelf, om Zijn wegen voor te bereiden; om Zijn volk de kennis van het heil te geven door de vergeving van hun zonden. Dit is geheel in overeenstemming met het karakter van het vredesevangelie; en het is opvallend dit aan het begin te vinden. God wordt zo geopenbaard in de tederheid van Zijn ontferming, waarin de daglading van boven de schaduwen van de nacht verjaagt waarin de mensen hopeloos zitten, en de voeten leidt naar de weg van de vrede.

Zo verdwijnt het ongeloof dat het zicht van Zacharias in de tempel had vertroebeld, en wordt de zegen van het volk, die gehinderd was door de kastijdende hand op hem, hersteld en vermenigvuldigd. Het lijkt inderdaad alsof nu Israëls volle zegen nabij was: zoals het werkelijk was, als zij er maar hart voor hadden. Wie kan zich voorstellen dat hun eigen weigering hen voor bijna twee millennia zou afhouden van wat toen dichtbij was? Toch zal het komen, want God heeft het beloofd; en zijn komst kan zeker niet veel langer worden uitgesteld.

Onderverdeling 2. (Lukas 2)

Een Verlosser, en een getuigenis van Hem

In vergelijking met Mattheüs - het enige andere Evangelie dat überhaupt de omstandigheden van Zijn geboorte of zuigelingentijd vermeldt - is het verslag van de komst van de Heer in de wereld duidelijk in overeenstemming met het Evangelie van de Mensheid. Er is geen enkel incident dat de twee gemeen hebben; en elk handhaaft zijn eigen karakter met de meest perfecte consistentie. In het ene mogen de niet-Joodse magiërs komen om eer te bewijzen aan een Koning der Joden; in het andere aan herders in het veld waar de hemel zich opent om een Verlosser aan te kondigen. Het getuigenis van Simeon en Anna is ook voor een Redder en verlossing. Zijn besnijdenis en de offers bij Zijn presentatie aan de Heer tonen Hem aan ons in de 'gelijkenis van zondig vlees'; terwijl Zijn groei en ontwikkeling getuigen van de echtheid van Zijn mannelijkheid. Deze dingen zijn volledig in overeenstemming met de waarheid die in Lukas wordt voorgesteld, - elk is er noodzakelijk voor.

1. Hoe grondig de vernedering is waarin Hij is gekomen, blijkt uit de omstandigheden van Zijn geboorte. Caesar is heer van de wereld, en ordent haar zoals hij wil, voor zijn eigen doeleinden. Hoe anders is de wereld dan die welke Hij in het begin had gemaakt; toch is Hij erin als onder de heerschappij van Caesar; Jozef en Maria worden uit Nazareth naar Bethlehem gebracht om te worden ingeschreven als van Davids lijn. Ondanks dit alles werkt de macht van de wereld onbewust aan de vervulling van een profetie over Iemand die zij niet kent; en als dit is volbracht, valt het ontwerp weg alsof het nooit is

geweest: 'De volkstelling zelf vond voor het eerst plaats toen Cyrenius (of Quirinus) gouverneur van Syrië was.

Zo wordt de Heer van allen als Mens geboren, onder de mensen zijn schepselen, en in een kribbe gelegd, omdat er voor hen geen plaats is in de herberg. Triest teken, zeker, van de toestand van de mensen, wanneer hun Maker, gekomen om hun Verlosser te zijn, in alle bijzonderheden voorspeld als komende, zelfs nu aangekondigd door engelenbezoek, ongemerkt en onbekend kan komen!

2. Zoals reeds gezegd, in Lukas is de aankondiging niet van een Koning der Joden, maar van een Verlosser; en het is niet aan de groten of wijzen, maar 'aan de armen wordt het evangelie verkondigd'. Aan herders die hun kudden hoeden, wordt het nieuws gebracht van de Goede Herder die het verlorene achterna gaat; en hier is niet een ster aan de hemel het teken, maar de hemel zelf gaat open, en de engelen brengen een rechtstreekse boodschap van aangezicht tot aangezicht, terwijl de heerlijkheid van de Heer rondom schijnt. Goed nieuws van grote vreugde is er voor het hele volk: een Redder die Christus de Heer is. En nu is er een teken: wat is het? Geen teken in de hemel, maar een kleine baby, gewikkeld in doeken. Niet in het paleis van een koning, maar liggend in een kribbe!

Hoe anders zijn de gedachten van God dan die van mensen! De Verlosser is een Mensenzoon, nee, het Zaad van de vrouw. Goddelijke kracht heeft zich bekleed met zwakheid om iets te bereiken waarvoor louter kracht niet geschikt was; want de strijd is hier niet aan de sterken; een kind in doeken gebonden is geen symbool van kracht, noch een kribbe van gunstige omstandigheden, maar juist het tegenovergestelde. En in een wereld die door God

wordt geregeerd, moet er toch een overwinning zijn in goedheid, die door het wegnemen van louter kracht duidelijk kan worden; ja, de opeenstapeling van alles wat wij als macht opvatten aan de andere kant.

Deze kleine baby brengt de lof van de engelen naar buiten, als de aarde stil en slapend is. De scharen van de hemel loven namens de mens, en met een vollere lof dan toen, bij de eerste schepping, 'alle zonen van God juichen van vreugde:' 'Eer aan God in de hoogste, en op aarde vrede, welbehagen in de mensen.'

De zonde heeft God onteerd, en zo conflict gebracht waar alles harmonie was. De mens, het beeld van God, geplaatst boven al het andere op aarde, is lager gevallen dan voor het beest mogelijk was, en heeft na eeuwen van beproeving slechts de onmogelijkheid van zelfherstel aangetoond. De eerste mens heeft kinderen gekregen naar zijn eigen beeld, zichzelf herhaald in elk van hen, maar te trouw. Maar nu is er eindelijk een tweede mens. Eindelijk wordt God verheerlijkt op het toneel van zijn oneer, ja, op een wijze die de hemel zelf een lofprijzing heeft gegeven die zij nooit eerder heeft gekend. Hier is voor de wonden van de aarde een genezende kracht, voor haar conflict vrede, als die al vertraagd is; en voor de mensen meer dan rechtvaardiging van de oude verrukking van de wijsheid in hen. De tweede mens wordt de laatste Adam van een nieuwe mensheid, de omarming van God voor een vernieuwde schepping.

Zo vertrekken de engelen, en de herders gaan op weg naar Bethlehem, om alles te vinden zoals de engelen hadden verklaard, en aan anderen bekend te maken wat zij hebben gehoord en gezien. Allen die het

horen verwonderen zich; Maria overpeinst het in haar hart; de herders loven en verheerlijken God.

3. Na het getuigenis van de engelen hebben we nu dat van de Geest van God wanneer Jezus aan de Heer wordt voorgesteld: een passende gelegenheid; en het getuigenis dat van Hem die vanaf het begin de profeten inspireerde om over Hem te spreken en te schrijven. Naast Simeon en Anna vinden de typen en schaduwen van het Oude Testament hier hun passende plaats, hoewel het Antitype noodzakelijkerwijs boven hen allen uitstijgt.

(1) Eerst wordt Hij besneden, en ontvangt dan de veelzeggende naam die Hem voor Zijn geboorte is gegeven - die van Jezus. Daarna wordt Hij aan de Heer voorgesteld als een eerstgeboren Zoon; of zoals de wet het uitdrukt, één die de baarmoeder opent. Vervolgens horen we van een offer dat door Zijn moeder wordt gebracht, waarover Hij in de brandofferpsalm verklaart: 'In het boekdeel staat van Mij geschreven' (Ps. 40:7). Dit alles moeten we kort bekijken.

Zijn besnijdenis; zoals de apostel daarvan zegt, maakt Hem 'schuldig de gehele wet te doen' (Gal. 5:3). 'Toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God zijn Zoon uit, gekomen uit een vrouw, gekomen onder de wet, om hen die onder de wet waren te verlossen, opdat wij de aanneming tot zonen zouden ontvangen' (Gal. 4:4-5). Hij verbindt zich aldus tot volledige wettelijke gehoorzaamheid, die van Zijn kant geen enkele ontspanning mag kennen. Voor anderen is Hij de Bron van een genade die Hij voor zichzelf nooit zal kennen. En de wet zelf markeert voor Hem een speciale plaats, los van alle anderen.

Bij Zijn besnijdenis ontvangt Hij de naam 'Jezus' (Jahweh de Verlosser) waarvan gezegd is: 'Gij zult Zijn naam Jezus noemen, want Hij zal Zijn volk redden van hun zonden' (Matt. 1:21). Hij komt onder de wet vandaan als de Verlosser.

Als zodanig vinden we Hem direct onder de wet van de eerstgeborene; en voorgesteld aan de Heer. Elke eerstgeboren zoon is heilig voor de Heer, en zo eist God de hele familie op als de Zijne; zo erkent Hij de eis en stelt Hij hen aan Hem voor. 'We hebben al gezien welke familie dit is waarvan Hij de eerstgeborene is. Het is niet die van Maria; hoewel Hij via zijn moeder misschien louter menselijke broeders heeft. Maar de ware familie moet zonen van God zijn, hoewel ook menselijk. Het is in de idee zelf, een menselijke familie, zoals Hij wordt voorgesteld als Eén die de baarmoeder opent. Aan de andere kant is het niet de hele menselijke familie; maar toch worden alle mensen uitgenodigd en aangespoord om er lid van te worden. Zij die dat doen zijn dus 'zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus' (Gal. 3:26), zoals Hij waarachtig Mens is, en Zoon van God als Mens ook.

In Hebreeën, waarin Hij duidelijk 'de Eerstgeborene' wordt genoemd (Hebr. 1:6), komt de passage voor waarin tegelijkertijd Zijn verwantschap met en Zijn grote verscheidenheid van hen wordt bevestigd, die Hij, omdat zij allen één zijn met Hem, niet schaamt Zijn broeders te noemen (Hebr. 2:11). Maar Hij is de Heiligmaker, zij zijn de geheiligden; en voor zover zij deel hebben aan vlees en bloed, heeft Hijzelf ook deel aan hetzelfde (vers 14); want het behoorde Hem in alles gelijk te zijn aan Zijn broeders, opdat Hij een barmhartige en trouwe Hogepriester zou zijn in de dingen die God

betreffen, om verzoening te doen voor de zonden van het volk (vers 17, Gk.).

We zien dus wat deze relatie als Eerstgeborene voor Hem inhoudt. Hij gaat een eigen weg. Hij erkent de aanspraak van God op die familie waarmee Hij in ware en blijvende relatie staat, en die in Hem aan God is voorgesteld. Maar dit zijn zondaars: zij zijn degenen die door Hem 'geheiligd' moeten worden, - 'geheiligd', zoals de brief zelf het uitlegt, 'door de offerande van het lichaam van Jezus Christus' (Hebr. 10:10), Zijn priesterlijke werk is de offerande van Zichzelf (7:27). Onmiddellijk vertelt hier dus de schaduw hiervan over Zijn weg: Maria, Zijn moeder, moet haar reinigingsoffer brengen (zie Lev. 12, aantekeningen). Hij is 'in de gelijkenis' - slechts in de gelijkenis, maar toch dat - 'van zondig vlees' (Rom. 8:3). Zijn verbinding met een menselijke moeder brengt voor Hem die schaduw met zich mee, die zijn volste karakter kreeg, zoals het zijn verklaring vond; in de duisternis van het kruis. Hij raakt hier de rand van datgene wat Hij in al zijn gevreesde werkelijkheid zou kennen. Want Hij zou Zelf het offer zijn om de schaduw weg te nemen, en dat hoe heerlijk! schaduw die schaduw verdrijft voor altijd.

Het offer hier is, zoals we weten, het offer van de armen. Het is tegelijkertijd datgene wat niet spreekt van het volste offer, maar toch zeker van de Hemelse; en de duif of houtduif is de enige offervogel die in de wet wordt vereist.

(2) Zo wordt het getuigenis van de Geest over de Heer gegeven. Wij vinden opnieuw het volk dat God vreest, en bij wie het geheim van de Heer is, niet onder de hoofden van het volk, maar weinig bekend bij de mensen; hoewel in gemeenschap met elkaar als degenen op

wie de Geest van God is. Van Simeon weten wij niets anders dan zijn karakter als rechtvaardig en vroom en wachtend op de vertroosting van Israël. Het was niet alleen voor zijn eigen, zelfs geestelijk welzijn: zijn hart verlangde naar de zegen van het volk van God, scherp voelend wat hun toestand was en wat alleen daaraan kon beantwoorden, - Die alleen doeltreffende troost kon brengen. Het was hem door de Geest gegeven te weten dat hij de dood niet zou zien voordat hij de Christus, Jahweh's Gezalfde, had gezien.

Daarom komt hij de tempel binnen op het moment dat Jezus wordt binnengebracht, en neemt Hem in zijn armen en breekt in lof uit. Deze lof gaat bovendien veel verder dan de vertroosting van Israël, terwijl het dit omvat: want de kiem van Gods belofte heeft een zoetere, rijkere ontplooiing dan de belofte zelf inhoudt. Simeon beseft ongetwijfeld niet alles waarop zijn woorden wezen, en er waren nog ontwikkelingen in de dag die net aanbrak.

- (a) Hij begint met wat voor hem persoonlijk is. God handelt in Zijn soevereiniteit, en hij kan zich verheugen; want soevereiniteit betekent bij Hem soevereine goedheid; Hij heeft Zijn woord aan hem vervuld, en nu kan hij in vrede vertrekken. Wat had de mens kunnen zoeken of zich kunnen voorstellen van Gods kant, zo gezegend als Hij heeft gedaan? Wie had kunnen bedenken wat het Kind in Simeons armen betekende voor het hart dat het kon opnemen?
- (b) Simeon wist eindelijk dat hier Gods redding was. Al was het nog niet uitgewerkt, hier was de werker ervan; en zijn geloof faalde niet toen hij de zwakheid zag van die kinderhanden waaraan het was toevertrouwd. Zijn ogen hadden het al gezien: een heil

dat als zodanig, hoewel het uit Israël zou komen, niet in Israël kon worden opgesloten; nee, God had het voorbereid voor het aangezicht van alle volken. Kon het minder in Gods verlangen zijn dan wereldwijd, met dezelfde nood aan alle kanten die erom riep?

(c) Israël en de heidenen moeten beide in het voornemen van God zijn; en zoveel had het Oude Testament reeds verklaard te moeten zijn; maar Simeon stelt hen in een andere orde dan het Oude Testament. ‘Een licht,’ zegt hij, ‘tot openbaring van de volken,’ om hen die verborgen waren, zittend in duisternis en de schaduw van de dood, in het licht van de goddelijke zegen te brengen. En dan ‘de heerlijkheid van Uw volk Israël.’ Maar dit zal vollediger verklaard worden als we verder gaan.

(3) Simeon ziet niet alleen de zonnige kant, noch denkt hij dat zelfs Gods boodschap van verlossing onmiddellijk verwelkomd zal worden vanwege de behoefte die de mensen eraan hebben. Terwijl Jozef en Maria zich verwonderen over de dingen die over Hem gesproken worden, wendt hij zich tot de moeder met de waarschuwing voor wat het goddelijk licht zal onthullen over de harten van de mensen. Het Kind was aangewezen voor de val en de opstanding van velen in Israël, en als een teken - zeker het belangrijkste dat er kon zijn - waartegen toch werd gesproken. Een zwaard zou ook haar eigen ziel doorboren. Want de aanwezigheid van Christus als licht zou alles aan het licht brengen.

(4) Anna maakt het aantal van deze getuigen compleet. Al het andere heeft bij haar gefaald; maar zij is alleen in de woestijn gebracht opdat God aangenaam tot haar zou spreken. Zij is een echt kind van Aser,

de 'gelukkige', en van Phanuel, het 'aangezicht van God'; haar naam Anna, 'genade', identificeert haar met het principe van een leven als het hare, waar vasten en bidden slechts de dienst van de liefde zijn, en haar profeteren de uitkomst van de omgang met God. Een gezegend beeld! Christus zal zeker de dankzegging van het hart en het thema van de tong zijn. Zo was het reeds met hen die in Jeruzalem de verlossing zochten.

4. Het bezoek van de magiërs en de daaropvolgende vlucht naar Egypte worden in dit Evangelie weggelaten; anderzijds hebben we hier de enige vermelding van de jeugd van de Heer. Het vindt natuurlijk zijn plaats in het Evangelie van de Mensheid, omdat het duidelijk bedoeld is om de werkelijk menselijke ontwikkeling daarvan te tonen. De woorden zijn eenvoudig en natuurlijk, zonder pretentie van kennis en toch geen beroep op onwetendheid; geen enkele verontschuldiging; geen poging tot verklaring of verzoening. Wij vinden er een waarachtig, maar toch volmaakt Kind in; geestelijk groeiend, zoals Hij ongetwijfeld ook lichamelijk groeide; vervuld van wijsheid, zonder enige ruimte in Hem voor dwaasheid: Zijn hart voortdurend op God gericht, zodat de gunst van God altijd op Hem rust. Weinig beseffen we hoe geestelijk doel het geestelijk vermogen beïnvloedt. Deze punten worden aan het eind van het hoofdstuk nog eens opgenomen en benadrukt: 'En Jezus nam toe in wijsheid en gestalte, en in gunst bij God en de mensen.'

Tussen deze uitspraken staat het verhaal van Zijn jeugd, waaruit blijkt wat Zijn doel was, - de wijze waarop Hij reeds op twaalfjarige leeftijd bezig was met de zaken van Zijn Vader. Dit was de leeftijd waarop het Joodse kind bij de feesten naar Jeruzalem begon te

komen; en hier was het ongetwijfeld voor het eerst dat de scholen van de grote Rabbijnen voor Hem openstonden. Hoe groot moet de aantrekkingskracht op Hem zijn geweest van het onderwijs en de gesprekken van de geestelijke leiders van Israël, met wie Hij later zo'n verschillende relatie zou hebben! Zo blijft Hij te Jeruzalem, nadat het gezelschap waarmee Hij was geweest het had verlaten op de terugkeer naar Galilea, en wordt daar door Jozef en Zijn moeder op de derde dag gevonden 'in de tempel, gezeten te midden van de leraars, hen horende en hun vragen stellende'. En allen die Hem hoorden waren verbaasd over Zijn begrip en antwoorden.'

Maar hoe weinig kenden degenen die Hem op aarde het beste hadden moeten kennen! 'En toen zij Hem zagen, waren zij verbaasd; en Zijn moeder' - zij die van Hem had geleerd van engelen-lippen, en al zoveel in haar hart had nagedacht - 'zei tot Hem: Kind, waarom hebt Gij zo met ons gehandeld? Zie, Uw vader en ik hebben U in nood gezocht.' Vanuit de louter menselijke kant van de zaak was dat geen wonder; maar helaas, dat wij ons zo op de louter menselijke kant van de zaak moeten richten! 'En Hij zeide tot hen: Waarom hebt gij Mij gezocht? Wist gij niet dat Ik met de zaken van Mijn Vader bezig moest zijn?' Het is inderdaad vreemd dat iemand denkt dat dit Zijn eigen ontwaken was. Want hoe zou Hij in dit geval kunnen spreken van een vreemde zaak dat zij niet eerder deze gedachte hadden?

Integendeel, het is duidelijk dat zij het hadden moeten begrijpen uit alles wat zij ooit van Hem hadden gezien. Deze absolute toewijding was altijd Zijn 'wijsheid' geweest, die zich alleen maar meer manifesteerde naarmate Zijn kinderleven zich uitbreidde tot jeugd en mannelijkheid. Zo komt dit bezoek aan Jeruzalem, en aan wat Hij

later het huis van Zijn Vader placht te noemen, tussen Zijn vroegere en Zijn latere leven in Nazareth in, en geeft het karakter van dit alles, terwijl Hij ook Zijn plaats innam in dat menselijke gezinsleven, dat de wil van Zijn Vader voor Hem was, onderworpen aan het gezag van hen die Hem op zijn best zo weinig kenden. Toch bleef Zijn moeder in haar hart en gedachten bij wat nog buiten haar lag, terwijl Gods gunst voor Hem zich meer en meer openbaarde naarmate de ontwikkeling vorderde van datgene wat, voor het ogenblik, ook de gunst van de mens opriep. Want Hij was nog niet gekomen op die plaats van openbare bediening en oproep van Gods kant, die zou leiden tot Zijn verwerping door hen achter wie Hij in genade was gekomen, en voor een kort, verschrikkelijk ogenblik ook tot de transcendente smart van het verlaten van het kruis. Maar zo moesten Zijn woorden in vervulling gaan: 'Ik, als Ik van de aarde opgeheven word, zal alle mensen tot Mij trekken' (Johannes 12:32).

Onderverdeling 3. (Lukas 3 - 4:13)

Gemanifesteerd en verzegeld met de Geest

Vervolgens, na achttien jaar stilte vanaf dat pascha te Jeruzalem, de manifestatie van Christus in het midden van Israël. Zijn voorloper, Johannes, verkondigt Hem als nabij; dan, na Zijn doop door Johannes, wordt Hij getuigd door de stem van de Vader uit de hemel; wordt Hij openlijk verzegeld door de Geest van God die in lichamelijke vorm, als een duif, op Hem neerdaalt; tenslotte wordt Hij gerechtvaardigd tijdens zijn beproeving, door de duivel verzocht in de woestijn. In dit alles volgt Lukas het spoor van de andere Synoptische Evangelien,

hoewel Markus de details van de verzoeking weglaat. Wij zullen trachten de drie verslagen te vergelijken als wij daartoe in staat zijn.

1. Het eerste deel is inleidend, de stem van het Oude Testament in het Nieuwe, Johannes de Doper die komt op de weg van de gerechtigheid, zoals de Heer hem karakteriseert, en daarom met zijn doopsel van bekering, aangezien de wettelijke eis van gerechtigheid alle mensen slechts brandmerkt als onder hopeloze veroordeling; en bekering is slechts de hart-erkenning hiervan, opdat genade kan verschijnen in haar eigen soevereiniteit. Lukas is hier vollediger in details dan Mattheüs of Markus, hoewel hij minder van de soberheid van de Doper heeft: noch zijn ruwe kleding, noch zijn dieet wordt vermeld. Aan de andere kant wordt de weg van de Heer meer benadrukt als zijnde alleen voorbereid door het neerhalen van de bergen en het opvullen van de valleien, - het op één lijn brengen van alle vlees voor God, zodat het heil van God door allen gezien wordt. Zo staat de doop voor de Jordaan; de rivier van de dood, waarheen de zonden van de mensen hen brengen, en niet hun goedheid, maar om vergeving te vinden.

Alleen al de beschrijving van de tijd toont de toestand van ondergang in Israël - van het volk onder de wet. Zelfs de schijn van een verenigd koninkrijk in Israël is verdwenen, doordat Herodes is gevierendeeld - het teken van zwakheid is er op gestempeld in de vierdelige regering; en een vierde deel, Judea zelf, onder een Romeinse gouverneur. Het hogepriesterschap is verdeeld tussen de twee Sadduceeën, Arenas en Kajafas. Juda verliest zijn stammenroede, en Shiloh moet verschijnen, om de volkeren te verzamelen.

Johannes is werkelijk een eenzame stem in een dor land. Het is kenmerkend voor Lukas dat wat in Mattheüs gericht is aan Farizeeën en Sadduceeën, hier gericht is aan het volk in het algemeen. Zij kunnen zich niet langer beroepen op de voorrechten van kinderen van Abraham. De bijl ligt aan de wortel van de bomen, terwijl God daarentegen in staat is die uit de stenen zelf op te wekken. Aan hen die Hem vragen wat zij moeten doen, schrijft Hij geen ascese voor, maar praktische gerechtigheid en liefde; terwijl toch geen aanspraak op God wordt toegestaan. Zoals de Heer op een later tijdstip zegt, is een dergelijke aanspraak voor een schepsel niet mogelijk: ‘wanneer gij alles gedaan hebt, zegt gij: Wij zijn onrendabele dienstknechten; wij hebben gedaan wat onze plicht was te doen.’

2. Maar Johannes eindigt hiermee niet. Het volk, vol verwachting, redeneert in hun hart of dit de Christus zou kunnen zijn; en dit brengt hem ertoe om een dergelijke pretentie volledig af te wijzen. Hij is niet geschikt om de schoenriem los te maken van Hem die na hem komt. Hij wil dopen, niet alleen met water, maar met de Heilige Geest en vuur. Hij zou zijn dorsvloer zuiveren en het kaf van het koren scheiden: het ene bewaard voor de graanschuur, het andere om te worden verbrand met onuitblusbaar vuur (Zie de aantekeningen bij Mattheüs blz. 55, 56).

Lukas gaat hiermee over tot Johannes' gevangenneming door Herodes en de aanleiding daartoe; de voorloper gaat ook in zijn lijden en sterven vooraf aan de Prins der lijdens.

3. De stem van de Vader wordt nu gehoord in het bezit van Zijn geliefde Zoon, op wie de Geest neerdaalt uit de geopende hemel; in lichamelijke gedaante als een duif. Hij is dus nu in volle werkelijkheid

de Christus, de Gezalfde; de Geest van God vindt een aangename woonplaats in een 'Tweede Mens', de Eerstgeborene van een nieuwe familie, van wie echter ook de stroom van zegen door de eeuwen heen terugvloeit, zodat Adam opnieuw, hoewel niet als van de oude schepping, de 'zoon van God' zal zijn.

(1) De betekenis van de doop van de Heer door Johannes is in Mattheüs overwogen. Het was de belofte van Zijn kant aan die andere doop tot de dood, waarin Hij voorzag in de behoefte van hen die als zondaars in de dood hun plaats innamen. Alleen in Lukas wordt opgemerkt dat Hij bidt; wat we dus mogen verbinden met Zijn gebed in Getsemane, en met Hebr. 5:7. Daarop gaat de hemel open, zoals in feite die dood hem opende, en de Geest daalt op Hem neer in lichamelijke gedaante als een duif. Aangezien de duif de offervogel is, zijn Christus en de Geest van Christus één zoals zij daarin worden gezien, waarbij de Eerstgeborene - de mens zoals Christus die voorstelt in deze nieuwe familie - geheel naar Zijn geest is. Zo bezit de Stem uit de hemel Hem: Gij zijt Mijn geliefde Zoon; in U heb Ik een welbehagen'.

Zo verklaarden de engelen Gods 'welbehagen in de mensen', waarvan het Kind van Bethlehem getuigde en rechtvaardigde. 'Wie Hij heeft voorbestemd om gelijkvormig te worden aan het beeld van zijn Zoon, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders'.

(2) Zo volgt hier een geslachtsregister achterwaarts, en niet, zoals in Mattheüs, voorwaarts; en niet tot Abraham alleen, zoals in Mattheüs, maar tot Adam. Het is een geslachtsregister, niet van de Koning, (en dus de wettelijke titel gevend, de afstamming van David) maar van de Zoon des mensen.

Maar waarom is een geslachtsregister in dit geval nodig? Als Hij mens is, moet Hij dan niet Zoon van de mens zijn - van Adam? Waar; en zo, zoals gezegd, loopt de stroom terug. De Zoon des mensen is ook de Tweede Mens; en elke schakel in de keten suggereert op zijn minst een schakel van verlossing. Zo wordt het geslachtsregister niet in verband gebracht met Zijn geboorte, maar met het naar voren komen om door Johannes in de Jordaan gedoopt te worden, wat Zijn intrede was in Zijn heilsbediening; en Hij is dan dertig jaar oud, de tijd van het begin van de Levietendienst.

Zoon des mensen als Hij algemeen is, is Christus niet minder Zaad van de vrouw; en het is ongetwijfeld Maria's lijn die ons hier wordt gegeven. Jozef is, als echtgenoot van Maria, de zoon van Heli. In het evangelie van de mannelijkheid is het even vanzelfsprekend Maria die voor ons staat, als in het evangelie van het koningschap Jozef; en de respectieve geschiedenissen stemmen daarmee overeen.

4. (1) De verzoeking in de woestijn volgt op het openbare getuigenis van God aan Zijn Zoon. Het is erop gebaseerd: - 'Als Gij de Zoon van God zijt'; en volgt er noodzakelijkerwijs op. Dit is de goddelijke orde; want het zou voor beiden oneer zijn geweest, als God had gewacht om te zien of Zijn Zoon alle beproevingen kon doorstaan, alvorens Hem goed te keuren. Aan de andere kant was die goedkeuring een uitdaging voor de aanklager: de Geest leidde Christus veertig dagen lang in de woestijn, terwijl Satan werd toegestaan Hem aan te vallen. Vasten en hongerig met de hongersnood van die dagen op Hem, doet de duivel een beroep op Hem, als Hij de Zoon van God is, Zijn kracht uit te oefenen en brood te maken van de stenen die rondom Hem zijn. Zo zou Hij zichzelf uit de plaats van afhankelijkheid halen

door een kracht te gebruiken die niet aan de mens gegeven was. Maar het ware leven van de mens is niet dat wat door brood wordt onderhouden, maar door het woord van God. Gehoorzaamheid, afhankelijkheid, gemeenschap; dat zijn de kenmerken en de kracht ervan. Tegen iemand die op zo'n weg wandelt zijn alle suggesties van de vijand niet bestand.

(2) De tweede en derde verzoeking staan in omgekeerde volgorde in Mattheüs en Lukas. De historische volgorde lijkt die van Mattheüs te zijn, waarbij de tweede door 'toen' wordt gemarkeerd als volgend op de eerste; terwijl de derde als afsluitend wordt gemarkeerd door het 'Ga weg, Satan' van de Heer, dat de verleider ontmaskert en afwijst. Inderdaad lijkt het voorstel hier van nature de hele zaak af te sluiten. Toch moet er natuurlijk een reden zijn voor de verandering van de volgorde hier, en dat of wij die nu kunnen ontdekken of niet; de grens van onze kennis is niet die van het woord van God dat Hij ons gegeven heeft.

Het eerste antwoord van de Heer aan Satan heeft ons de mens getoond in het ware leven van afhankelijke gehoorzaamheid waarvoor hij geschapen is. Niets is vrijer, gelukkiger en edeler dan zo'n leven. In zo'n leven was de wereld van hem en was alles aan hem onderworpen als het beeld van zijn Schepper. Strevend naar onafhankelijkheid verloor hij alles, en werd, door de begeerten waarmee hij hem regeerde, Satans arme knecht en slaaf. Dit is het rijk waarvan de duivel zich nu tegenover de Heer beroemt; hij spreidt het in een ogenblik voor Hem uit, alsof hij Hem ermee wil verblinden. Maar al dit gezag en de heerlijkheid van de aardse koninkrijken zou hij, van wie het nu was, Hem geven, als Hij er hulde voor zou brengen.

De draak heeft op deze wijze, in het boek Openbaring; de hoofden en horens van het laatste wereldrijk; hij is de geest ervan, de 'vorst dezer wereld' (Openb. 12:3). Later geeft hij gezag aan het beest, - 'de draak gaf hem zijn macht en zijn troon en groot gezag' (Openb. 13:2). Zijn voorwaarden zijn altijd gelijk geweest, en de kinderen van de gevallen eerste mens hebben voortdurend de verbeurdverklaring van hun vader van zijn geboorterecht vrijheid herhaald.

Maar de Tweede Man is nu gekomen, het Zaad van de vrouw, dat de kop van de slang moet vermorzelen; en het conflict is al begonnen in overwinning. De vorst van deze wereld vindt niets in Hem die hier niet is om zijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem die Hem gezonden heeft. Aan zo iemand kan hij geen motief voorleggen dat kracht heeft. De sterke man is gebonden.

(3) De verzoeking door het woord van God zelf komt dus als laatste: het is alles wat overblijft. Hij kan er niet door worden verleid; kan het zo worden voorgesteld dat hij erdoor wordt verleid? Wij hebben dit reeds bekeken in Mattheüs, en gezien hoe dit noodzakelijkerwijs gepaard ging met de verdraaiing van het Woord, en wel door het ongeduld op de vervulling ervan, dat het uit Gods hand zou nemen in plaats van het Hem te laten vervullen op Zijn eigen wijze. Dit ongeduld is slechts wantrouwen, en ernaar handelen is de Heer, onze God, in verzoeking brengen. Wij zoeken een gemakkelijker weg dan de Zijne, alsof Zijn wijsheid gefaald heeft, of Zijn macht onvoldoende is voor de moeilijkheden van de weg. Maar 'op de Heer wachten' is 'opveren met vleugels als arenden'; het is 'lopen en niet vermoeid raken' en 'wandelen en niet verzwakken' (Jes. 40:31).

De duivel heeft nu alle verzoeken beëindigd; en vertrekt, maar slechts 'voor een bepaalde tijd'. Hij zal terugkeren als 'vorst van deze wereld' (Johannes 14:30), met de mensen van deze wereld achter zich, om de trieste werkelijkheid te tonen van de heerschappij over hen waarop hij prat ging, en om een schijnbare overwinning te behalen die uiteindelijk zijn volledige omverwerping zal zijn.

Afdeling 2. (Lukas 4:14 - 18:34)

Verlossing

De indeling van Markus en Lukas is zeer vergelijkbaar. Ook die van Johannes komt in grote lijnen overeen. Eerst wordt de Heer persoonlijk aan ons voorgesteld, in het karakter dat het specifieke Evangelie vertoont; dan Zijn werk in actieve bediening onder de mensen; en tenslotte het offerwerk en de resultaten daarvan. Hier, als Mens; en in de nabijheid die dit impliceert, hebben de vroegere Evangelieën ons de verzoening in haar volledige plaatsvervangende karakter getoond, uitgevoerd als in het zonde- en schuldoffer, vinden we in het tweede deel de aldus volbrachte verlossing aan de mensen toegediend op een manier die we voorheen niet konden hebben. Niet dat de volheid van wat in Johannes staat is bereikt. De waarheden van de nieuwe geboorte, het eeuwige leven, de gave van de Geest en andere zaken ontbreken, zoals Johannes (of de Heer in het Johannes-evangelie) ze ons toont. Er is een nadering tot deze; God en mens ontmoeten elkaar; de verloren zoon is in het huis van de Vader; het gemeste kalf staat op tafel: dingen die sommigen van oudsher hebben doen veronderstellen - met de bekende relatie van Lukas tot Paulus - dat het dit Evangelie was dat Paulus het zijne noemde (Rom. 16:25). Dit gaat te ver, maar het leerstellig verband is toch duidelijk. Wij zullen vele gelegenheden hebben om dit te realiseren.

Onderverdeling 1. (Lukas 4:14 - 6:49)

In soevereine genade, en goddelijke macht

De soevereiniteit van de genade in de verlossing is het allereerste wat hier wordt voorgesteld. Alleen God kon het bedenken; alleen uit Zijn hart kon het komen. Desondanks, en met alle geschiktheid die er in is voor de toestand van de mens, is het natuurlijk onsmakelijk voor hem, want hij gelooft in zichzelf, en wil de waarheid van zijn toestand niet erkennen. Daarom moet God voor Zichzelf handelen zoals in de nieuwe geboorte besloten ligt; want wie is er ooit uit eigen wil geboren? En de Schrift ontkent dit rechtstreeks wat betreft de geestelijke geboorte (Johannes 1:13).

Maar de verlossing die van God is, geschiedt dus van het begin tot het einde in de kracht van God. Hoe groot is de troost voor de ziel die overtuigd is van haar eigen kwaad, dwaasheid en zwakheid? God 'werkt in u het willen en het doen van zijn welbehagen' (Fil. 2:13, Gk.). Het werk in ons wordt verzekerd door dezelfde genade die het werk voor ons heeft volbracht, in de waarde waarvan wij onveranderlijk staan. Voor allen is gelijkelijk voorzien, het verbond der belofte is Gods 'Ik wil' doorlopend.

1. (1) Dit deel begint met een voorafschaduwing te Nazareth van wat spoedig in Israëls geschiedenis in vervulling zal gaan. De Heer wordt gezien in de plaats waar Hij werd gebracht, en naar Zijn gewoonte gaat Hij op de sabbatdag de synagoge binnen. Daar staat Hij op om te lezen, en het boek Jesaja wordt Hem gegeven, Hij slaat het eenenzestigste hoofdstuk open, en past de woorden van de met de Geest van Jahweh gezalfde Man op Zichzelf toe. Het is duidelijk

hoezeer dit citaat overeenstemt met het karakter van Lukas. Het is de ‘Middelaar tussen God en mens; de Mens Christus Jezus’ (1 Tim. 2:5), wiens stem hier wordt gehoord; en het is als opgestaan uit de Jordaan, waar Hij Zich heeft verbonden aan een doop tot de dood die veel anders is, dat de Geest over Hem is gekomen voor Zijn werk. Hij verklaart hier in de eerste woorden van Zijn bediening, zoals Lukas het ons geeft, de strekking van die zalving. De prediking van de blijde boodschap aan de armen komt eerst, en geeft karakter aan al de rest. Als de mens in nood verkeert, kan hij het evangelie ontvangen. Wanneer hij bewust een zondaar is, gevangen in de zonde die hij niet kan, wanneer hij wil, afzweren, brengt het evangelie hem bevrijding. De blinden krijgen hun zicht. Het is in feite ‘het aanvaardbare jaar des Heren’;⁴ het jubeljaar van God; voller en zegenrijker dan de wet ooit in Israël heeft verkondigd.

Nu was dit in Zijn Persoon tot hen gekomen. Hij was de bron van alles, de bron van genade en heil. Waar de profeet verder gaat naar ‘de dag van de wraak van onze God’, stopt de Heer midden in de zin: genade had zich gehaast om het oordeel te anticiperen; hoewel voor hen die het ene weigeren er uiteindelijk het andere zal zijn. Maar het oordeel blijft hangen met aarzelende voeten, terwijl die van de genade gevleugeld zijn van verlangen.

(2) Zij hoorden en verwonderden zich; zij konden niet anders dan toegeven dat dit genadevolle woorden waren. Zouden zij ze dan aannemen? Dat is iets heel anders. Zij waren niet de armen, de

⁴ Dit staat niet in Jes. 61, zoals de rest, maar is ingevoegd uit Jes. 58:6. Het staat daar in een heel ander verband, en is hier zo gelijk aan wat we al hadden, dat het argwaan zou wekken of het werkelijk deel uitmaakt van de tekst; maar de kopieën zijn in overeenstemming.

gevangenen, blinden of gekwetsten. Het waren inderdaad prachtige woorden van de zoon van Jozef! Hoe had Hij deze wijsheid geleerd? en hoe had Hij de vrijmoedigheid om zo'n plaats in te nemen? De vraag was immers aan Hem en niet aan hen. Wie was Hij? Maar zij hadden gehoord van wonderen die te Kapernaüm waren verricht; laat de geneesheer zichzelf genezen; wat zij elders hadden gehoord, laat Hem herhalen in Zijn eigen stad, waartoe Zijn wonderen natuurlijk behoorden, en de roem van de profeet. Want het was een spreekwoord geworden, dat er uit Galilea niemand voortkwam; en wat Nazareth betreft was het de vraag, of er iets goeds van te verwachten viel. Welnu, als Hij zo'n macht had, liet Hem die dan daar uitoefenen waar de nood aan de man was en de gelegenheid zich voordeed.

Immers, met al het ongeloof dat er mocht zijn, lijkt het natuurlijk om te vragen, waarom de Heer dit middel niet nam om hun ongeloof te breken; waarom, als Hij elders wonderen deed, waarom niet hier?

Maar Hij, die dieper ziet, ziet dat Hij verworpen wordt. Ook al verwonderen zij zich over Zijn genadevolle woorden, zij hebben er geen behoefte aan; en waartoe dienen wonderen anders dan ter bevestiging van wat zij niet nodig hebben?

Het was ook een geval dat onder een regel viel die - zo gelijk zijn de mensen, zo onveranderlijk het kwaad in hen - als onveranderlijk kon worden beschouwd. 'Geen profeet is aanvaardbaar in zijn eigen land.' En dit lijkt een commentaar op hun vraag: 'Is dit niet de zoon van Jozef?' God handelt in een zoon van Jozef! God die met zo'n vertrouwde stem spreekt, en Zichzelf zo vermomt in de natuur en het gewone leven! Dat lijkt onmogelijk; tegenstrijdig zelfs; opzienbarend

ook door God zo dichtbij te brengen; ongewenst, helaas, in dezelfde mate.

Maar, hoe de mensen het ook beoordelen, God zal zijn als God, soeverein handelend zoals Hij wil, terwijl Hij in goedheid is, omdat goedheid Zijn natuur is, maar niet gebonden om die te tonen volgens de gedachten van de mensen. Wat had hun geschiedenis hierover laten zien? In de vreselijke tijd van Elia, toen om hun zonden drie jaar en zes maanden lang hongersnood door het land trok; - of in de tijd daarna, toen Elisa de plaats van Elia innam: - wie waren het aan wie het God behaagde barmhartigheid te bewijzen? Er waren vele weduwen in Israël, toen Elia tot de Sidonische weduwe werd gezonden. Vele melaatsen in Israël waren niet genezen, toen Naaman de Syriër werd gereinigd. Israël zou in die dagen tot Elia hebben kunnen zeggen: 'Doe deze dingen in uw eigen land', terwijl zij geen verlangen naar God hadden getoond, maar Hem hadden verstoten; en nu zou de afgewezen genade naar anderen kunnen uitgaan. Er waren de armen, de blinden, de gevangenen van de zonde elders, - zelfs onder de heidenen: mensen die Hem nodig hadden, als zij er geen hadden; en die, als zij vonden dat in Hem in die behoefte werd voorzien, in Hem meer wilden realiseren dan 'de zoon van Jozef'.

Maar de mannen van Nazareth zijn alleen maar opgewonden door zulke woorden. Zij proberen Hem te doden door Hem van de top van de heuvel waarop de stad is gebouwd te gooien; maar Hij gaat door hen heen en gaat Zijn weg. Hoe duidelijk een voorafschaduwning van de verwerping die Hem wachtte door de handen van het volk, en van de manier waarop de dood waartoe zij Hem voorbestemden

niets kon verhinderen van de doeleinden waarvoor Hij zich ook tot de dood had verlaagd. En zo ging de genade uit naar de heidenen.

2. (1) We hebben dus Christus gehad als de Bron van zegen, en het karakter van de zegen die Hij de mensen komt brengen. Maar als de zegen aldus voor hem is bereid, moet de vijand in wiens hand hij is, worden ontmoet en van zijn prooi worden beroofd. Dit is dus wat we vervolgens vinden, het verhaal dat we al hebben gehad in Markus 1:21-28, van de demonische in de synagoge te Kapernaüm. Het is veelzeggend dat de demon zich hier niet in de graven of in de bergen ophoudt, maar te midden van de menigte mensen zijn slachtoffer voorstelt; en zelfs in de synagoge, alsof hij zijn titel aan hem wilde waarmaken in aanwezigheid van God zelf. Maar onder de kracht van het Woord, dat het zwaard van de Geest is om hem te ontmaskeren en te overwinnen, wordt hij de Heilige van God doen inzien, en beeft als voor zijn vernietiger. Hij wordt tot zwijgen gebracht en naar buiten gebracht, met een laatste uiting van onmachtige woede, die de macht over hem alleen maar meer openbaart; en verbazing maakt zich meester van de menigte die het ziet, en verspreidt Zijn roem in de hele omtrek.

(2) Hij gaat het huis van Simon Petrus binnen en de macht van de duivel ontmoet Hem in een andere gedaante. De schoonmoeder van Simon is ziek met een grote koorts. Hij berispt deze, en deze verlaat haar; en onmiddellijk is zij hersteld en in staat hen te bedienen.

(3) En nu verzamelt zich de menigte, die zieken brengt met allerlei ziekten; en de kracht van God is zichtbaar in het genezen van allen zonder uitzondering. Niets is Hem te moeilijk. De aarde is klaar om

haar paradijselijke gewaad weer aan te trekken, en de duivel wordt eruit verbannen: zo lijkt het tenminste.

Er is ook liefde gelijk aan de getoonde macht. Het volk, zeer tevreden met zo iemand in hun midden, zou graag voorkomen dat Hij hen verlaat; maar het is voor Hem niet genoeg dat zoekers Hem vinden, Hij moet de Zoeker zijn, en overal de schapen zoeken die van hun Herder zijn afgedwaald. Alle steden van Israël moeten de Stem horen van Hem die achter hen komt. Het Koninkrijk van God moet overal verkondigd worden. Dat wat de mensen het meest begeerden, de wonderen van genezing, waren slechts de begeleidende tekenen van goddelijk gezag dat opnieuw klaarstond om openlijk gevestigd te worden over een gewillig volk. Alleen zo kon er werkelijk genezing zijn.

3. Natuurlijk worden wij op deze wijze geleid naar de innerlijke bevrijding, de geestelijke genezing waardoor de heiliging voor God wordt bereikt. Dit wordt ons, zoals zo vaak in de Evangeliën, meestal overgebracht in termen van het uiterlijke wonder, ongetwijfeld de duidelijkste en beknoptste manier waarop dit in deze gevallen kon gebeuren. Ook al zijn het beelden, het christelijk begrip kan niet anders dan de betekenis ervan inzien.

(1) Het eerste verhaal hier, hoewel het door zijn slot zeker samenvalt met de oproep van de eerste discipelen in de vorige Evangeliën, is toch voor het grootste deel eigen aan Lukas, zoals het zeker in volle overeenstemming is met zijn karakter. Het is het verslag van een ziel die in de tegenwoordigheid van God wordt gebracht; meteen getrokken en uitgezocht door het licht daarvan. Er is niets in de aard van het wonder zelf dat in het minst berekend is om angst aan te

jagen of enige emotie van angst te veroorzaken, maar het tegendeel. Zij die de hele nacht gewerkt hebben en niets gevangen hebben, vinden nu, wanneer zij hun netten opnieuw uitwerpen op bevel van de Heer, een grote hoeveelheid vis die hun eigen netten en die van hun partners vult tot zij door het gewicht kunnen zinken. Wanneer Simon dit ziet, is hij verbaasd en hij valt op Jezus' knieën en roept: 'Ga weg van mij, want ik ben een zondig mens, Heer'.

Het is het besef van de goddelijke aanwezigheid, geopenbaard door het wonder, dat Simon Petrus heeft getroffen en hem tot het besef van zijn toestand heeft gebracht. Hij hecht zich aan Hem, zelfs terwijl hij zegt, vertrek. Geweten en hart zijn in strijd in hem. Maar hij vlucht niet: hoe zou hij moeten vluchten voor Hem die is wat hij beseft dat Hij is - die de wegen van de zee en zijn hart samen heeft doorzocht? De Heer laat hem ook niet in twijfel over de genade die de zondaar kan opnemen: 'Vrees niet,' zegt Hij tot Simon; 'voortaan zult gij mensen vangen.' De aldus getoonde genade is niet alleen het opnemen van zondaars. Christus zo gekend in het hart associeert de verlostten met Zichzelf in Zijn boodschap van barmhartigheid aan de mensen.

(2) In de twee wonderen die volgen, wordt de nood die bediend moet worden vollediger blootgelegd. De melaatse en de verlamde tonen ons het bederf en de onmacht die de zonde veroorzaakt; de eerste is het bekende type van de zonde in het Oude Testament, in haar subtiele invasie; haar zekere verspreiding, haar besmetting; haar verbreking van menselijke relaties, haar verbanning van God (Lev. 13.) De mens was machteloos in de aanwezigheid van deze kwaadaardige plaag. Alleen al de aanraking van iemand die het had

was een verontreiniging. Iedere melaatse was bekend; en moest zich aan iedereen in zijn omgeving bekend maken, opdat niemand met hem in aanraking zou komen. Bovendien was de verwijdering ervan een van de tekenen waarmee de door God gezonden verlosser van Israël uit de onderdrukking van de Egyptenaren werd afgekondigd.

Nergens kon dus een geschikter middel worden gevonden voor de manifestatie van Zijn macht dan in het reinigen van de melaatse; en hier was er een in die vreselijke staat van afzondering, 'een man vol melaatsheid'. Dit is de beschrijving van Lukas, die verder gaat dan de vorige evangeliën: het was niet louter een beginnende ziekte, maar het openbaarde zich in al zijn verschrikkelijke werkelijkheid. Maar 'toen hij Jezus zag, viel hij op zijn aangezicht en smeekte Hem, zeggende: Heer, indien Gij wilt, kunt Gij mij rein maken.'

Een droevig geval wanneer iemand die de macht van Jezus om hem te genezen belijdt, kan twifelen aan Zijn wil. Maar de Heer wil dat niemand twijfelt. Hij spreekt niet alleen, Hij gaat verder, en doorbreekt met een aanraking meteen de barrière van de wet, en neemt weg wat de wet alleen maar kon merken, niet verhelpen. 'Ik zal u reinigen.' En onmiddellijk is de melaatsheid van hem verdwenen. Nu moet de priester van de wet hem rein verklaren; en Jezus stuurt de genezen man daartoe naar hem toe.

Melaatsheid spreekt van het uitbreken van het vlees, - de natuur van de onvernieuwde mens; maar die ook in de vernieuwde mens blijft, en helaas uit hem kan uitbreken. Dit laatste is in feite waar het type in Leviticus rechtstreeks van spreekt, terwijl melaatsheid op zichzelf van beide kan spreken. Christus is in beide gevallen de enige en voldoende remedie. In Johannes 13 neemt Hij onze voeten

in Zijn gezegende handen om ze te reinigen van alle bezoedelingen van de weg, en dit is de aanraking van Jezus voor de christen. Voor de zondaar is er ook de aanraking van de Samaritaanse Verlosser, die komt waar hij is; waarover Lukas ons een andere keer veel zal vertellen: een verhaal dat in zekere zin de melaatse verenigt met de verlamde in hem die tussen de dieven viel. De aspecten verschillen van wat in wezen hetzelfde is: de ontmoeting van goddelijke kracht en liefde met menselijke nood en schuld. De ervaring van hoe velen zo'n geschiedenis kunnen interpreteren en toepassen.

(3) We gaan over naar de verlamde, bij wie ons duidelijk de onmacht wordt getoond die de zonde veroorzaakt. Daarom verzekert de Heer hem eerst van vergeving - 'Uw zonden zijn u vergeven', en maakt de kracht om 'op te staan en te lopen' tot het teken voor anderen van de werkelijkheid van wat hij heeft ontvangen. En dit is de geestelijke orde.

Zowel dit als het vorige wonder hebben we in de eerste twee Evangelien, en in Markus, zoals hier, samen. In Mattheüs zijn ze gescheiden, maar met een even duidelijk doel als bij elk. De goddelijke heerlijkheid van Christus is in dit alles ten volle openbaar.

4. We hebben nu, wat met weinig variatie de drie Synoptisten gemeen hebben, de verandering van bedeling die deze openlijke vertoning van goddelijke genade met zich meebrengt. Mattheüs plaatst inderdaad een pauze tussen wat er in het huis van Levi gebeurt en de twist over de sabbat; terwijl Markus en Lukas ze in samenhang presenteren. De oproep van Mattheus (of Levi) lijkt ook historisch gezien enige tijd vóór het door hem gemaakte feest te hebben plaatsgevonden. Elke evangelist gebruikt zijn materiaal overeenkomstig zijn doel,

en niet louter in chronologische volgorde. Het verband tussen de sabbatkwestie en de op handen zijnde verschuiving van het wettelijke ritueel is duidelijk, en daarom worden zij hier samengebracht.

(1) De oproep van Levi tot het apostelschap moet voor een Jood een schok geweest zijn. De tollenaar werd gehaat als het symbool van buitenlandse overheersing; gehaat vanwege zijn vaak gewetenloze heffingen, en nog meer gehaat als (zoals hier het geval was) het een Jood was die zich leende voor wat beschouwd werd als de onderdrukking van zijn eigen volk. Maar ‘tollenaars en zondaars’, aldus verenigd in de taal van de menigte, volgden de Doper, terwijl Farizeeën en Sadduceeën zich van hem afwendden; en zo was het nu ook in het geval van de Heer. Levi volgt Hem zonder aarzelen en laat alles wat hij had achter. En het feest dat hij voor Hem houdt is voorzien van gasten die laten zien hoezeer hij zich heeft ingeleefd in de geest van zijn Meester.

Maar de schriftgeleerden en Farizeeën morren natuurlijk: waarom eten en drinken zij met zulke mensen? Het antwoord van de Heer is zo eenvoudig als maar zijn kan, en zo voldoende. Hij is een geneesheer die naar de zieken omziet; en daarom niet als voorbijgaand aan de behoefte van de mensen aan bekering, maar om hen daartoe te brengen. Het is de bekende goedheid van God die de mensen ertoe brengt.

(2) Dan stellen zij een vraag over het vasten. De discipelen van Johannes vastten; want met de boodschap die hij het volk bracht, was er wel behoefte aan. Ook de Farizeeën hadden zich hierin niet vergist, als zij maar waren doorgedrongen tot de ware betekenis van de wet, die Johannes slechts had benadrukt. De stem in de woestijn

had echter de komst aangekondigd van Hem die de Bruidegom van Zijn volk zou zijn (Joh. 3:29): hoe ongeschikt zou dan de stem van de rouw zijn!

Maar hiervan wist het dode ritualisme van de Farizeeër niets. Vasten was volgens hun gedachte op zichzelf verdienstelijk, en Christus in de waarheid van wat Hij was, had bij hen geen plaats. Zo zou Israëls Bruidegom, die reeds in hun midden was, als verworpene van hen worden weggenomen; en dan zouden de zonen van de bruidskamer inderdaad vasten.

{In dit alles wordt niet gedacht aan het eigenlijke christendom of de gemeente. De Gemeente is de hemelse bruid, maar daarvan had de Doper geen kennis; het maakte ook geen deel uit van het onderwijs van de Heer in de Evangeliën, maar bleef voor de Geest om het na Zijn komst naar buiten te brengen (Johannes 16:12-13). De woorden van de Heer en die van de Doper liggen in de lijn van de oudtestamentische gedachte.}

Maar er was nog iets anders, want het oude verbond wees voorbij zichzelf, en datgene wat er eigen aan was, was daarom voorbestemd om voorbij te gaan en vervangen te worden door het nieuwe. Deze waren zo tegengesteld dat de twee het niet eens konden worden. Het kleed van de menselijke gerechtigheid volgens de wet, hoe onbekwaam ook, kon niet worden opgelapt met de 'gerechtigheid die uit God is door het geloof' (Fil. 3:9). De oude wijnzakken van de Joodse instellingen konden de vrije expansieve geest van het nieuwe verbond, die zich al liet zien, niet beperken. Maar het verzet ertegen toonde ook aan dat bij de mens van nature de wet meer in de smaak

viel: wie nog van de oude wijn dronk, verlangde niet onmiddellijk naar de nieuwe.

(3) De twee voorvallen die de kwestie van de sabbat aan de orde stellen, worden in de drie evangeliën op bijna precies dezelfde wijze gegeven. In Mattheüs staan zij in een ander verband dan in Markus en Lukas; maar hun strekking is steeds dezelfde: omdat Christus, de Heer van de sabbat, verworpen is, kunnen zij geen aanspraak maken op de sabbat; zoals toen David, de gezalfde koning van Israël, op de vlucht was voor de toorn van Saul, het toonbrood gewoon voedsel werd. Helaas zou Israël over enige tijd hun sabbat houden met de Heer ervan, gekruisigd door hun handen, liggend in zijn bewaakte graf!

En te allen tijde had louter ritualisme de geest van de wet verloren, terwijl het de vorm ervan behield. De liefde voor de mens die de zevende dag rust uitademde was veranderd in een starre eis die eerder doodde dan redde. In het verhaal van de verdorde hand komt dit ten volle tot uiting, en in het wonder dat wordt verricht, brengt de Heer de kracht van God in om ertegen te getuigen. Maar de Farizeeën en Schriftgeleerden worden alleen maar meer opgewonden tot waanzin, en overleggen met elkaar wat zij Jezus zouden kunnen aandoen.

5. Zo wordt Hij duidelijker dan voorheen afgewezen van Israël in de personen van hun leiders, en neemt Hij zijn plaats in als zodanig. Als antwoord op hun houding verzamelt Hij Zijn discipelen om Zich heen, en kiest uit hen twaalf als Zijn ‘apostelen’ of ‘gezondenen’ om de getuigen en herauten te zijn van het nieuwe Koninkrijk dat binnenkomt. In hun aanwezigheid en die van een grote schare, zowel van Zijn discipelen als van die uit het hele land rondom,

aangetrokken door Zijn macht en genade, verklaart Hij de zegen, de verantwoordelijkheden en de beloning van hen die zich aan Hem hechten, de erfgenamen van het Koninkrijk. Zij zijn in een toneel dat gekenmerkt wordt door Zijn verwerping, en lijden om Zijntwil, alleen daardoor des te meer gezegend, niet des te minder. Het einde zou het verklaren.

Wat we hier hebben is, zonder twijfel, ‘de bergrede’, maar met zowel verkortingen als toevoegingen, overeenkomstig Lukas’ bedoeling. Het overblijvende karakter van hen die met Hem zijn, wordt zeer sterk benadrukt.

(1) Christus is hier de bron van gezag en het centrum van de macht. Zoals Hij het volk van Nazareth reeds had gezegd, zal de genade niet in haar uitstroom worden tegengehouden door de tegenstand van mensen. ‘De Mens Christus Jezus’, zelf de uitdrukking van eeuwige raadsbesluiten, in de zoete afhankelijkheid van volmaakte menselijkheid, en de volmaakte intimiteit van de Zoon met de Vader, gaat op naar God op de berg; en blijft daar de hele nacht in gebed tot God. Het is de anticipatie op de plaats die Hij nu heeft ingenomen, en alles wat volgt is de vrucht van die voorbede. Maar zo verschijnt de wijsheid van God die erin zit in de vorm van menselijke zwakheid. Hij noemt de twaalf, en onder hen is een verrader. De rest zijn vissers en wat al niet meer; geen teken onder hen van wat wij van nature voor macht moeten aannemen; en de drie meest prominente, vaak zo gemaakt, zoals het lijkt, door hun gebrek aan begrip van Zijn geest en gemeenschap met Hem. Wij zien duidelijk dat zij zonder Hem niets kunnen doen. Hij is alle wijsheid voor hen, alle macht. Zij zijn met Hem verbonden, zoals de menigte die vanuit de omliggende

gebieden naar Hem toe zwermt, door hun absolute behoefte aan Hem, hun volledige afhankelijkheid van Hem. Zelfs een Judas moet Hem dienen. Hoe zien we het christendom dat hieruit voortkomt! Het hele christendom is Christus: 'Christus is alles en in allen' (Kol. 3:11).

(2) Wij zien dit treffend in wat hier volgt, waarin Zijn discipelen worden gescheiden van de hele wereld om hen heen door dit feit, dat zij van Hem zijn. De wereld staat tegenover Hem en het Zijne. Zij haat hen, scheidt hen ervan af, werpt hun naam uit als kwaad omwille van de Zoon des mensen. Zo heeft zij voor hen niets. Zij zijn de 'armen', de hongerigen, de huilers, de bedroefden daarin. Toch mogen zij zich verheugen, want hun beloning is groot in de hemel; op aarde zetten zij slechts de lijn voort van de profeten die van oudsher door de wereld zijn verworpen.

Aan de andere kant, en om dezelfde reden, hebben zij die er tevreden mee zijn, en de wereld met hen, hun deel in de rampen die over de wereld komen. En Hij kan dit niet aan gevolgtrekkingen overlaten, want Hij is de Redder van zondaars en Zijn hart gaat hen achterna: juist in haar aanklachten stroomt de genade over. Maar dit verandert niets aan het einddoel; het verzekert ons eerder hoe vast en onveranderlijk dat einddoel moet zijn.

(3) Maar de Heer spreekt verder over het gedrag van Zijn discipelen te midden van een wereld die zich tegen hen verzet. Tot hen wier oren openstaan voor Zijn woorden zegt Hij: 'Heb uw vijanden lief; doe goed aan hen die u haten; zegen hen die u vervloeken; bid voor hen die u verachten.' Deze regel om het goede voor het kwade te vergelden heeft Hij zo rijkelijk geïllustreerd in Zijn eigen persoon;

en waarvan het Kruis het hoogste voorbeeld is. Het voorschrift van niet-weerstand dat erop volgt, hebben wij reeds opgemerkt bij het doornemen van Mattheüs. De overvloedige geest van hen die alles te danken hebben aan de vrije gave van God, wordt versterkt door de woorden: 'Geef aan ieder die u vraagt' - woorden die zeker de door goddelijke liefde geïnspireerde wijsheid nodig hebben om ze toe te passen. Dit deel sluit af met het algemene beginsel dat 'zoals gij wilt dat de mensen aan u doen, doet gij ook aan hen'.

(4) De weg van de wereld wordt hiermee in tegenstelling gebracht, omdat de wereld heel goed in staat is liefde voor liefde terug te geven, goed te doen aan hen die hen goed doen, uit te lenen met de hoop evenveel terug te krijgen. Maar liefhebben en goed doen en uitlenen zonder hoop op wederdienst, dat is een gedrag dat past bij de zonen van de Allerhoogste, want Hij is vriendelijk voor de ondankbaren en de bozen.

(5) Zo moeten wij God navolgen als lieve kinderen; en ook onder de heilige regering van een Vader, volgens welke de maat gemeten zal worden; en dit als wat zowel past bij de aard van God, als bij de ware belangen van Zijn volk. Het is dus duidelijk dat het niet de bedoeling is dat beloningen worden ontkend of veronachtzaamd; want wat God geeft, kan alleen maar van God zijn, dat het een plaats heeft in onze gedachten en in ons hart. Gezien wat wij zijn, moet dit zorgvuldig worden bewaakt. Wij vinden het telkens weer zo: - bewaakt, maar juist zo onderhouden (Matth. 19:27-30, Matth. 20:20-28, aantekeningen). Wie om Christus' wil wint, verliest; maar niet omwille van de winst.

(6) De 'blinden' zijn ongetwijfeld in de eerste plaats de Joodse leiders; maar de volgeling ontkomt niet aan de sloot door alleen maar volgeling te zijn; want de waarheid spreekt voor zich voor wie oren heeft om te horen. Wie zich absoluut overgeeft aan de leiding van een ander, heeft zijn geweten niet voor God, maar voor de mens; en zelfs de Heer baseert zijn titel om gehoord te worden op de waarheid van wat Hij sprak: 'Indien Ik de waarheid zeg, waarom gelooft gij Mij niet?' (Johannes 8:46.) Dat waaraan een mens zich overgeeft, vormt hem noodzakelijkerwijs. Als hij zich dan overgeeft aan de leraar van de dwaling, zal hij niet boven zijn leraar staan, maar, als hij volmaakt is, slechts aan hem gelijk zijn.

Aan de andere kant, als het kwaad in het oog van een ander wordt ontdekt - in zijn manier van kijken naar de dingen (en hier lijkt de leraar van de dwaling nog steeds in de eerste plaats bedoeld) - moet men ervoor zorgen dat er geen gebrek is aan zelfoordeel over het eigene. Het kwaad moet eerst van binnen worden beoordeeld voordat het van buiten kan worden beoordeeld; en dit zal tederheid en mededogen geven, evenals helderheid van geest. Oordelen zonder zelfoordeel is slechts schijnheiligheid.

En dit zelfoordeel is altijd van de 'balk' in vergelijking met de 'splinter' in anderen. Want wat kunnen wij van anderen weten in vergelijking met wat wij van onszelf kunnen en moeten weten? En dan is de slechte vrucht die we vinden slechts het teken van een slechte boom: aan doornen groeien geen vijgen, en aan bramen geen druiven. Zo zet het ware zelfoordeel zichzelf helemaal opzij. Wij oordelen niet om onze eigen gerechtigheid vast te stellen, noch om ons te verheugen over het kwade, maar om ons te verheugen over het goede; wij

leren ‘het kostbare uit het verachtelijke te nemen’, omdat het goede ‘kostbaar’ is.

(7) Voorwaar, nutteloos is de belijdenis van de lippen, - het zeggen: ‘Heer, Heer,’ tenzij het leven het bevestigt. Niet dat het beste leven voor God zal rechtvaardigen, of redden in de dag dat alles wat kan zijn zal worden geschokt. Maar het is niettemin een bewijs dat Christus het fundament is van de ziel, - van een huis dat veilig is gebouwd tegen alle stormen die het kunnen bestormen. Het geloof in Christus moet natuurlijk echt zijn; maar hoe echter het geloof in andere dingen, hoe vollediger de misleiding, hoe zekerder en fataler de ondergang die iemand te wachten staat. ‘De ondergang van dat huis is groot.’

Onderverdeling 2. (Lukas 7 - 8:21)

Het Woord als de bediening van het heil

We hebben nu het Woord als datgene waardoor de bediening van de verlossing wordt uitgevoerd; de taal is nog vaak, zoals die van de synoptische Evangelien zo vaak is, symbolisch, en de genezing van het lichaam illustratief voor die diepere geestelijke genezing die het zo goed gekwalificeerd is om ons voor te stellen, en die zo in de geest van de Geest is om voor ons te houden. Deze vollere zegen, zonder welke er geen is, komt bovendien steeds meer in het zicht, en de kenmerken ervan worden met toenemende volheid geopenbaard.

1. De twee verhalen waarmee dit deel opent, tonen ons op de meest treffende wijze de kracht van het goddelijke Woord zoals Christus dat

uitspreekt. Het eerste is het verhaal van de centurio in wie de Heer een groter geloof vindt dan Hij in Israël had gevonden: een geloof dat de suprematie van de Heer bezit, aanwezig of afwezig, over alle krachten van de natuur die gehoorzaam zijn aan Zijn wil. De tweede is die van de opwekking van de zoon van de weduwe te Nain, die laat zien dat het wijken voor Zijn woord het stempel is op het gevallen schepsel; de verwijdering daarvan is de veelbetekenende belofte van de macht die komt, in staat om te verlossen van de toestand zelf waarvan het het stempel is. Hier is dus inderdaad een 'levend en krachtig woord', zoals de brief aan de Hebreëen het noemt (Hebr. 4:12), en zowel bereid als bevoegd om in de behoefte van de mens te voorzien.

(1) Mattheüs geeft ons de genezing van de knecht van de centurio, maar in een ander verband; en met bepaalde verschillen, die vragen hebben doen rijzen. Want Lukas stelt niet alleen voor dat de oudsten van de Joden eerst met het gebed naar Jezus komen om de zieke man te genezen, maar ook dat, terwijl Hij onderweg is, de vrienden van de centurio worden gestuurd met een tweede boodschap, die zijn niet persoonlijk komen verontschuldigt door zijn gevoelde onwaardigheid. In Mattheüs wordt ons verteld dat de centurio kwam; maar zijn woorden zijn van dezelfde strekking als die van zijn vrienden in Lukas. Het lijkt er dus op dat het verslag in het eerste moet worden verklaard door het tweede: het niet-Joodse evangelie zorgt ervoor dat de nederige plaats die de niet-Jood innam, volledig wordt getoond, zowel door gebruik te maken van de Joodse oudsten als door niet zelf naar de Heer te komen. Het geloof waarover de Heer zich verwondert, wordt in beide vermeld; terwijl het de Joodse schrijver is die, geheel in overeenstemming met het bedelings

karakter van zijn boek, de waarschuwing aan de Joden geeft voor de verwerping van kinderen van het Koninkrijk, terwijl die van de naties uit alle windstreken zouden moeten binnenkomen om deel te krijgen aan de zegeningen ervan met de aartsvaders van Israël.

De Romeinse soldaat ziet overal in de wereld het recht en de orde die Rome zo benadrukte. Maar hij ziet het om er een argument uit af te leiden voor het absolute gezag van Hem die zijn geloof bezit als de hoogste macht over alle krachten van de natuur. Hijzelf, slechts een man onder gezag, kon spreken en gehoorzaamd worden; dan was de aanwezigheid van Jezus niet nodig - Hij hoefde zijn eigen hand niet aan het werk te zetten, toen alle dingen Hem dienden. Men hoeft slechts de verbazing van Zijn discipelen te vergelijken toen Hij de zee van Galilea tot rust bracht, om te beseffen hoezeer het geloof van de niet-Jood inderdaad dat van de naaste en uitverkoren volgelingen van de Heer overtrof.

(2) Het verhaal van Nain staat alleen in Lukas. Nain betekent 'aangenaam', wat de wereld was zoals God haar gemaakt heeft; wat zij nog steeds van nature is voor de natuurlijke mens. Maar aan de poort ervan, uitgedragen, staat een dode, want de dood is nog steeds de uitweg uit de wereld, als de schaduw erover. De weduwe-moeder, wier enige zoon hij is, en de meelevende menigte die volgt, laten zien op hoeveel manieren de dood de overlevenden treft. De gevolgen ervan, die in een andere wereld liggen, worden niet in dit beeld geïntroduceerd, maar het geweten van de mens zal hem niet toestaan ze te vergeten: 'De engel van de dood is de zonde', die de ziel bedreigt met het oordeel.

Zo is de aangename wereld het 'dal van de dood' geworden, en als zodanig is Christus er in Zijn oneindige ontferming naar toe gekomen; zoals Hij hier naar Nain komt. Tot de treurende moeder zegt Hij: 'Weent niet,' en Zijn medeleven is niet vruchteloos. Hij raakt de baar aan, zoals Hij die zelf moet aanraken, door Zijn dood om Zijn woord er macht over te geven. Dan wordt het woord gesproken dat het afschaft, en de dode staat op. Hij 'ging zitten en begon te spreken; en Hij gaf hem aan zijn moeder.'

Hier is dus volledig in de nood van de mens voorzien, het oordeel dat over hem komt, alles wat zonde en dood inhouden, heeft een oplossing gevonden. Het volk vreest, en verheerlijkt God; en het woord gaat uit in heel Judea dat er een groot profet is opgestaan, en dat God zijn volk heeft bezocht; een getuigenis dat weliswaar waar is, maar geheel beneden de wonderlijke waarheid wat betreft zijn Persoon die daar was.

2. Het tweevoudig getuigenis van God dat de mens nodig heeft en waarin God heeft voorzien, wordt ons nu getoond in Johannes en de Heer: Johannes de prediker van berouw, de getuige van de toestand van de mens; de samenvatting van de controversen van het Oude Testament met de mens; terwijl hij vooruitwijst, zoals het Oude Testament deed, naar Hem die zou komen; Christus de Brenger van het heil; de Stem van het Nieuwe Testament, de Manifeste van God aan de mensen; en die voor de mensen de weg naar God opent.

Bekering en geloof zijn het dubbele antwoord op dit dubbele getuigenis, hoewel geen van beide zonder de andere kan bestaan. Het zijn de achterwaartse en voorwaartse blikken van de ziel, die tegelijkertijd haar neerwaartse en opwaartse zijn. Of, bekering is de

‘ommekeer’ van de mens, berouw is de rug naar zichzelf gekeerd, zoals geloof het gezicht naar God in Christus is gekeerd. Berouw is daarom even onlosmakelijk verbonden met geloof als geloof met berouw.

Het getuigenis van Johannes en van Christus komt dan op deze plaats met volkomen natuurlijkheid binnen; en in het contrast tussen hen is hun overeenstemming duidelijk. In beide zal de goddelijke wijsheid gerechtvaardigd worden door haar kinderen; en de weigering van de ene zal gezien worden, zoals in Israëls geval, als de weigering van de andere.

(1) Maar eerst moeten we de Doper in zijn gevangenis verbijsterd zien met twijfel, waarover hij twee van zijn discipelen naar Christus stuurt, opdat Hij die zou bevredigen. ‘Zijt Gij het die komt?’ is zijn vraag; ‘of wachten wij op een ander?’ Eerlijke twijfel blijft nooit uit de buurt van Christus, maar komt naar Hem voor een oplossing. De Heer wijst hem op de werken die Hij op dat moment deed, waarbij de kracht van God zich openbaarde in verschillende goedheden, terwijl de evangelische tijding aan de armen werd gegeven. Niet wonderen alleen waren het bewijs, maar wonderen die ‘tekenen’ waren - veelzeggend voor de aard en de kracht van Hem van wie zij uitgingen. Terwijl de hele tijd de zoete uitnodiging van het evangelie zich richtte tot de behoeftigen, het meest Goddelijk in het neerkomen.

De Heer voegt een zacht woord toe voor het geweten van Zijn voorganger: ‘En gezegend is hij die door Mij niet gestruikeld zal worden.’ (Zie blz. 122, 123, aantekeningen.)

(2) De boodschappers vertrokken hiermee, en nu, wanneer Johannes schijnt geheel gefaald te hebben in zijn getuigenis, getuigt de Heer van hem. Zij het dat hij gefaald had, was het dan tevergeefs dat menigten achter hem aan waren gegaan in de woestijn? Was hij dan slechts een door de wind geschud riet? Was hij een hoveling van mensen, gekleed in zachte kleding? Zochten zij hem in de wildernis in plaats van in de hoven van koningen? Zeker, zijn hele leven bewees hem veel anders dan deze. Maar wat was het dan, dat de mensen achter hem aantrok? Was hij een profeet? Ja, zegt de Heer, en meer dan een profeet: hij was iemand over wie de profeet had gesproken; als de boodschapper van God voor het aangezicht van de Messias, om Zijn weg voor Hem te bereiden.

Zo was dan Johannes, de voorbereider van het Koninkrijk Gods; even groot in deze positie als elke vrouw die geboren wordt; toch zou degene die betrekkelijk klein is, daadwerkelijk in het aldus aangekondigde Koninkrijk groter zijn dan hij. (Zie blz. 123, 124, aantekeningen.)

Maar in feite was de boodschap van Johannes verworpen door de leiders van de natie; de Farizeeën en advocaten, terwijl alleen degenen die door hen als 'zondaars' werden geclassificeerd, door hem gehoord en gedoopt waren. Deze erkenden de gerechtigheid van God door hen door Johannes op hun noodzaak van bekering te wijzen; maar de anderen verwierpen voor zichzelf de raad van God, en werden niet door Hem gedoopt. Zo was slechts een overblijfsel van het volk, en deze de verstotenen, klaar voor de genade die zich nu tot hen richtte. Het hele geslacht kon slechts vergeleken worden met kinderen die op het marktplein zaten en die wilden dat Johannes naar hun pijpen

danste en dat de Heer en zijn discipelen weenden als zij treurden. Zij begrepen het een noch het ander, want zij waren te achteloos om het te begrijpen. Voor hen was Johannes slechts een demonische man, Christus een gulzigaard en een wijndrinker, die beoordeeld moest worden naar het gezelschap waarin Hij verkeerde. Alleen de kinderen der wijsheid rechtvaardigden de wegen der wijsheid; en wie waren dan die kinderen der wijsheid? Het antwoord hierop wordt ons gegeven in wat nu onmiddellijk volgt.

3. Wat volgt is een van die verhalen die kenmerkend zijn voor Lukas, het verhaal van de vrouw in het huis van de Farizeeër: de vrouw een 'zondares'; de Farizeeër een van die 'negenennegentig rechtvaardigen' waarover de Heer later spreekt, en die Hij daar plaatst tegenover de 'verlorenen'. Hier is het de Farizeeër die uitnodigt tot het contrast.

Zij hadden Hem de 'Vriend der zondaars' genoemd. Wij zien hier hoe waarachtig Hij dat was, en op welke wijze: wat de zondaars aan die wonderlijke vriendschap hebben gehad. Wij zien een geestelijke verandering ondergaan, en de wijsheid gerechtvaardigd in een kind van wijsheid, een zondaar veranderd. We zien hoe heiliging voortkomt uit verlossing, of, inderdaad, het inwendige deel ervan is; en dat er niets heiligers is dan de genade van het evangelie.

Door een Farizeeër gevraagd om met hem te eten, gaat Jezus het huis binnen en neemt plaats aan tafel. En daar is het - vreemde plaats voor zo'n ontmoeting - een vrouw in de stad die een zondares is, die gehoord heeft dat Hij in het huis is, nadert en staat achter Hem te wenen, haar tranen vallen op Zijn voeten. Met de haren van haar hoofd veegt zij ze af en kust Zijn voeten en zalft ze met de zalf die zij heeft meegebracht.

Zij is een zondares, maar de kennis daarvan houdt haar niet tegen; het geeft haar juist moed om daar te zijn, waar zij misschien wel het strengste oordeel zou vinden. Maar Zijn schild zal over haar zijn - de Vriend der zondaars: hoe anders klinkt dat voor haar en voor de Farizeeër wiens huis zij is binnengegaan!

Hij is inderdaad al wakker, zijn verstand trekt zijn conclusie tegen Iemand die de vertrouwdheid die een vrouw als deze toont, kan toestaan. Maar zelfs Hij, zo redeneert hij, moet onwetend zijn over haar karakter. Een profeet zou het hebben geweten; maar een profeet zou een dergelijke verontreiniging niet hebben kunnen toestaan. De Heer beantwoordt zijn onuitgesproken gedachten en laat hem zichzelf beoordelen in vergelijking met deze vrouw die hij veroordeelt; een zondares, waarlijk, maar een vergeven zondares. Zeker, ook hij kon niet ontkennen dat hij een zondaar was! En zo ja, kende hij dan niet zelf de zoete heiligende kracht van vergeving, - de uitstorting van het hart naar God die vergeven heeft? Misschien had hij inderdaad niet zo gezondigd als zij: kon God dan de schuld van vijftig pence vergeven, maar niet die van vijfhonderd? En als haar de grotere schuld kwijtgescholden was, kon hij dan in deze tranen, deze overgave van extatische emotie, in tegenstelling tot zijn eigen kille behandeling van de gast die hij had uitgenodigd, niet het besef herkennen van die grotere schuld die haar in de ogen van een farizeeër inderdaad tot een zondaar maakte?

Maar kwijtgescholden! Ja, het was het bewustzijn van die kwijtschelding die haar op deze manier had bewerkt. Zelfs hij moest begrijpen - kon begrijpen in het geval van een gewone schuldenaar; hoewel hij zelf weinig vergeven was, had hij maar weinig lief.

Zo wordt de farizeeër in het licht van God gesteld en zijn binnenste doorzocht, terwijl Hij, die zich daarmee openbaart, openlijk de plaats inneemt die het geloof van de vrouw Hem tevoren had gegeven, en haar bevestigt wat zij zich in haar eenvoud reeds had toegeëigend. 'En Hij zeide tot haar: Uw zonden zijn u vergeven. Als zij morren over Zijn woorden, herhaalt Hij ze des te positiever: 'En Hij zeide tot de vrouw: Uw geloof heeft u gered; ga heen in vrede.'

4. (1) Wij hebben dus de kracht gezien van het Woord in de ziel van iemand die het ontvangt; temeer daar zij, zoals wij haar het eerst zagen, nog geen duidelijk tot haarzelf gericht woord had gekend om haar te verzekeren van de zegen die zij met zoveel effect aangrijpt. We gaan nu verder om te zien hoe de vruchten die worden voortgebracht de ontvangst ervan kenmerken, - hoe het zaad de grond beproeft. Dit wordt getoond in de bekende gelijkenis van de zaaier, die wij reeds in de twee voorgaande evangeliën hebben gehad, hier in enigszins verkorte vorm en zonder de gelijkenissen die er in die evangeliën bij horen. Als inleiding daarop wordt ons echter als vrucht van het Woord het gezelschap discipelen getoond, dat nu de Heer volgt en waarvan sommigen Hem van hun vermogen bedienen. Hier vinden we eerst die trouwe vrouwen die Hem volgen tot aan het kruis zelf, en Hem bij het graf als eerste begroeten in de opstanding. Hun eigen bevrijding heeft hen met Hem verbonden, en Hij van Zijn kant ontvangt hun diensten, en bevrijdt hen van de strenge beperkingen van het Rabbijnisme, dat de vrouw niet alleen in een minderwaardige, maar ook in een gedegradeerde positie plaatste. De twaalf zijn ook met Hem, en in heel Galilea gaat, met het getuigenis van woord en werk, ook dat van de nieuwe gemeenschap van geloof en liefde die het christendom volledig en universeel zou vestigen.

(2, 3) Mensen verzamelen zich tot Hem uit elke stad rondom; en te midden van zo'n menigte is het dat de Heer het hart doorzoekt (zoals Hij zo vaak doet waar de menigte Hem volgt) door de gelijkenis van de Zaaier.

Er is geen vrucht te krijgen van de mens voor God, behalve zoals het woord van God het voortbrengt; maar met hetzelfde zaad en dezelfde Zaaier, hoe verschillend zijn de resultaten! De duivel, het vlees en de wereld spannen een drievoudige bondgenootschap tegen God en Zijn woord, en de mens verraadt zichzelf door naar hen te luisteren. Dit alles is echter al besproken. De slotverzen zijn in hoofdzaak als in Markus (4:22-25).

(4) De volgende verzen staan ook in de beide andere synoptici, hoewel hier iets korter en in een ander verband. Ze completeren, op de plaats waar ze in Lukas staan, de opvatting over de relatie van het woord van God tot redding en vruchtbaarheid voor God, en voeren ons in beginsel door naar het christendom, dat dit ontwikkelt en openbaart.

Onderverdeling 3. (Lukas 8:22 - 9:36)

De volheid van het heil

Ook de derde onderverdeling voegt voor het grootste deel eenvoudigweg in ander verband samen wat Mattheüs en Markus ons al gegeven hebben. Samen tonen de details ons de volheid van het heil waarin Christus voor ons heeft voorzien, en dat door de tegenstand van de wereld alleen maar meer op de voorgrond treedt. Er

moet ook bevrijding uit zijn, alleen moeten we hier niet de volledige christelijke bevrijding van de brief aan de Galaten verwachten, maar veeleer een morele, van haar geest en wegen, waarbij de verwerping van Christus die van iedere volgeling van Hem is, en het geloof dus de overwinning erover geeft.

1. We hebben, ten eerste, bevrijding van de macht van de omstandigheden door identificatie met Hem die oppermachtig is over alles. Zo is er voor het geloof vrede door welke stormen dan ook; hoewel dit niet betekent dat de harten van de discipelen altijd op het niveau van hun voorrechten zijn. Hier op de zee van Galilea waren ze duidelijk niet zo. Jezus was bij hen, dat wisten ze, maar Hij sliep, en de wind en de golven schenen geen oog voor Hem te hebben. In hun angst wekten zij Hem op, om verlichting te vinden in Zijn vertoning van een macht die zij Hem niet toeschrijven, maar om van Zijn kant de smartelijke berisping te ontmoeten: 'Waar is uw geloof?'. In werkelijkheid verraden onze gebeden in hun urgentie vaak ons ongelooft, en verwijten zij de Heer aan Zijn kant een passiviteit die slechts een teken is van het vertrouwen dat Hij graag in ons zou stellen als degenen die Zijn waarheid en standvastigheid kennen. 'Wie vreest is niet volmaakt in de liefde' - Zijn liefde: hij heeft nog niet de les geleerd van zo'n volledige betrouwbaarheid als in Hem te vinden is.

Vrede, dus, te allen tijde, is Gods voorziening voor ons; de groet waarmee Christus ons altijd tegemoet komt; de erfenis die zijn dood ons heeft nagelaten. Alle winden en golven wijken gelijkelijk voor Hem; alle goede en kwade dingen dienen Hem, en dienen daarom Zijn volk, door Zijn blijvende zorg.

2. Vervolgens hebben we het verhaal van de demonische bezetene met het 'legioen', waarvan het beeld even vol is als dat van Markus, voller dan dat van Mattheüs. We zien de vreselijke macht van Satan over hem die hij in slavernij heeft gebracht, in tegenstelling tot dezelfde man 'die aan de voeten van Jezus zit, gekleed en gezond van geest'.

We zien ook dat de wereld Satan verkiest boven de Bevrijder en Hem smeekt te vertrekken, terwijl de bevrijde man Hem smeekt dat hij bij Hem mag zijn. Maar de Heer laat hem gaan om thuis voor Hem te getuigen van de goddelijke ontferming die voor hem heeft gewerkt.

3. Hierna volgt het tweeledige verhaal van de dochter van Jaïrus die uit de dood werd opgewekt, en het geloof dat de zoom van Zijn kleed aanraakte en de genezing vond die het van de aanraking verwachtte. Hierin zien we al een figuurlijke betekenis, waarbij de goddelijke en menselijke kant van de verlossing worden gegeven in deze met elkaar verweven wonderen: de doden horen de stem van de Zoon van God en leven, terwijl het geloof uit de Verlosser de deugd haalt die het nodig heeft. Van de drie evangeliën is Mattheüs hier de kortste, Markus' verslag enigszins de volledigste; maar van de verschillen lijken we niet in staat om een juiste uiteenzetting te geven.

4. (1) De Heer zendt nu de twaalf uit als boodschappers van zijn barmhartigheid in een noodlijdende wereld. Zij hebben gezag over de macht van Satan en ziekte, en moeten het Koninkrijk van God prediken, waarvan de wonderen tekenen en voorboden zijn. Dit meegedeelde gezag is zeer veelzeggend: want als meegedeeld kon het niet worden verondersteld te wijten te zijn aan het karakter van hen die slechts de afgevaardigden van een Ander waren, maar als zodanig bekleed met macht van God. Lukas geeft slechts een gedeeltelijke

schets van deze opdracht; waarvan Mattheüs de volledige details verschafft. Hier hebben we alleen de breedte van hun gezag, de aanspraak op mensen die het met zich meebrengt, en het getuigenis tegen hen die die aanspraak afwijzen. De evangelisatie staat op de voorgrond, maar welke hoop is er voor hen die de kostbare genade van God verwerpen? Toch is de aanklacht een deel van die genade, haar laatste poging om het geweten van de mensen op te wekken om er gehoor aan te geven.

(2) Herodes zelf wordt door dit alles, maar gedeeltelijk, opgezwepen tot een dreigende verwarring. Hij heeft Johannes onthoofd; en hier is Iemand die een macht toont die Johannes niet had. Lukas toont ons de tiran die op een tegenovergestelde manier concludeert dan wat we in de vorige evangeliën vinden. Tussen het ongeloof van een Sadduceeër en de gewetensangst die hem boven het hoofd groeit, twijfelt hij duidelijk. Maar hier is een probleem dat hij niet kan oplossen, en hij wordt aangetrokken door datgene wat hij vreest, omdat hij het vreest: 'Hij zocht hem te zien.' Langzamerhand zullen we zien hoe hij, misleid door een vreselijke geest die het mysterie van het kruis niet kan doorgronden, het voorwerp van zijn vroegere angsten met vreselijke spot kan behandelen; en zo verdwijnt hij uit de geïnspireerde geschiedenis.

(3) De twaalf keren terug; en de Heer neemt hen mee naar een woestijn voor de nodige rust. Maar de menigte, die daarvan hoort, volgt Hem en breekt bij Hem in, en hun verschillende noden roepen opnieuw Zijn mededogen op om hen actief te bedienen. 'Hij ontving hen en sprak tot hen over het Koninkrijk van God en genas hen die genezing nodig hadden. Daarop volgt het eerste wonder van de

broodvermenigvuldiging, het enige dat zowel door Lukas en Johannes als door de andere evangelisten is opgetekend. Bij Johannes is het de tekst van de toespraak van de Heer over het brood des levens. Lukas is iets korter dan de anderen, en laat de scène op het meer die erop volgt geheel weg. Als Jahweh, met een wonder van scheppende kracht, ‘bevredigt Hij Israëls armen met brood.’ De nood van de wereld, echte wildernis als zij is, is gemaakt om de goddelijke middelen te manifesteren die in de hand zijn van Hem die vanwege haar ellende erin is gekomen. De Schepper ervan is de Verlosser ervoor: Christus, de Zoon des mensen, is beide. De details van het wonder hebben we voor ons gehad in Mattheüs.

5. Maar de wereld is niet alleen een plaats van gebrek en ellende, of van zonde als oorzaak daarvan: het is een plaats waar de Verlosser is gekomen en zij kennen Hem niet, maar verwerpen en verstoten Hem. Dit is dus wat de wereld werkelijk kenmerkt voor hen die Hem aannemen, en de verlossing moet een verlossing daaruit zijn. Het oordeel wacht; Christus is uitgegaan; de hemel ontvangt wie de wereld heeft verworpen; en ook voor Zijn volgelingen wordt, als de aarde gesloten is, de hemel geopend. Zo wordt het wonder van de verlossing vergroot met het wonder van een verworpen Verlosser; genade daalt lager om haar voorwerpen te vinden, (want wij zijn allen op het dode niveau van de wereld) en plaatst hen waar alle heerlijkheid ervan zal worden getoond: want ‘in de komende eeuwen zal God de buitensporige rijkdom van zijn genade tonen in zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus’ (Ef. 5:7).

Dit begint nu aan ons getoond te worden, hoewel we voor de volle werkelijkheid ervan moeten wachten tot Christus is opgevaren en

de Heilige Geest zal zijn neergedaald om al Zijn heerlijkheid en de vrucht van Zijn werk bekend te maken. In de tussentijd, terwijl Zijn verwerping openbaar wordt, en de weg van het kruis wordt gezien als de weg van discipelschap, wordt er een anticiperend visioen toegestaan van 'de kracht en de komst van onze Heer Jezus Christus', opdat Zijn volk langs de weg 'met alle kracht gesterkt wordt overeenkomstig de kracht van Zijn heerlijkheid' (Kol. 1:11) zo getoond.

(1) Opnieuw vinden we Hem in gebed. Het ongeloof van de mensen, zoals we uit Zijn vraag kunnen afleiden, overschaduwde Zijn ziel met al haar verdriet en bittere vruchten. Hij staat op om Zijn discipelen te vragen: 'Wie zeggen de menigten dat Ik ben?' Hij spreekt niet over duidelijke afwijzers, en hun antwoord ontleent zijn kleur niet aan de vijandschap van de schriftgeleerden en Farizeeën. 'Johannes de Doper', 'Elias', een profeet uit de oude tijd die uit de dood is opgestaan, zijn de vermoedens van hen die Hem willen eren; maar het zijn slechts vermoedens en geen geloof, en geen van hen verheft zich tot de werkelijkheid; zij allen missen de heerlijkheid van Zijn Persoon, en daarom het doel waarvoor Hij is gekomen. Het licht van Zijn heerlijkheid dat onder hen is, is niet in hun zielen geschenen; Hij is niet hun Verlosser, - niet de Christus; de Doper had het absoluut verworpen, en over Hem die na hem zou komen, verklaard dat Hij te groot was om waardig te zijn de riem van Zijn schoenen los te maken.

En de Heer vraagt zijn discipelen: 'Maar wie zegt gij dat Ik ben? Petrus antwoordt namens hen: De Christus van God.' Maar Hij verbiedt hen dit nu te verklaren, want als Israël geen geloof had om Hem te ontvangen, ging Hij van Zijn kant verder om het goddelijke

doel te vervullen door zich te verlagen tot het lijden en de dood door hun handen; om dan, op de derde dag, opgewekt te worden.

Hij voegt hier niets aan toe, de eerste openlijke, letterlijke aankondiging van wat, zelfs op deze manier, voor hen te moeilijk was om te begrijpen. De leer van het Kruis, hoewel in alle Evangelien te vinden, ontwikkelt zich daar langzaam. De oudtestamentische beelden ervan, voor ons zo vertrouwd, waren voor de discipelen nog als een verzegelde, ontoegankelijke fontein; en dus was veel dat wij als duidelijke taal zouden moeten beschouwen - zoals bijvoorbeeld het getuigenis van de Doper over het 'Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt' - voor hen een duister gezegde. Israël in het algemeen zocht een veroverende, niet een lijdende Messias. 'Wij hebben uit de wet gehoord dat Christus eeuwig blijft,' zeiden zij in antwoord op een van Zijn eigen verklaringen, 'en Gij zegt: de Zoon des mensen moet opgeheven worden; wie is deze Zoon des mensen?' (Johannes 12:34). (Johannes 12:34). Zo worstelde de onwelkome waarheid zich door de duisternis heen, en zij die Zijn Persoon beleden waren nog steeds, wat Zijn werk betreft, in duisternis zoals de rest. Bijgevolg bleef veel van wat duidelijk was aangekondigd als zaad in de grond voor een toekomstige oogst.

(2) De Heer gaat verder met te verklaren dat de weg van Zijn volgelingen die van het kruis is, en hier dus virtueel, zoals Hij nog niet had, de wijze van Zijn eigen dood. Maar Hij gebruikt het woord symbolisch, zoals de uitdrukking 'dagelijks (alleen gevonden in Lukas) hen zou overbrengen. Om Hem te volgen moeten zij hun leven - zichzelf - opofferen in alles wat de wereld als leven beschouwt; misschien moeten zij het letterlijk voor Hem neerleggen. Het leven

dat zo verloren gaat omwille van Hem zou gered worden, terwijl hij die het heden wil grijpen de toekomst moet verliezen. Het is een wereld die Christus vijandig gezind is, waar wij doorheen gaan, en de belijdenis van Hem zal in zo'n tafereel geld kosten. Hij geeft geen reden om te verwachten dat zij in haar geest wezenlijk zal veranderen, maar integendeel: de weg die Hij bewandelt is, in dit feit dat het de Zijne is, de weg voor al Zijn volgelingen; en van hen die zich voor Hem en Zijn woorden schamen, zal Hij zich schamen wanneer Hij komt in Zijn eigen heerlijkheid - dit is alleen in Lukas - en die van Zijn Vader en van de heilige engelen.

Dit alles, met de genoemde uitzonderingen, wordt gevonden, en is overwogen, in de vorige Evangelien. De Heer sluit af, zoals in die Evangelien, met de verzekering, dat sommigen die daar stonden, in geen geval de dood zouden smaken, totdat zij het Koninkrijk Gods zouden zien.

(3) De verwijzing naar de gedaanteverandering in deze is ook beschouwd. Lukas verbindt ze directer met elkaar dan de andere evangelisten door zijn verwijzing: 'ongeveer acht dagen na deze woorden'. Mattheüs en Markus zeggen 'na zes dagen'. Lukas' 'acht' geeft het karakter van 'nieuwheid' dat aan het getal kleeft. Voorwaar, een nieuw tafereel voor de oude, door zonde geteisterde aarde om getuige van te zijn; en het centrum van al haar glorie een Man in gebed!

Dat is de nieuwe Adam op wie alle zegeningen van de nieuwe schepping rusten; en in dit teken lezen we de duurzaamheid ervan. De mens mag niet meer van God afvallen in een gefantaseerde maar onmogelijke onafhankelijkheid; en de weg van de gehoorzaamheid

mag niet meer worden gezien als een weg van harde en slaafse arbeid, wanneer de Zoon van God die voor de Zijnen heeft gekozen. De heerlijkheid die nu de gezichtsvorm verandert en uit Zijn kleding straalt, is Zijn eigenlijke heerlijkheid, in tederheid alleen verhuld voor hen voor wie Hij gekomen is om te dienen, opdat zij Hem beter zouden leren kennen, zoals wij door een verduisterd glas de zon beter zien.

Maar Hij is niet alleen; want waar Hij is moeten de vruchten van Zijn werk en de metgezellen van Zijn liefde zijn. Twee mannen zijn met Hem, en verschijnen ook in heerlijkheid; maar zij met een heerlijkheid die niet de hunne is. Mozes en Elias, de wetgever en de profeet, schijnen, zoals in feite, in Zijn heerlijkheid; en datgene waarover zij spreken is dat vertrek dat Hij te Jeruzalem moet volbrengen, datgene waarover Hij tot Zijn discipelen heeft gesproken zonder oren te vinden om te horen.

Nu zijn ze in feite bezwaard met slaap. Bij een andere, heel andere gelegenheid, maar toen hetzelfde vertrek voor Hem lag, zei Hij medelijdend over hen: de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak. De zwaarte van de aarde klemde zich om hen heen en er was geen kracht om zich daarboven te verheffen. Pas toen zij volledig ontwaakt waren, zagen zij Zijn heerlijkheid en de twee die bij Hem stonden. Hoeveel van wat wij zouden kunnen zien, zien wij niet, niet vanwege positief kwaad, maar door gebrek aan energie om te bereiken wat zo dichtbij en toch zo ver buiten ons is. Maar wat zouden onze levens zijn - wat zouden ze niet zijn - als het met ons anders was!

Dus zelfs als ze wakker zijn, zijn ze verdoemd en verward. Als de twee mannen vertrekken, probeert Petrus hen tegen te houden met

een voorstel om voor hen tabernakels te bouwen, zoals ook voor de Heer. Maar dan komt de Wolk en overschaduwet hen; Mozes en Elias verdwijnen in de Wolk; en daaruit verkondigt de stem van de Vader opnieuw als bij de doop in de Jordaan Zijn Zoon. Laat hen Hem horen. En Jezus wordt alleen gevonden.

Hier is dus het einde voorzien, dat de hele weg moet versterken. Wij hebben het reeds bekeken in de vorige Evangeliën, die elk, zonder twijfel, hun verschillen hebben, hoewel wij misschien zwak zijn in het voorstellen daarvan. Wij zullen nu spoedig bereiken wat eigen is aan Lukas.

Onderverdeling 4. (Lukas 9:37-62)

Beproeving in een boze wereld

We hebben dan gezien wat de wereld is, waar de discipel van Jezus doorheen geroepen wordt, en hoe de verwerping van de Meester haar voortaan kenmerkt voor de discipel. Het is dus een ongunstige stroom die hij moet doorstaan, en om de gecombineerde krachten van het kwaad te ontmoeten in een oorlog die aan deze zijde van de hemel nooit eindigt, - wat, als het zo lijkt, slechts de lokroep van de vijand is die zijn openlijke aanval vangt; terwijl, als datgene wat de hele strijd versterkt, er datgene in ons is dat voortdurend heult met de vijand buiten, een vijand achter al onze versterkingen, een ik tegen zichzelf.

Toch zijn we ervan verzekerd dat 'alle dingen samenwerken ten goede voor hen die God liefhebben; voor hen die geroepen zijn naar

zijn voornemen.’ Het moet daarom zo zijn dat dit alles ten goede werkt, deze verschillende strijd, deze vijand ook van binnen, dit alles dat de oorzaak is van zulke en zo scherpe nood, dit alles dat zo tegen ons lijkt te zijn. Neen, er moet in dit alles een wijsheid van God tentoongespreid zijn die, wanneer zij geleerd wordt, onze verwondering en onze lof zal oproepen, - een wijsheid die niet alleen de tijd maar de eeuwigheid op het oog heeft.

En het is niet moeilijk dit te begrijpen: want als Gods gedachten erop gericht zijn ons in overeenstemming met Zichzelf te brengen, moet het onderscheiden van goed en kwaad daar een groot deel van uitmaken; wij moeten onze zintuigen daartoe laten oefenen. Hoe groot is de openbaring van God zelf in verband met zijn beheersing van het kwaad! Niet alleen in het oordeel erover, maar veel meer in zijn genade. Moeten wij niet voor de kennis van Hem, zoals Hij het wil, ook leren wat het kwaad is, erdoor beproefd worden, er meester over worden? Zo blijkt het goede van de beproeving, en waarom het de plaats moet innemen die het hier in verband met de volheid van de verlossing inneemt.

1. Dat falen in dit conflict zozeer voor ons ligt, is droevig genoeg; maar toch worden we er nadrukkelijk voor gewaarschuwd en behoed. De allereerste les is die van het gebruik van de macht die ons is toevertrouwd; en het verhaal is er een dat, voor onze behoefte eraan, in alle drie de synoptische Evangeliën wordt gevonden. Lukas gaat inderdaad niet in op de details zoals de twee anderen doen, - vooral Markus; ook hebben we niet (wat misschien vreemd lijkt) de nadruk op de noodzaak van bidden en vasten die we in de anderen vinden. We vinden veeleer dat de kracht in Christus is en nog steeds beschikbaar

is, ongeacht het falen van de discipelen. Het feitelijke vertoon ervan is geen maatstaf voor wat beschikbaar is, zolang Christus toegankelijk blijft, zoals Hij altijd is, voor het zwakste geloof van de werkelijk behoeftigen. De eenvoud en het gemak waarmee Hij handelt, lijkt hier het meest afgedwongen; en Christus als de bron, te midden van welk falen van Zijn volk ook, is de eerste plaats waard in de lessen die hier worden gegeven.

Maar het feit van Zijn verwerping door de mensen blijft bestaan, hoezeer Hij ook Zijn macht toont; en hoewel er soms ook verbazing over bestaat. Christus de Gekruisigde is de Meester die wij volgen, en deze waarheid wil Hij in onze oren laten zinken en bij ons laten blijven. Helaas, wij zijn niet buiten de noodzaak om gewaarschuwd te worden door de discipelen, bij gebrek aan begrip hiervoor, of zelfs door hun angst om dit te begrijpen!

2. Er volgen twee lessen over nederigheid: de eerste waarin de Heer de bezorgdheid om de grootste te zijn controleert door Zichzelf te vereenzelvigen met de kleinheid van een klein kind, en vervolgens door de verzekering dat de minste van allen onder Zijn volgelingen groot genoeg zou zijn. Want inderdaad, dat wat wij gemeenschappelijk hebben, en als vrucht van Christus' werk, moet goddank veel groter zijn dan onze verschillen, die het gevolg zullen zijn van onze eigen verschillen.

De tweede les heeft te maken met het feit dat zij iemand verboden hebben die in Christus' naam demonen uitdreef, maar die niet in hun gezelschap was: alsof de kracht die hij toonde op onrechtmatige wijze verkregen was. De Heer verzekert hun hier, dat als hij niet tot hun gezelschap behoort, hij wel aan hun kant moet staan. Want

wie kan de kracht van de Geest scheiden van de Geest der kracht? Zelfoverschatting bedekt zich hier maar mondjesmaat met ijver voor Christus; en hoe snel verblindt het ons voor de duidelijkste beginselen.

3. Vervolgens vinden we de Heer op weg naar Jeruzalem, de dagen naderend voor Zijn opname. Voor de Samaritanen is het voldoende dat Zijn aangezicht naar Jeruzalem is gericht; zij ontvangen niet de boodschappers die eerder zijn gezonden om Hem voor te bereiden. De geest van de zonen van Zebedeüs staat in vuur en vlam, en zij willen vuur uit de hemel laten neerdalen naar het voorbeeld van Elia, om de weerspannige Samaritanen te verteren. Het beroep op het voorbeeld van Elia lijkt in te houden dat zij er al helemaal niet zeker van waren dat de Heer genegen zou zijn tot een dergelijke bezoeking van een overtreding als deze. Zij konden nauwelijks zo lang bij Hem zijn geweest, zonder zoveel te hebben geleerd van Zijn lankmoedigheid. Maar Elia hadden zij onlangs bij Hem gezien, en zijn voorbeeld zouden zij kunnen aanhalen bij Iemand die zo volledig het gezag van de Schrift handhaafde als Hij. Maar Hij maakt er geen kwestie van de Schrift van; zij wisten niet van welke geest zij waren. Zij waren niet van Hem; want de Zoon des mensen was niet gekomen om mensenlevens te vernietigen, maar om ze te redden.

De discipelen illustreren hier het gevaar waarin wij ons bevinden; wij proberen de voorbeelden na te volgen die de vroegere gelovigen ons hebben nagelaten, zelfs daar waar het woord van God dat het beste toestaat. bedelingen verschillen, en we moeten goed weten hoe we het verschil moeten herkennen. Geloof is ook een individuele zaak, die alleen kan worden uitgeoefend op iemands eigen weg met God;

en de imitatie van een ander, zoals die, brengt ons noodzakelijkerwijs van zo'n weg. Het uitvoeren van principes, of gehoorzaamheid aan voorschriften, is natuurlijk iets heel anders; alleen moeten het de principes zijn van de bedeling waartoe wij behoren. Door gebrek aan inzicht hierin is de Gemeente van God gejudaiseerd, geseclariseerd en gevierendeeld; een aards priesterschap, wet, de heerschappij van koningen, en nog veel meer, zijn erin ingevoerd; zij heeft zich de plaats en de beloften van Israël toegeëigend; en de Schrift is voor dit alles aangehaald en verdraaid om het goed te maken. Ook hier hebben discipelen, handelend met eerlijke bedoelingen, niet geweten van welke geest zij waren.

Vers 55. Het eerste deel is hier twijfelachtig; het laatste, volgens het bewijs van MSS nog meer. Toch lijkt de vervanging moeilijk te begrijpen, en wat betreft het eerste deel moet het vroeg zijn geweest, want het wordt gevonden in de meeste oude versies, evenals in Marcion, Clement van Alexandrië, en anderen.⁵

4. Tenslotte hebben we in dit gedeelte wat Mattheüs (Matt. 8:19-22) in een ander verband zet; en ongetwijfeld in de volgorde van de tijd. Lukas geeft het morele verband en voegt een derde voorbeeld toe van dergelijke beproevingen van volgelingen door de Heer, waarvan we kunnen veronderstellen dat ze niet zelden voorkomen. In het eerste geval is er het enthousiasme dat er goed uitziet, maar een meer nuchtere inschatting nodig heeft van wat het volgen van Christus inhoudt. Het tweede geval daarentegen is onbereid en heeft de opwekkende oproep tot snelle gehoorzaamheid nodig. De derde, die alleen in Lukas staat, hoewel hij veel lijkt op de tweede, vereist het

5 Zie de noot van de Am. Editor in Lange's Commentary.

afzien van de aanspraken van de levenden, evenzeer als van de doden. Wie zijn hand aan de ploeg heeft gezet - het gaat om de eenhandige oosterse ploeg, broos en gemakkelijk omver te werpen - moet er ook zijn ogen op gericht houden en niet achterom kijken, anders is hij ongeschikt voor het Koninkrijk van God.

Onderverdeling 5. (Lukas 10 - 16)

God met de mensen; en de verantwoordelijkheid die daarmee samenhangt

De gedaanteverandering is een keerpunt in alle drie de synoptische evangeliën. Het volgt op de aankondiging van de Heer van Zijn verwerping door de Joden, en het verbod om Hem als Christus te verkondigen. De aarde heeft Hem verworpen, maar de hemel gaat voor Hem open; en dit geeft karakter aan wat volgt.

Vooraf in Lukas wordt de hemel geopend. Het is inderdaad maar een glimp die we erin krijgen. Wij moeten niet de volledige opening verwachten die wij in het christendom hebben, nadat Christus voor ons is binnengegaan in de waarde van Zijn volbrachte werk, en de Geest is uitgegaan om ons in staat te stellen daar binnen te gaan. Toch worden, in de visie van het vredeoffer die het presenteert, God en mens samengebracht, en we hebben tenminste de anticipatie van wat later volledig bekend zal worden gemaakt. Lukas sluit dus, zoals reeds gezegd, aan bij Paulus' lijn van waarheid en niet-Joodse openbaring; hijzelf was een niet-Jood. Het is het gedeelte van Lukas waartoe wij nu zijn gekomen, dat speciaal dit karakter heeft; en wij zullen spoedig horen van de uit de hemel gevallen Satan, hoewel

slechts anticiperend aangekondigd, en van hen wier namen daar staan geschreven. Daarbij hebben we de ondoorgrondelijke heerlijkheid van de Persoon van Christus, de tedere openbaring van de gezegende naaste van de mens, de volheid van het 'goede deel' dat aan de heilige wordt gegeven, en de Geest die gegeven zal worden aan hen die God vragen.

Dit alles wordt gevonden in:

Sectie 1. (Lukas 10 - 11:13)

De goddelijke voorziening

het eerste gedeelte hier, dat dus spreekt over de Goddelijke voorziening die voor de mens is gemaakt; zoals de volgende ons de tegenstand van Satan, de wereld en de godsdienst van de wereld zullen tonen tegen Gods gezegende wegen, waarop wij daarna terugkomen om te zien hoe God Zelf daarin tot uiting komt.

1. (1) De opdracht aan de zeventig lijkt op het eerste gezicht slechts een gedeeltelijke herhaling van die aan de twaalf gegeven. Maar het is gemakkelijk te zien dat dit noodzakelijkerwijs zo moet zijn, voor zover zij worden uitgezonden als de herauten van dezelfde Meester in dezelfde wereld. Het aantal gezondenen toont de urgentie van de wijze, zoals het bijgevoegde wee over de steden van Israël het naderende oordeel over het volk impliceert. Nu alles praktisch (hoewel niet openlijk) besloten is, is het resultaat duidelijk slechts de afscheiding van een overblijfsel van het zelf verdoemde volk. Toch is het Koninkrijk van God nabij gekomen, en zijn heerlijkheden openen zich meer dan ooit tevoren, hoewel verborgen voor ogen die er niet om geven ze te zien.

(2) De terugkeer van de zeventig met de vreugde van hun succes brengt de verdergaande vreugde van hun Heer naar voren, die duidelijk reikt tot waar de 'heilige berg' ons al gebracht heeft. Zij zeggen verheugd: 'Heer, zelfs de demonen zijn aan ons onderworpen door Uw Naam;' en Hij antwoordt, dat Hij Satan als een bliksemschicht uit de hemel heeft zien vallen; de anticipatie van hetgeen Openb. 12 geeft in verband met de nog toekomstige geschiedenis. Het is wanneer het menselijk, dat met een ijzeren staf over alle volken zal heersen, ten hemel wordt opgenomen, dat Satan op aarde wordt neergeworpen. Het menselijk is zeker Christus, zoals de vrouw uit wie Hij geboren is, Israël is; maar zodra Satan is neergeworpen, beginnen de drie en een half jaar van de grote verdrukking, die onmiddellijk voorafgaan aan de verschijning van de Heer (zie Matt. 24). De huidige periode wordt dus overgeslagen, zoals in de profetie van het Oude Testament, of waar Israël op de voorgrond staat, en zo worden de hemelvaart van Christus en de opname van de heiligen van het heden en het verleden als één gezien: zij worden vereenzelvigd met Hem die met hen zijn 'ijzeren staf' deelt (Openb. 2:27).

Naar deze tijd kijkt de Heer hier, het begin van die volledige afschaffing van Satans macht waarvan de uitdrijving van demonen door de zeventig een anticipatie was. Hij gaat verder met het bevestigen en uitbreiden van het gezag dat Hij heeft gegeven: 'Zie,' zegt Hij, 'Ik heb u gegeven op slangen en schorpioenen te treden en over alle macht van de vijand; en niets zal u deren.' En dan voegt Hij eraan toe: 'Verblijdt u daarin niet, dat de geesten aan u onderworpen zijn, maar verheugt u, dat uw namen in de hemelen geschreven zijn.' Zo zijn zij reeds verzekerd van een meer gezegende plaats dan onder de

aardse mensen. Zij zijn ingeschreven in de hemel (zie Hebr. 12:23), als burgers van dat 'betere land'.

(3) Zo worden we verder geleid dan de Israëlitische hoop en beloften, en zien we samen met de zending van de zeventig de zwakke dageraad van een nieuwe dag. En hier vinden we nu in de ware tijdsorde, wat Mattheüs voor zijn doel anders heeft verbonden, de verklaring van de Heer over de ondoorgrondelijke heerlijkheid van Zijn Persoon, en dat de Vader alle dingen in Zijn hand heeft gelegd; hoewel dit inderdaad voor wijzen en verstandigen verborgen was, en alleen aan kinderen werd geopenbaard. Wat zijn mensen anders voor God? En hoe kon Hij de wijsheid van de wereld, die zij in het verlaten van Hem had opgedaan, met de kennis van Zichzelf bekronen? Maar nu was datgene gekomen wat vele profeten en koningen hadden willen zien, maar niet hadden gezien; en gezegend waren inderdaad de ogen van hen die als discipelen van deze genade het hadden gezien.

2. Er volgt dat verhaal van Hem die de naaste was van Hem die onder de rovers viel, dat aan de ene kant de onmacht van de wet laat zien om een bediening van genade te verschaffen, en aan de andere kant het hart van Hem die, los van de wet en op zo'n manier dat Hij er het verwijt van kreeg en zelfs de straf van de wet zelf, hulp en redding bracht aan de stervende mensenzonen.

Het wordt als een gelijkenis gegeven aan iemand die als advocaat, en dus een typische Jood van die tijd, Hem graag zou willen berechten wat betreft Zijn relatie tot of opvatting over Mozes, wiens discipel het zijn eigen trots was te zijn. En toch moet hij gedacht hebben dat het een moeilijke vraag was die hij met dit doel voorstelde: 'Wat zal ik doen om het eeuwige leven te beërven?' Begon hij misschien de

moeilijkheid ervan in te zien? Wanneer de Heer de wet tot maatstaf van het doen maakt, en hem voorlegt zijn eigen vraag te beantwoorden, antwoordt hij als een man die niet berust in de loutere buitenkant van de dingen, maar de liefde tot God en de naaste neemt als het hart van de geboden, zoals ze inderdaad waren. Daarin keurt Christus zijn antwoord nadrukkelijk goed; laat hem dat doen en hij zal leven.

Maar de vraag juist beantwoorden is één ding; zijn ziel ermee tevreden stellen is iets anders; en hier is weer, misschien, een teken ten goede, temidden van alles wat slecht is in zijn geval: er is tenminste geen zelfbeklag. Hij wil zichzelf rechtvaardigen, maar wie heeft hem beschuldigd? Het geweten, dat is duidelijk, is met hem aan het werk, en die Mozes wiens discipel hij is, is zijn aanklager geworden. Hij verzet zich ertegen: wat hebben de meesten van ons zich verzet tegen dat vonnis van de wet dat ons allen op dat gemeenschappelijke niveau van schuld brengt, - Joden en heidenen gelijk 'onder de zonde'! De man vecht hier met zichzelf, als hij het in feite niet beseft, of zelfs nog niet tot het besef is gekomen dat het het hart is en niet alleen het hoofd, zoals hij het graag zou willen zeggen, dat dwaalt: hij gaat voorbij aan het 'eerste en grote gebod van de wet', dat hij zo duidelijk heeft verklaard, om het tweede op te nemen, en zich hier te verschuilen onder een vraag waarvan hij niet heeft gedacht dat die zich, zoals in werkelijkheid, zo vreselijk tegen hemzelf zal keren: 'En wie is mijn naaste?'.

Wij hebben gehoord dat het door hen van oudsher werd gezegd: 'Gij zult uw naaste liefhebben en uw vijand haten.' Hier zou men dus een mooi onderscheid kunnen maken: of alleen de Israëliet de naaste was; of ieder van hen dat was; of er een derde klasse was tussen

die twee; en dan of, wanneer de indeling onzeker was, de plicht die eraan vastzit ook in onzekerheid kon worden gelaten. Dit soort toepassingen kan zeker ver worden doorgevoerd, en mensen kunnen zich er natuurlijk min of meer gemakkelijk vanaf maken. Hoe groot is immers de onzekerheid, die de zaak zou beïnvloeden!

Maar de Heer gaat verder en dieper dan dit alles, en met een onderzoekend beroep op het geweten van de vragensteller zet Hij alles opzij. Hij beantwoordt de vraag niet alleen; Hij beantwoordt haar op zo'n manier dat Hij hem volledig aan zichzelf blootstelt, en hem laat zien (als hij de oprechtheid had om het te ontvangen) dat het slechts een onnadenkend hart was dat deze vraag kon stellen. Deze man die halfdood op de weg werd achtergelaten: er is niets om vast te stellen of hij Jood of heiden was; terwijl het zeker is dat de priester en de Leviet beiden Joden waren, en dat de ware naaste een Samaritaan was. Het kan zijn dat het feit dat zij de vraag van de advocaat niet geregeld hadden, de mannen van de wet zo absoluut zonder hulp voor een onbekende vreemdeling maakte.

Maar de ware naaste van de mens wordt in deze gelijkenis zo uitgebeeld, dat wij voelen hoe de Heer daarin had voorzien in de nood van degene voor Hem (en voor hoeveel anderen sindsdien!) toen hij eenmaal in de plaats van nood was gekomen, waarin ons zoveel dingen duidelijk worden. Had hij niet gehoord wat in de mond van het volk niet ongewoon schijnt te zijn geweest, en duidelijk uit Zijn houding, zoals zij die beschouwden, tegenover Mozes en de wet, dat Hij een Samaritaan was (Joh. 8:48)? Hoe anders zou het verwijt klinken voor iemand die had bewezen, zoals hij, naar wij mogen aannemen, op weg was te bewijzen, de onmacht van priester en Leviet in zijn geval!

Commentaren waarschuwen ons vaak om niet te ver te gaan in zo'n toepassing; maar het gevaar van een verkeerde interpretatie is juist in de tegenovergestelde richting. Een beeld waaruit we alle kenmerken kunnen weglaten die we slechts als versiering willen beschouwen, is zeker het beeld waarin we het meest kunnen afdwalen. Terwijl de noodzaak om elk detail passend te maken precies datgene is wat de verbeelding aan banden legt wanneer deze geneigd is af te dwalen. Het aandringen op een zo volledig mogelijke overeenstemming tussen de voorstelling en wat zij voorstelt is in het belang van een exacte interpretatie.

Hoe levendig wordt de natuurlijke koers van de mens voor ons uiteengezet, in die heuvelafwaartse, gevaarlijke weg, met de rug naar de stad van God en het gezicht naar de plaats van vervloeking, zoals Jericho in de bekende geschiedenis staat. De rovers kunnen een van de vele vormen van kwaad voorstellen die bij de mensen inbreken en hen tot verwoesting brengen; maar die God gebruikt om hen hun ware toestand voor Hem te doen beseffen. Het afleggen van kleding is het verlies van alles waarmee we de naaktheid die we voor God niet kunnen verbergen, voor onszelf bedekken. Een verwond geweten, het bewustzijn van onmacht - 'goddeloos en zonder kracht' met de schaduw van die dood, die een vreselijke verbanning is uit het Leven van het leven, die over de ziel sluipt, - dit is een beeld waar in elk deel van zijn verhaal van ellende, de getrouwe weergave van een veroordeelde man.

Wie zal nu een naaste zijn voor iemand in deze toestand? Wie is er met wil en macht om te helpen? De Jood, Mozes, discipel, wordt voor ons gebracht in twee illustratieve getuigenissen: 'het getuigenis

van twee mannen is waar;' en de priester en de Leviet zijn goede vertegenwoordigers, als die er al zijn, van de hulp die de dienaren van de wet kunnen geven.

De priester is het eerste voorbeeld; maar een fatale zin diskwalificeert hem bij voorbaat, - 'Bij toeval ging een zekere priester die kant op.' Het is duidelijk wat zo'n woord betekent op de lippen die hier spreken. Het betekent dat de Joodse priester niet de door God voorziene bedienaar was voor deze toestand. De boodschap van de wet, 'doe dit en gij zult leven,' is geen evangelie voor iemand die door deze hulpeloze en stervende man kon worden afgebeeld. Zeker, het zou ook kunnen zeggen: 'Wanneer de goddeloze zich afkeert van zijn goddeloosheid en doet wat wettig en goed is, zal hij zijn ziel levend redden;' en hier wordt redding voorgesteld, maar een zelfopgewekte, die nog steeds het fatale principe bevat. En zelfs de offers, hoewel zij een God verkondigden die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergaf, lieten onaangeroerd wat Hijzelf daarmee verbonden had, 'die de schuldigen in geen geval kan zuiveren.' De oude bladzijde kon weliswaar worden uitgewist, maar alleen opdat een nieuwe zou worden omgeslagen en het ijdele werk opnieuw zou beginnen. Zo hing het voorhangsel nog steeds voor het aangezicht van God: 'Niemand kan Mij zien en leven,' was Zijn eigen bevestiging.

Dus ging de priester aan de andere kant voorbij, en had geen hulp. 'Zo kwam ook een Leviet, toen hij op de plaats was, en keek naar hem en ging aan de andere kant voorbij.

Hetzelfde onvermogen, - hetzelfde toevallige bezoek, geen goddelijke boodschapper; alleen de Leviet komt dichterbij, kijkt in de angstige

ogen, voor een moment verlicht met voorbijgaande hoop, en dan gaat ook hij aan de andere kant voorbij.

Zo verklaren de dienaren van de wet slechts de hulpeloosheid van de wet voor verlossing; en om dit nog meer te benadrukken wordt de eigenlijke verlosser voorgesteld als een Samaritaan, een man die voor de Jood niet alleen als een scheiding het meest verwerpelijk is, maar die daadwerkelijk onder de veroordeling van de wet zelf staat. Dit moet de ware Verlosser zijn: want de vloek van de wet, uitgesproken over de zonde, moet werkelijk voor de mens worden opgenomen, wil de wet in ere worden gehouden en de zondaar worden gered. En hier is de antitypische Samaritaan dus Degene die hart heeft voor de mensen en de Getuige is van wat er in het Goddelijke Hart jegens hen is. Dit is de heerlijkheid van het evangelie. De wet kan God niet nabij brengen, want zo zijn wij. Het evangelie toont Hem als neergedaald in Zijn liefde om de verlorenen te zoeken. Dit wordt, vanwege zijn oneindige waarde voor ons, naderhand uitvoerig uitgewerkt in de drie gelijkenissen van het vijftiende hoofdstuk, waar de hele Drie-enige God wordt gezien in de 'vreugde in de tegenwoordigheid van de engelen Gods over één zondaar die zich bekeert'. Hier is het Christus die we zien in deze Samaritaan, die 'op zijn reis kwam waar' de gewonde 'was, en toen hij hem zag, medelijden met hem kreeg'.

De details die volgen zijn weer duidelijk en veelzeggend, en geven de genade van Christus op de meest volledige wijze weer. De toe-eigening van de zegen door het geloof, hoe waar ook van de menselijke kant, is niet wat we hier vinden, maar de toe-eigening is eerder van de goddelijke kant, de hele waarde van het werk van Christus overgedragen aan de hulpeloze en getroffen ziel. Hij wordt in tedere

handen genomen, en zijn wonden worden gesloten of verbonden door het gezaghebbende Woord van God; want het is het Woord dat het geweten bindt, en hier voor genezing, zoals toen de zoete dwingende uitspraak van 'vrede' van de lippen van een Verlosser rust bracht voor hen die het hoorden.

De olie en de wijn volgen voor daadwerkelijke genezing: het zijn duidelijke symbolen van de vreugdevolle herinnering aan het werk van Christus - aan Zijn kostbaar bloed - toegepast in de kracht van de Heilige Geest. En hier is er zo'n onmiskenbare duidelijkheid, alsof geen enkele vorm van twijfel mag worden toegestaan op zo'n fundamenteel punt. En nu is hij klaar voor de weg met zijn verlosser.

De tedere zorg van de laatste verslapt niet. Hij tilt hem op zijn eigen beest, - ktenos, niet vaak in het enkelvoud gebruikt, zoals hier, 'verworvenheid,' wat hij voor zichzelf had gekregen. De kracht die ons ondersteunt en draagt is inderdaad wat Christus voor Zichzelf heeft verworven: het is levende kracht, de 'Geest van Christus', die Hem in Zijn wonderbaarlijke mannelijkheid tot onze redding bracht, en die, nu dat is volbracht, ons draagt.

Dus 'bracht hij hem naar een herberg' - volgens de gezegende universaliteit van het evangelieaanbod een 'plaats van ontvangst voor allen'. Dit is wat de Gemeente als het huis van God is; waar Hij nog steeds 'zorgt' voor de Zijnen, - 'zich over hen ontfermt'. Hoeveel is er samengeperst in hoe weinig, in deze kernachtige woorden!

Nu horen we van Zijn vertrek, hoewel Zijn zorg blijft. En 'terwijl Hij vertrok, nam Hij twee penningen en gaf ze aan de gastheer, en

zei tegen hem: Zorg voor hem; en wat gij meer uitgeeft, wanneer Ik terugkom, zal Ik u vergelden.'

Aan de zorg van de Geest heeft Christus Zijn volk in de wereld overgelaten; hier is het onmogelijk om te dwalen wat betreft de uitleg. Maar wat moeten we dan zien in de 'twee penningen'? We kunnen net als Van Oosterzee de gedachte aan twee sacramenten als 'onbeduidend' afwijzen, en toch geloven dat er een betekenis is, zowel hier als elders. De twee penningen zijn duidelijk een beloning voor de verleende zorg, en we vinden een perfecte overeenkomst als we opmerken dat in stijl-figuren, zoals we hier te maken hebben, de Geest van God wordt geïdentificeerd met Zijn werk, of met de personen door wie Hij werkt. Wat het laatste betreft, zullen wij een zeer beslissend voorbeeld vinden in de 'vrouw' van de tweede gelijkenis van het vijftiende hoofdstuk; en hier moet het gemakkelijk zijn om te zien dat de beloning wordt gegeven aan hen door wie de Geest werkt in de zorg voor Christus' volk. Huidige beloning: want 'wie water geeft, zal zelf ook water krijgen', en toch ook een toekomstige beloning, wanneer de vertrokken Verlosser zal terugkeren. En zo kunnen de twee penningen (of denarii) het getal van getuigenis hebben, omdat de huidige beloning slechts het getuigenis is van die genadige herinnering aan alles wat hier voor Hem gedaan is, die de toekomst in haar volle werkelijkheid zal tonen.

Zo spreekt de gelijkenis van het eerste tot het laatste met volkomen duidelijkheid; en het is bovenal van Christus dat het spreekt: niet voornamelijk om de vraag van een advocaat te beantwoorden; maar verder om Zichzelf te openbaren aan de ziel van een zondaar, hoewel dit, vanwege zijn toestand, niet kan worden gedaan met de eenvoud

die de behoefte vollediger zou hebben verwelkomd. Op deze wijze komt het ook overeen met de plaats waar we het vinden, na de verklaring van de persoonlijke heerlijkheid van de Zoon van God met de openbaring van Zijn genade, en de volledige voorziening daarin voor de anders wanhopige toestand van de mens.

3. Hierna worden wij gemaakt om de volledige voorziening voor een heilige te begrijpen, en hoe het moet worden verworven, en hoe ernstig de Heer verlangt dat Zijn volk het verwerft, hoe grondig Hij hen zal bewaken in hun bezit ervan. Hier, voor onze betere instructie, hebben we het gedrag van twee heiligen tegenover elkaar gezet. Over Martha en Maria wordt opnieuw en uitgebreider gesproken in het Evangelie van Johannes; en in overeenstemming met het verschillende karakter waarin zij hier worden voorgesteld. Als twee kanten van het christelijk karakter zijn zij beiden nodig voor de juiste vertoning ervan, de werker en de luisteraar, de dienaar en degene die, zelfs omdat zij zijn werkelijke waardigheid beter begrijpt, haar Heer haar laat dienen.

Het is gemakkelijk te zien dat dit laatste de fundamentele noodzaak is, en de hogere zaligheid. Als zondaars, zoals de vorige gelijkenis ons heeft laten zien, moet Christus ons eerst dienen, anders zouden wij nooit bekwaamheid vinden, noch het hart hebben Hem te dienen. Wij zouden deze volgorde graag omdraaien, maar dat kan niet. Ook als heiligen zijn wij geneigd onze dienst uit de weg te gaan, en dat vanwege dezelfde wortel van zelfgenoegzaamheid die ons als zondaars parten speelde. Hij heeft ons natuurlijk gediend, en nu is het ons deel om Hem te dienen; maar hoe geneigd zijn wij om het op Martha's manier te doen. Hoe weinig we beseffen hoe nodig we het hebben

om door Hem gediend te worden, en hoe weinig Hij ons nodig heeft, behalve als de voorwerpen van Zijn liefde, en als degenen in wie de buitengewone rijkdom van Zijn genade door de eeuwen heen moet worden getoond.

Martha heeft Christus in haar huis ontvangen, en zeker in haar hart. Als ze druk is, is ze bezig Hem te dienen; maar dat verhindert niet dat ze erdoor wordt afgeleid. Ze is meer: ze is geërgerd en geïrriteerd. Maria, haar zuster, zit rustig aan de voeten van Jezus en luistert naar zijn woord; en zij verwijt zelfs de Heer dat Hij dit toelaat, terwijl zij die hulp zo hard nodig heeft. Maar -de Heer verzekert dat Maria het goede deel heeft gekozen, en dat het bovendien het enige noodzakelijke is: het zal haar niet worden ontnomen.

Maar is het leren van Jezus dan het enige noodzakelijke? Is activiteit niets? Is dienstbaarheid niets? We kunnen er zeker van zijn dat de Heer dat verre van bedoelt. Maar als iemand mij, laten we zeggen, een appel brengt, veracht ik het niet als ik zeg: 'Het enige is de boom die de appels draagt.'

Men kan de woorden van Christus horen en nooit luisteren. Er kan zelfs een bezigheid mee zijn die weinig beter is dan louter luiheid. Maar horen zoals Maria deed, dat houdt ook dienst in, en de juiste soort dienst, - wijsheid en kracht voor dienst; en een dienst die ook in het heiligdom zal zijn, - aanbidding in het hart ervan.

Want welke vrucht zal er niet groeien op dat zaad dat in het hart gezaaid is - de Schrift die de mens van God grondig kan toerusten tot alle goede werken? En hoe zullen wij anders in staat zijn om gemeenschap met God te krijgen en te onderhouden dan door

de gedachten van God in te drinken? Aan de andere kant is het gemakkelijk te zien, en er zijn genoeg trieste ervaringen om aan te tonen, hoe een dienst zonder verlichting door het Woord ons uit de gemeenschap met God kan halen; en hoe de zorgen die daardoor worden veroorzaakt, net als die van het gewone leven, veel van het goede zaad kunnen verstikken. Maar als het te vrezen is dat er tegenwoordig meer Martha's dan Maria's in de Gemeente zijn, is het dan niet te vrezen dat er meer dan deze twee samen zijn, van hen voor wie de zorgen en genoegens van de wereld, veel meer dan enige dienst van de Martha soort, de oorzaken van afleiding zijn?

Zullen we niet meer verlangen naar dat goede deel dat Maria met de goedkeuring van de Heer had gekozen? Hebben wij vandaag niet de macht om te kiezen waar zij dat deed? De delen die de mens van nature begeert, gaan onherroepelijk voorbij; hier is datgene wat de Heer zelf nadrukkelijk als 'goed' bestempelt, en dat Hij met eeuwigheid bezegelt voor hem die het gekozen heeft.

4. Er volgt nu, in de volgorde die we zo constant in de Schrift hebben gezien, na de volheid van de voorziene zegen, die erkenning van de behoefte van het schepsel die de levende God zo absoluut noodzakelijk maakt. We moeten meer doen dan Hem kennen; we moeten de kracht van Zijn arm hebben, een bron in Hem die altijd beschikbaar is. En dit is wat het gebed uitdrukt, de roep tot Iemand die hoort en antwoordt. 'Het vurig en doeltreffend gebed van de rechtvaardige brengt veel op.' De noodzaak ervan wordt benadrukt in een brief als Efeziërs, waar wij ons op de hoogste hoogte van de hemelse positie bevinden: daar moet misschien het meest worden benadrukt dat wij er niet boven staan. 'Bidt altijd met alle gebed

en smeking in de Geest, en waakt daartoe met alle volharding en smeking voor alle heiligen' (Ef. 6:18). Er is zeker geen ernstigere vermaning mogelijk, noch op een geschiktere plaats dan waar de hoogte van alle zegen praktisch gerealiseerd en onderhouden moet worden in de dagelijkse wandel.

Het gebed dat de Heer zijn discipelen hier leert,⁶ is het gebed dat we in Mattheüs in hoofdzaak hebben, met enkele weglatingen volgens alle recente bewerkers, die echter moeilijk te verklaren zijn. Het is zeker Lukas die ons de oorspronkelijke vorm van het gebed geeft, als het verschil moet worden gehandhaafd; want het is onmogelijk voor te stellen dat de discipelen vragen om te leren bidden, als ze dat al deden. Dan moet de Heer in de bergrede daarna het gebed hebben aangevuld met deze toegevoegde verzoekschriften, tenzij men veronderstelt dat Lukas een deel heeft weggelaten van wat eerst werd gegeven; wat opnieuw moeilijk te geloven lijkt. Een reden voor de weglatingen, als de grotere vorm eerst was, is al even moeilijk te bedenken. En afgezien van alle kritische vragen, kan men evenmin

6 De verkorte vorm van het gebed, waarbij de tussen haakjes staande gedeelten worden weggelaten, heeft zijn argument, niet uit een overwicht van de autoriteit van de manuscripten, maar uit het feit dat, terwijl die welke het gebed bevatten tot de vroegst bekende behoren, het gebruik van het gebed als vorm door Christenen natuurlijk alle behalve de vroegste zou beïnvloeden. De weglatingen zijn daarentegen niet gemakkelijk te begrijpen, als er in het begin slechts één vorm zou zijn geweest. Zelfs in Mattheüs werd de afsluitende lofprijzing, die nu algemeen wordt weggelaten, duidelijk ingevoerd vanuit het kerkelijk gebruik. De bewerkers geven de tekst meestal zonder de haakjes, hoewel de grote meerderheid van de MSS. deze hebben, in overeenstemming met Mattheüs. Zelfs zo kunnen de twee niet precies hetzelfde worden gemaakt, omdat Mattheüs 'overtredingen' heeft, 'overtreding tegen ons', hoewel het verschil gering is.

de betekenis van een dergelijk verschil goed zien. Het zou een slecht argument zijn om te redeneren vanuit iemands onwetendheid; maar over het geheel genomen kan het ons vergeven worden als we ons richten op de volledigere vorm, (perfect als we beseffen dat die is,) zoals we die vinden in Mattheüs. Daar is het al eerder gezegd, en het heeft geen zin het te herhalen.

De Heer voegt een aanmoediging tot volharding toe die op het eerste gezicht vreemd genoeg lijkt, maar die daarom een les moet hebben in deze vreemdheid. Hoeveel argumenten gebruikt de duivel niet, en die onze eigen harten vanwege hun aannemelijkheid onderschrijven, tegen de voortzetting van schijnbaar vruchteloze verzoekschriften. Maar als er niet meer dan dit tegen is, wordt ons hier geleerd er toch op aan te dringen. En het is opvallend dat de voorgestelde parallel tussen het succes van de smeekbede bij de mens en bij God er een is die even weinig geschikt lijkt voor volledige toepassing, - evenveel serieuze argumenten tegen lijkt te hebben, - als enige die in deze lijn kan worden voorgesteld. Neen, de Heer zelf wijst op de moeilijkheid, terwijl Hij het argument aanvoert alsof er geen was. 'Ik zeg u, al zal hij niet opstaan en geven omdat hij zijn vriend is, toch zal hij vanwege zijn gierigheid opstaan en hem zoveel geven als hij nodig heeft.' Kunnen we dit toepassen op God? Niet het motief, zeker: God geeft niet om zich te ontdoen van de verzoeker; ondanks dat gaat de Heer verder: 'En Ik zeg u: Vraagt, en gij zult hebben; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.'

Zo toont de Heer ons dat wij voortdurend mogen zoeken, onstuimig zoeken, zoeken, als een behoeftig mens van een ander; hoewel men zou kunnen aanvoeren: U vergeet het verschil tussen God en mens.

Verschil is er inderdaad; maar we moeten het niet gebruiken om het uitstorten van onze volle harten voor Hem tegen te houden. Het zij zo dat Hij alles weet voordat wij vragen; het zij zo dat wij in de verleiding kunnen komen om met Job te zeggen: 'Hij is eensgezind, en wie kan Hem keren?', laat ons niet luisteren naar argumenten die ons zouden afsluiten van alle troost van de wetenschap dat wij voor onze noodzaak een levende God hebben die gebeden hoort en beantwoordt. Vraag alsof Hij zou toegeven aan eenvoudige verzoeken. Klamp je aan Hem vast zoals Jacob zich vastklampte, en zeg: 'Ik laat U niet gaan, tenzij Gij mij zegent.' Vraag totdat je Hem hoort zeggen: 'Als een vorst hebt gij macht bij God ... en hebt overwonnen.'

Dan spreekt de Heer verder over het verschil tussen God en de mens; maar dat is allemaal in Zijn voordeel. Als mensen die slecht zijn erop kunnen vertrouwen dat zij goede gaven geven aan hun kinderen, hoeveel te meer zal uw Vader die in de hemel is de Heilige Geest geven aan hen die Hem vragen'.

Hij hoedt zich voor misbruik van de leer der verzoeking. Hij wil niet dat wij denken dat wij door onze smeken een gave uit de hand van onze hemelse Vader kunnen wringen die niet goed is. In waanzin kunnen we het misschien soms verlangen; alleen, zeker, in waanzin. Maar hoe kan Hij weigeren de Heilige Geest te geven aan hen die Hem vragen?

Type van alle goede gaven is dit, de Heilige Geest. En Johannes heeft ons verteld dat toen de Heer nog op aarde was, de 'Heilige Geest nog niet gegeven was, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.' Wat dit inhoudt, moeten we op een andere plaats bekijken; maar we weten heel goed dat het werk van de Geest in het verlichten, heiligen,

bewerken van alle geestelijke werk in de mens, toen net zo nodig was als nu, en omdat het nodig was, werd het gevonden en genoten. En nu, in christelijke zin, de Geest gegeven is, kunnen wij nog steeds de manier waarop onze Vader met volheid van geestelijke zegen zal antwoorden op de gebeden van Zijn volk, en zijn wij geroepen om dat te bewijzen. Hoe troostrijk is de verzekering van de Heer hier! Maar hoe verwijt het ons ook! Als het ons ontbreekt, 'hebben wij niet omdat wij niet vragen'. Zullen wij tevreden zijn met het ontbreken van de volheid van wat Christus, onze Heer, ons verklaard heeft van ons te zijn, als wij er maar genoeg waarde aan hechten om het te zoeken bij de gezegende hand van God?

Sectie 2. (Lukas 11:14 - 12)

Bevestiging met het oog op tegenstand

Nu de voorziening van God voor Zijn volk is getoond, hebben we de tegenstand van de vijand, die bovendien de vorst van deze wereld is. Zo wordt de wereld een toneel van strijd, des te meer omdat de Vredevorst erin gekomen is. De Heer bereidt Zijn discipelen hierop voor, door hen te waarschuwen en te bevestigen, en hen te richten op Zijn wederkomst, wanneer winden en golven zullen ophouden. Veel in dit gedeelte komt overeen met wat we eerder hebben gehad, - vooral in Mattheüs; zodat we het beknopter zullen opmerken.

1. (1) De kern van wat hier staat vinden we in Matt. 12:22-30. Van de man uit wie de demon is geworpen wordt daar gezegd dat hij zowel blind als stom was; en de menigte vraagt: 'Is dit de Zoon van David?' Maar er is slechts verwondering en geen overtuiging; en anderen verwijzen de macht over demonen (die zij niet kunnen

ontkennen) naar Beëlzebul, de vorst der demonen. De Heer, die zich tot hen richt, toont hen dat Hij hun gedachten heeft gelezen, en weerlegt hen met het argument dat Satan dan tegen zichzelf zou zijn. Maar als dit de vinger van God was, dan was het Koninkrijk van God over hen gekomen.

(2) Het resultaat in dit geval was de verwoesting van Satan, voor wie een macht nodig was die groter was dan de zijne om hem te verdrijven. En voor Zichzelf verklaart de Heer dat Hij geen compromis accepteerde, en geen onverschilligheid van iemand voor Hem toestond. Het was eenvoudig voor of tegen; en wie niet met Hem verzamelt, verstroot slechts.

(3) Maar er zou inderdaad het geval kunnen zijn waarin Satan niet verdreven was, maar slechts zijn huis leeg achterliet, om terug te keren wanneer hij wilde. Zoals de Heer het in Mattheüs toepast, was het inderdaad hun huis. Nationaal hadden zij zich hervormd van hun eens zo voortdurende afgoderij, en waren nu schoongeveegd en versierd, maar hol van hart. God was niet onder hen verankerd, getuige hun lege tempel. Satan kon dan terugkomen, en met de oude geest van afgoderij een intensiteit van goddeloosheid meebrengen die hij nooit eerder had gekend. De Heer zegt niet, zoals in Mattheüs, dat het zo met hen zou zijn; en het woord wordt overgelaten voor een bredere toepassing.

2. Wij hebben nu de bekwaamheid van het gegeven getuigenis bevestigd, en de reden aangewezen voor de mislukking ervan bij hen, in het gebrek aan de geest van gehoorzaamheid, het gebrek aan enkelvoudigheid van oog.

(1) Een vrouw uit de menigte die naar Hem luisterde, verhief haar stem en zei: ‘Gezegend is de schoot die U gebaarde heeft en de borsten die Gij gezogen hebt.’ En Hij antwoordt: ‘Ja, eerder’ - zo is het inderdaad, maar er is een grotere zaligheid - ‘zalig zijn zij die het woord van God horen en het bewaren.’

Dit was in feite het centrale kenmerk van Israëls toestand; dat zij, met beleden eerbied voor het woord van God, het hadden overkorst met hun tradities, hun ‘ongeschreven wet’, die zij erboven stelden, en het zo van geen effect maakten, zoals de Heer hun zei. Dit is een toestand die, zoals wij weten, opnieuw is ontstaan in de geschiedenis van de belijdende Gemeente, waarbij de menselijke natuur zich in alle generaties op dezelfde wijze manifesteert. Het is opvallend, en toont het profetische karakter van de Schrift, dat de Heer hier door de woorden van de vrouw de gelegenheid neemt om te waarschuwen tegen een dwaling die de laatste tijd, in dat lichaam dat meer dan enig ander het traditionalisme van de Joden heeft overgenomen en ontwikkeld, de meest kolossale proporties heeft aangenomen. Het Romanisme heeft de moeder van onze Heer verheven boven alle schepselen en tot een gevaarlijke nabijheid van de godheid zelf. In zijn ruwe vorm zou het haar, op grond van deze menselijke relatie tot Hem, in zekere zin verheffen boven Hem aan wie zij deze verheffing te danken heeft. De Heer verklaart hier de zegening van de geestelijke band boven de natuurlijke, en karakteriseert deze zegening zeer duidelijk als die van hen die ‘het woord van God horen en het bewaren;’ wat Rome, voor zover het in haar ligt, niet wil toestaan. Zij heeft zeker goede redenen om dit niet toe te staan.

(2) Het laatste voorval is alleen door Lukas opgetekend; wat volgt staat ook in Mattheüs, met enig verschil. Hierin zet Hij de geest van de heidenen in Ninevé en die van de Arabische koningin uit Salomo's dagen af tegen het volk dat toen om Hem heen stond. Een grotere dan Jona was toen onder hen, en zoals Jona een teken was geweest voor de Ninevieten, zo zou Hij in Zijn dood en opstanding een groter teken zijn; maar zij wilden zich niet bekeren. Evenmin kon een wijzer dan Salomo hen met zijn wijsheid bekoren.

(3) Niet de tekenen ontbraken, maar het hart om ze uit te leggen. God had niet gedaan wat de mens niet wilde doen: Hij had geen lamp aangestoken om die voor de ogen van de mensen te verbergen, maar opdat allen het licht zouden zien en zich erin zouden verheugen. Maar wat het licht buiten ook mocht zijn, het licht dat de mens van binnen verlichtte, was zijn oog: zijn oog moet één zijn, zonder enige sluier daar, anders zou het licht van buiten niet de lamp aansteken die alleen voor hem licht kon zijn. Maar het gegeven getuigenis was niet voldoende. Als het licht in hun binnenste geen duisternis was, zouden zij in de volle helderheid van de verlichtende lamp wandelen.

3. De Farizeeën en advocaten worden nu in het licht gezet, en doorgelicht: een inderdaad vernietigend strenge ontmaskering, die hen tot het uiterste aanzet. De aanklacht lijkt zo sterk op die in Mattheüs 23, die op een later tijdstip plaatsvond, dat Van Oosterzee⁷ veronderstelt dat Lukas daar in feite aan ontleend heeft, en wat er nu feitelijk gezegd is, ermee invoegd. Maar naast de natuurlijke moeilijkheid om aan te nemen wat wij bij een gewone geschiedschrijver zeker zouden tegenstaan; er is geen deel van wat hier staat dat wij ons

7 In Lange's Commentary.

niet zouden kunnen voorstellen dat het ontleend is; zeker, met enige veranderingen. Als we ons beperken tot de ongewijzigde delen, zijn deze alleen te vinden in verzen. 43 en 52: een te kleine schuld om de moeite waard te zijn. Aan de andere kant, dat Mattheus van Lukas heeft geleend wat in deze tijd is uitgesproken, heeft een soortgelijke moeilijkheid, en wordt door Van Oosterzee zelf verworpen.

Waarom mogen we het niet als waarheid aannemen dat de Heer in Zijn laatste oordeel over het farizeïsme veel herhaalde van wat Hij eerder had gezegd, opgetekend door Lukas? Waarom zou Hij, aan het einde van Zijn bediening in Israël, niet doelbewust Zijn vroegere oordeel over die schriftgeleerden en Farizeeën, wier karakters zo goed getekend waren, opnieuw bevestigd hebben? een dubbel getuigenis dat past bij de plechtigheid ervan.

(1) Voor de Farizeër hekelen de woorden van de Heer de eigengerechtigheid die hun prominente kenmerk was. Deze faalde in haar uiterlijkheid, alsof God het lichaam had gemaakt en niet de ziel; - de vorm, maar niet de geest erin had geblazen. Laat hen, in plaats van de buitensporige nauwkeurigheid die dit met zich meebracht, slechts bereid zijn om aan de noden van anderen tegemoet te komen, en al het andere zou voor hen schoon zijn.

Dan ging hun gewetensvolheid in deze kleinigheden - tienden van munt en wijnruit en elk soort kruid - samen met de grote gebreken in zaken van groot belang, zoals het oordeel en de liefde tot God.

Daarmee gepaard ging zelfverheffing; waardoor zij de voornaamste zetel en de openbare begroeting liefhadden.

Terwijl de huichelachtige gladde buitenkant, met de bezoedeling daaronder, hen maakte als graven die de mensen onrein maakten, zonder dat zij zich daarvan bewust waren.

(2) De artsen der wet berispt Hij om hun welbekende oplegging van ondraaglijke lasten (zie blz. 215), die zij zelfs geen vinger wilden uitsteken om ze weg te nemen. Zij bouwden ook de graven van de profeten die hun vaders hadden gedood, en eerden degenen wier levende stemmen het geweten van de mensen niet langer verstoorden. Op de proef gesteld door nieuwe profeten, zouden zij handelen zoals hun vaders deden, en de verzamelde wraak voor al het rechtvaardige bloed vanaf het begin over zich afroepen. Als belijders van kennis hadden zij de sleutel ervan weggenomen, en omdat zij er zelf niet door waren binnengegaan, hadden zij alleen degenen gehinderd die klaar waren om binnen te gaan.

4. Wat gezegd is over het verband van de toespraak tot de Farizeeën en advocaten met Mattheüs 23, kan en is gezegd over het verband van dit hoofdstuk met het tiende en andere delen van Mattheüs. Dat Lukas niet altijd de volgorde van de tijd of de historische samenhang van gebeurtenissen of woorden bewaart, kan vrijelijk worden toegegeven, en evenmin geeft hij hier zo zeker als in het laatste geval de tijd of tijden van deze uitspraken van de Heer. Na het meest onderzoekende onderzoek dat wij aan zulke zaken kunnen geven, geeft Van Oosterzee toe dat definitieve zekerheid waarschijnlijk onmogelijk zal zijn. Als dat wel zou kunnen, moeten we ons afvragen, of die kennis enig voordeel oplevert. Het is moeilijk voor te stellen wat. Wij hebben de Evangeliën in de vorm die de Geest van God ze heeft willen geven, en zullen daarin zeker goddelijke wijsheid vinden, evenals elders in de

Schrift. Wanneer het de commentatoren ertoe brengt te spreken van ‘heterogene elementen van het betoog’, kunnen we ons de gevaren realiseren van te veel theoretiseren in onbekende dingen. We zullen er goed aan doen het te nemen zoals we het vinden, in de zekerheid dat niemand kan herstellen wat niet hersteld hoeft te worden, en dat ‘naar deze man zal Ik kijken’, zegt de Heer, ‘zelfs naar hem die nederig is en van een berouwvolle geest, en die beeft voor Mijn woord’ (Jes. 66:2).

In hetgeen nu voor ons ligt, worden discipelen aangesproken, met het oog op een dergelijke toestand als die welke voorafging. De menigten verdringen zich achter Hem aan, zodat zij elkaar vertrappen, en juist op zulke momenten was het bijna zeker dat de waarschuwend stem van de Heer zou worden gehoord, om de betovering te verbreken van de verleidelijke invloed die schijnbare populariteit zo geneigd was uit te oefenen op de geesten van Zijn echte volgelingen. De menigte was onder de invloed van de Farizeeën, zoals we weten, en hun pretentieuze godsdienstigheid hielp hen op deze plaats te handhaven. De Heer waarschuwt hen tegen ‘het zuurdesem van de Farizeeën, dat huichelarij is’, en plaatst hen in het licht van die komende dag, wanneer alle vermomming zal worden weggenomen, en wat in beslotenheid in de kamer is gesproken, openlijk zal worden verkondigd als op de daken van het huis.

Maar angst in de aanwezigheid van de menigte kan een even krachtig leidend beginsel zijn als de liefde voor macht of applaus. Hij vermaant hen daarom niet bang te zijn voor hen wier macht hoogstens beperkt is tot het lichaam en het huidige leven, maar Hem te vrezen die niet alleen het lichaam kan doden, maar daarna in de hel kan werpen.

Dan herinnert Hij hen aan Zijn zorg en tederheid, bij Wie geen mus wordt vergeten, en Die de haren van hun hoofd telt. Zij hoeven niet te vrezen, die voor God meer waren dan vele mussen.

Dan roept Hij om belijdenis van Zichzelf voor de mensen, en zij zouden door Hem beleden worden voor de engelen van God; maar zij die Hem verloochenden voor de mensen moeten er naar uitzien ook verloochend te worden voor de engelen. Een woord dat tegen de Zoon des mensen is gesproken, moet worden vergeven, maar godslastering tegen de Heilige Geest - zoals het kwaadwillig toeschrijven van macht die zij niet aan Satan konden ontkennen - dat zou niet worden vergeven. Het was het teken van kwaadaardige vijandschap tegen God die zich openlijk als God manifesteerde.

Aan de andere kant moesten zij in de aanwezigheid van aanklagers en rechters verwachten dat de Geest van God hen een mond en wijsheid zou geven; zij hoefden zich daarover geen zorgen te maken.

Blijkbaar is het thema in dit alles een wereld die zij niet moeten berechten of vrezen, maar waarvoor Christus moet worden staande gehouden, met de Geest van Christus om degenen die dit doen staande te houden.

5. (1) Vervolgens spreekt hij over hen voor wie de wereld alles was: niet per se vervolgers, maar rustig genietend; God en het leven daarbuiten vergeten. Hij stelt zich zo iemand voor die zijn telling van lange voorspoed maakt en zich plotseling daarvan afwendt in de tegenwoordigheid van Hem die hij niet kent, en alles wat hij waardeert hier achterlaat aan wie hij niet kent. Dwaasheid inderdaad,

maar hoe gewoon een dwaasheid! de onafhankelijkheid van een van God afgevalen natuur.

(2) Aan de andere kant is de afhankelijkheid van het geloof de remedie voor alle zorg, in het bewustzijn van de zorg van Hem van wiens aanwezigheid en macht de hele schepping getuigt. Zoekend naar Zijn Koninkrijk - de handhaving van Zijn gezag over wat slechts van Hem was; en die zij 'Vader' konden noemen - zouden de mannen van het geloof met hun hart in het onzichtbare, het goede van al het andere aan hen bediend vinden.

Dit alles is voor ons eenvoudig, God zij dank. We hebben van kindsbeen af naar zulke woorden geluisterd, en ze zijn niet moeilijk te begrijpen, of we nu wel of niet van hun zegen gedronken hebben.

6. De Heer voert ons door naar wat de grens is van het geloofsleven: niet de dood, maar Zijn eigen komst. De dood zou kunnen komen, natuurlijk, maar we moeten en kunnen niet, in zulke woorden als hier, het ene met het andere verwarren. De hele gedachte is anders: de zegen van de hele Gemeente en van de aarde, en de heerlijkheid van Christus zelf zijn verbonden met Zijn komst. Het is ook niet dat wij weten wanneer Hij zal komen; want het gebod om te waken impliceert het omgekeerde hiervan. 'Waakt, want gij weet niet hoe laat uw Heer komt.'

(1) Allereerst hebben we de zekerheid die het hart toestaat om hiernaar uit te gaan. De gave van het Koninkrijk is ons verzekerd als het welbehagen van de Vader; en deze gave komt in aanmerking om te geven, wat in feite niets anders is dan er een schat in te leggen. Daar kan geen mogelijkheid zijn van verandering of verlies; en als

iemands schat daar ligt, ligt het hart daar ook vast. (Zie p. 93 e.v. aantekeningen.)

(2) De lendenen moeten worden omgord in gereedheid voor de uittocht, en de lampen branden, want het is nacht zolang Christus afwezig is. De hele houding wordt beheerst door het feit dat Hij elk moment kan terugkeren: Zijn dienaren moeten zijn als degenen die wachten op hun heer, wanneer deze zal terugkeren ter gelegenheid van de bruiloft, zodat wanneer hij komt en klopt, zij onmiddellijk voor hem kunnen opendoen. De gebruikelijke weergave hier ('van de bruiloft') werpt onnodig een moeilijkheid op: want alle andere passages stellen de bruiloft voor als volgend op de komst van de Heer, niet voorafgaand daaraan, en het zou alleen mogelijk zijn om ofwel te zeggen dat de passage hier van toepassing was op de Joodse heiligen, nadat de hemelse reeds met de Heer verenigd waren (Openb. 19:7); ofwel dat de figuur slechts in losse toepassing was op de feiten. Het laatste is niet denkbaar: waarom een zo gemakkelijk te vermijden moeilijkheid introduceren? Het eerste lijkt in strijd met wat hier staat; want we hebben gezien dat sinds de gedaanteverandering de hemelse dingen meer voor ons geopend zijn. Daarom is het beter te vertalen 'ter gelegenheid van de bruiloft', wat, hoewel volkomen gerechtvaardigd, elke moeilijkheid wegneemt.

De zegen van hen die in deze verwachtingsvolle dienst worden aangetroffen, is inderdaad groot. Het hart van Hem die onder ons was 'als iemand die dient' wordt als antwoord opgeroepen; Hij zal Zich omgorden en hen doen plaatsnemen om te eten, en zal tevoorschijn komen en hen dienen. Gezegend zij Zijn Naam, Hij is dezelfde in de hemel als op aarde. Hoe gemakkelijk moet de dienst voor Hem zijn!

‘Of Hij in de tweede wacht komt, of in de derde wacht, gezegend zijn die dienaren.’ ‘De Romeinen verdeelden de nacht,’ zegt Van Oosterzee, ‘in vier nachtwaken, een verdeling die de Joden van hen hadden aangenomen. De mening is geheel zonder grond dat de Verlosser hier een andere verdeling in slechts drie nachtwaken volgde. Hij zegt niets van de vierde, eenvoudig om de reden dat de discipelen daaruit zouden moeten opmaken dat Zijn terugkeer geenszins zo laat mogelijk te verwachten was; zoals Hij ook de eerste niet noemt, omdat dit de hele voorstelling van de wakende dienaren zou verzwakken. De Parousia komt niet zo snel als ongeduld en ook niet zo laat als achteloosheid veronderstelt, maar midden in de nacht, wanneer de verleiding om in slaap te vallen groot is en daarom het krachtigst bestreden moet worden. Het kan zelfs langer duren dan de dienaren denken; maar als het zelfs niet gebeurt tot de derde, of zelfs in de tweede wacht van de nacht, wie trouw op zijn post blijft, zal in geen geval zijn beloning verliezen.’

De Heer heeft een woord aan de andere kant, waar de knecht op de een of andere manier ‘de meester van het huis’ is geworden, en de komst van de Zoon des mensen als het onwelkome bezoek van een dief. Het zou nodig zijn voor zulken om te bedenken dat de dief niet komt op een verwacht uur, of misschien zou het huis niet zijn doorgraven. ‘Als hij het had geweten’ benadrukt alleen het feit dat hij het niet weet.

(3) Petrus vraagt of deze gelijkenis beperkt is tot de twaalf, of voor allen geldt. De Heer antwoordt, niet rechtstreeks, maar door aan de ene kant en aan de andere kant het deel van de trouwe en van de ontrouwe rentmeester te geven. Overal waar vertrouwen is, is

verantwoordelijkheid; en evenredig met de beloning van trouw is de beloning van ontrouw. De gelijkenissen hier, als we ze zo mogen noemen, zijn bijna woord voor woord die aan het eind van het vierentwintigste hoofdstuk van Mattheüs; toch lijken ze op een ander tijdstip te zijn gegeven, en de herhaling van bijzonder belangrijke lessen kan zeker tot doel hebben gehad ze meer in het geheugen van de discipelen te prenten. (Zie p. 232, aantekeningen.)

(4) Het enige verschil in de gelijkenis van de ontrouwe dienaar is dat hij, in plaats van te eten en te drinken met de dronkaard, zelf dronken is; en de omgang met anderen is weggelaten. Er wordt ook gezegd dat zijn deel is 'met de ongelovigen', zoals in Mattheüs 'met de huichelaars'.

(5) Er is hier, zoals niet in Mattheüs, de verklaring toegevoegd over de gradatie van de straf naargelang de mate van kennis van de wil van zijn heer door de dienaar. Aan de andere kant is het gebrek aan kennis, omdat het mogelijk was die te verkrijgen, geen garantie voor de overtreder. Het slaan van mede-dienaren en het drinken tot men dronken is, kan niet op die manier worden verontschuldigd. Het gewone geweten van de mensen is voldoende om de grofheid te veroordelen van wat vaak door belijdende christenen wordt gedaan, zonder duidelijke controle van hun godsdienst.

7. De Heer sluit nu af met het in verband brengen van het doel van God met de huidige gevolgen ervan onder de mensen. Deze waren in feite zeer verschillend. De Vrededorst had een zwaard gebracht. Israël, zo lang vereenzelvigd met de openbaring van God aan de mensen, - waaruit redding voor de mensen moest komen, - moest niettemin terzijde worden geschoven. Toch gingen Zijn bedoelingen

door, ondanks dit alles, naar hun voltooiing, en de tekenen waren al in de wereld, hoewel zij er blind voor waren.

(1) Christus was gekomen om vuur op aarde te werpen. De heiligheid van God moest worden geopenbaard; ja, de gevolgen ervan waren al zichtbaar: het vuur werd aangestoken onder de mensen. De genade waarin het werd getoond veranderde dit niet, want genade betekent in geen geval tolerantie voor de zonde. Helaas konden de mensen de ontmaskering ervan nauwelijks verdragen: 'De wereld haat Mij,' zei de goddelijke Spreker hier, 'omdat Ik van haar getuig dat haar werken slecht zijn' (Johannes 7:7). Dus het vuur dat zou hebben gezuiverd, verteerd.

En van Hem vereiste heiligheid de doop van het lijden dat voor Hem lag, voordat Zijn volle hart, anders gespannen, kon worden uitgestort zoals Hij verlangde het uit te storten. Hijzelf moest aan deze noodzaak van de goddelijke natuur voldoen. Zo mag er van Gods kant geen belemmering zijn voor de volle zegen. Volgens de betekenis van de doop zou dit lijden Hem in een nieuwe plaats bij God brengen, een plaats van heiliging vanwege Zijn volk (Joh. 17:19), waardoor zij een nieuwe en gezegende plaats in Hem zouden vinden.

(2) Maar wat zou hiervan het gevolg zijn voor de mensen in het algemeen? Vrede onder de mensen, in de vereniging van hart met hart in de aanvaarding ervan? Nee; maar overal verdeeldheid, en onder de meest intieme relaties van het leven; de vijanden van een man zouden die van zijn eigen huishouden zijn. 'De wereld zou het geloof in de Verlosser niet meer verdragen dan de Verlosser zelf, die het voorwerp van het geloof was, en die het belijdt. Het is goed op te merken hoe de aanwezigheid van de Verlosser het kwaad van het menselijk hart

naar boven haalt. De toestand die hier wordt beschreven is in Micha, de beschrijving van de meest vreselijke staat van kwaad denkbaar (Micha 7:1-7).’ (Synopsis.)

(3) Toch had God hen niet zonder getuigenis gelaten, duidelijk te lezen als het gezicht van de hemel dat zij zo vaardig waren in het onderscheiden. Het was huichelarij om te doen alsof zij niet hadden wat alleen hun onwil om te zien duister maakte. Alleen het geweten was nodig, het onderscheid van wat goed was. De tekenen van God zijn van morele aard, en het recht is wat ieder mens aanspreekt; toch kan de oproep tevergeefs zijn.

(4) Israël had dus gefaald als getuige van God op aarde. Hun eigen wet had zich over hen uitgesproken; Mozes, op wie zij vertrouwden, was slechts hun aanklager; terwijl zij Hem weigerden door wie zij met Hem verzoend hadden kunnen worden. De Heer spreekt nog steeds Zijn waarschuwing uit, maar met het bewustzijn in Zijn hart dat hun ondergang nabij was.

Sectie 3. (Lukas 13 - 16)

Het Evangelie als openbaring van God aan de mens

We naderen nu het eigenlijke hart van het Evangelie; waarin God in gerechtigheid en liefde aan de mens wordt geopenbaard: Zijn hele karakter wordt duidelijk gemaakt. Maar daarvoor moet ook de mens geopenbaard worden, opdat de geschiktheid en noodzaak van Gods genade gezien wordt. Dit is dus het thema van het eerste deel hier, dat gerechtigheid alleen, de mens zijnde wat hij is, niets voor hem kan doen: oordeel, en alleen oordeel, is zijn deel. Het tweede deel (Lukas

14) toont God en de mens in tegenstelling tot elkaar; de mens zoekt zijn eigen dingen en zonder smaak voor de dingen van God; met de gevolgen daarvan voor hen die Christus volgen. Terwijl, ten derde, in het vijftiende hoofdstuk, heel het hart van God wordt gezien als jegens de mens wanneer hij gewoon verloren is, zich verheugend in zijn herstel. Het zestiende gaat over tot het praktische leven van de discipel, en tot de beloning daarbuiten.

1. Het eerste deel legt de basis voor berouw, en laat zien hoe ver het oordeel van de mens over zichzelf moet gaan, wil het beantwoorden aan het oordeel van God over hem. Hier hebben we -

(1) Ten eerste, heel precies, Paulus' leer van 'geen verschil', waarmee hij de weg opent voor het evangelie in zijn brief aan de Romeinen. Zij vertellen de Heer over de Galileeërs die Pilatus bij het altaar zelf had gedood, terwijl zij tot God naderden. Hij peilt de gedachte van hun hart door de vraag: was dit dan een bewijs dat zij in de ogen van God grotere zondaars waren dan anderen? en antwoordt zelf, dat zij dat niet waren, maar dat, als zij zich niet bekeerden, allen gelijk zouden vergaan: er was geen enkele die ontkomen kon.

Hij voegt een ander voorbeeld toe, waarbij het karakter van wat plaatsvond het meer zou kunnen doen lijken op het speciale oordeel van God zelf, - achttien op wie de toren van Siloam viel en hen doodde: waren deze in ieder geval 'schuldenaren' aan de gerechtigheid van God boven alle andere inwoners van Jeruzalem? en opnieuw laat Hij het niet aan anderen over om te antwoorden, maar antwoordt Hij zelf op dezelfde manier als eerder. Het getal 18, dat 3x6 is, spreekt van het kwaad dat zich in zijn hoogste opstand manifesteert; en merk op dat de Heer geen woord over hen zegt om

de gedachte aan het kwaad in hen te verminderen: daar gaat het niet om. Integendeel, maak er zoveel mogelijk van, de les is alleen maar dieper. Want de vraag is niet: waren zij zondaars boven anderen? maar bewijst de hand van God op hen dat zij dat waren? Als zij dat niet waren geweest, hadden zij dan op grond daarvan vrijstelling van het goddelijk oordeel kunnen invoeren? En hierop antwoordt Hij: Nee: het oordeel van God, en zelfs de ondergang, zal over allen komen, tenzij zij zich bekeren. Het is het erkennen van het verderf waarin wij allen verkeren, dat ons als zondaars op de onfeilbare barmhartigheid werpt en ons onder het oordeel vandaan haalt: dit, en dit alleen.

(2) Hij versterkt dit door aan te tonen dat het uitstel van het oordeel helemaal niet betekent dat men eraan ontkomt, maar alleen dat God wil dat de mensen eraan ontkomen, en hun de mogelijkheid daartoe wil laten. Het alternatief blijft: 'zo niet, dan zult gij het omhakken;' de vrucht van berouw moet worden voortgebracht, of vroeg of laat (of zelfs nooit in dit leven) moet het oordeel zijn loop nemen.

Zelfs dit uitstel komt niet voort uit vergelijkende beterschap, maar door een Middelaar. Het is niet dat er een beetje vrucht is, maar laat het met rust tot alle middelen zijn uitgeput die vrucht kunnen voortbrengen. Alleen het pleidooi van genade kan iemand baten; en de vrucht van berouw moet uiteindelijk gevonden worden.

(3) Hier komt de verzekering van de bron die er in God is voor allen die zich tot Hem wenden, al is het 'zonder kracht' en 'goddeloos'. Een vrouw zo gebogen dat zij zich niet kon oprichten, achttien jaar lang! Let nog eens op die sinistere achttien. Toch is er bij Hem geen moeilijkheid. 'Vrouw, gij zijt verlost van uw gebrek,' zegt Hij; en

dan maken Zijn handen Zijn woorden waar. Zij is onmiddellijk rechtgezet, en verheerlijkt God.

Maar dit veroorzaakt verontwaardiging in de synagoge: want het is de sabbat; en een mens mag de kracht van God niet gebruiken op de sabbatdag! Wat! zegt de Heer: is het om de rust van God ongebroken te houden, om een dochter van Abraham in slavernij van Satan te houden? Let op de nadruk die Hij hierop legt, dat zij een dochter van Abraham is. Hoe onbetamelijk voor iemand die het geloof van Abraham erft, om gebogen gehouden te worden; en dit is, ongetwijfeld, hoe wij Christus' pleidooi voor haar moeten opvatten, zoals in het geval van Zacheüs daarna (Lukas 19:9). Dit vervolmaakt het beeld: werk is er niet, dan Gods werk, en de synagoge zou tevergeefs Zijn handen binden. Het was in feite slechts luidruchtige huichelarij; want zij hadden er geen moeite mee hun beesten naar het water te leiden. Zij waardeerden alleen de mens minder dan het beest.

(4) Hiermee zijn Zijn tegenstanders voorlopig tot zwijgen gebracht, en het volk verheugt zich over al Zijn heerlijke werken. Maar de Heer herhaalt hier twee belangrijke gelijkenissen waarvan we de betekenis al hebben gezien; maar die een nieuwe betekenis krijgen door hun nieuwe positie. Het zijn gelijkenissen van het toen nog niet begonnen Koninkrijk; en zij voeren ons buiten het Jodendom in datgene wat inderdaad Zijn tegenstanders tot zwijgen lijkt te brengen, en het volk dat zich verheugt in Zijn gevestigde macht.

Wat het helaas wel laat zien is de gelijkenis van de menselijke natuur in alle bedelingen, de herleving van de synagoge in de belijdende Gemeente van Christus, en de daaruit voortvloeiende verloedering

van het goddelijke in menselijke handen. Want deze gelijkenissen tonen ons het Koninkrijk van God zelf dat door mensen wordt beheerd, en de veranderde vorm die daarvan het gevolg is. In de eerste wordt het gezien als een van de koninkrijken van de wereld, en de dienaren van Satan vinden er onderdak. In het tweede is de belijdende gemeente zelf bezig het brood uit de hemel te vervalsen, om het aan te passen aan de smaak van de wereld; uiteindelijk is het woord gezuurd. Zo is de mens; en op geen enkele manier, misschien, kon hij hopelozener worden getoond in zijn kwaad. Hoop kan alleen op God gevestigd zijn.

Zelfs de zwakheid van de heilige wordt in deze beelden getoond: want het kwaad gaat door zonder dat hij in staat is het te overwinnen. Voor zichzelf kan hij het, maar hij heeft de controle verloren over wat hem was toevertrouwd, en kan het niet herstellen. Juist zijn scheiding van het kwaad, die de trouw aan God voorschrijft, moet de algemene ondergang belijden.

Zo is de mens; en omdat hij zo is, moet alle hulp, alle hoop alleen bij God zijn. 'Laat u af van de mens, wiens adem in zijn neusgaten is; want van wie moet hij rekenschap afleggen?' (Jes. 2:22).

Dit oordeel, gezien en aanvaard in het kruis, is vrede, heiligheid en geluk. Het eigen ik is opzij gezet door datgene wat vrede voor ons heeft gemaakt; en Christus blijft als Degene in wie wij aanvaarding bij God hebben, en de voorraadkamer, gratis van ons, van alle zegen.

(5) Maar het oordeel blijft bestaan voor hen die Zijn genade weigeren, en de deur van de verlossing is zelfs een nauwe, voor de velen die graag het Koninkrijk zouden binnengaan langs een weg

die meer bevredigend is voor hun trots van hart, of vrijer voor de zorgeloze voet van hen die God als zorgeloos willen hebben. Die deur zou ook niet altijd open staan: de Meester des huizes zou opstaan en hem sluiten; en dan zouden er velen buiten blijven, zelfs van hen die zich op uiterlijke kennis met Hem kunnen beroepen, maar geen praktische innerlijke kennis, nog steeds de ongeredde doeners der ongerechtigheid. Dan zou er geweest en geknars van tanden zijn, wanneer zij Abraham, Izaäk en Jakob in het Koninkrijk van God zouden zien, maar zelf buitengesloten zouden worden en ook heidenen uit alle windstreken zouden komen en daar plaatsnemen; de laatsten zouden de eersten zijn en de eersten de laatsten; de gedachten van de mensen zijn natuurlijk altijd het tegenovergestelde van die van God. Maar Gods wil blijft overeind.

(6) De Farizeeën komen nu tot de Heer met een schijnbaar vriendelijke suggestie, maar die, gezien Zijn antwoord erop, duidelijk afkomstig was van Herodes zelf. De 'vos' probeerde zich op een slinkse manier te ontdoen van Hem die hij zowel vreesde als haatte. Het is gemakkelijk te begrijpen uit wat we elders van hem hebben gelezen, dat hij niet nog meer bloed aan zijn handen wilde hebben van een dergelijke aard als die welke ze reeds hadden bevlekt. Maar de berichten over de wonderen die in zijn eigen koninkrijk werden verricht, verontrustten en achtervolgden een hart waarin, zoals zo vaak het geval is, bijgeloof en ongeloof samen heersten. Als hij zich niet wilde binden aan bedreigingen die hij misschien zou moeten waarmaken, was hij meer dan bereid dat het door anderen gedaan zou worden. De Heer toont hem dat Hij goed op de hoogte was van zijn voornemen; en dat Hij volkomen buiten zijn macht stond. De macht van God die zich oppermachtig toonde over de grote

vijand van de mens, en in tedere verzachting van de ellende die de goddelijke ontferming had opgeroepen, kon zich niet neerleggen bij wat de mens kon doen. Het zou 'vandaag en morgen' gaan, de twee dagen van getuigenis tegenover het ongeloof; .op de derde dag zou Hij, de glorieuze Werker, vervolmaakt worden; en er is zeker een raadselachtige verwijzing naar opstanding. Het machtigste wonder van allen, niet alleen in getoonde macht, maar in zijn betekenis, zou Hem voor altijd in duidelijke suprematie plaatsen, met Zijn werk volbracht, alle macht van de vijand maar werkend, ondanks zichzelf, het goddelijke doel.

Want Hij wist waarheen Hij ging, niet om Herodes te ontvluchten, maar om de vijandschap van de mensen te ontmoeten waar die zich het meest had laten zien, waar God door de voorbije generaties heen de mensen het meest nabij was gekomen. Jeruzalem had een fanatisme van haat tegen de profeten dat jaloers zou zijn op wie elders zou omkomen. Dan met een snik van angst voor Zijn moordenaars: - 'Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en stenigt die tot haar gezonden zijn!' - Hij wendt zich naar waar Zijn hart Hem trekt, om te getuigen met het oog op het onvermijdelijke resultaat dat volgt - 'hoe vaak had Ik uw kinderen willen verzamelen, zoals een hen haar kroost onder haar vleugels, maar gij hebt niet gewild.' Dus moeten Hij en zij uit elkaar gaan, omdat zij dat willen: hun huis - niet meer Gods huis - blijft voor hen over; en ik zeg u: Gij zult Mij niet zien, totdat gij zult zeggen: Gezegend is hij die komt in de naam des Heren.'

2. Het veertiende hoofdstuk toont de mens, zoals wij hem gezien hebben, in contrast met God, en de verwerping van Zijn genade door

de mens als gevolg van de daaruit voortvloeiende vervreemding van zijn hart van Hem. De voorwaarden van discipelschap zijn daarom de bereidheid om zelfs de naaste verwanten te verlaten omwille van Hem, en zijn kruis op te nemen om Hem te volgen. In een wereld die zo ongunstig is, moeten de kosten serieus worden genomen, en Gods zout mag zijn smaak niet missen.

(1) Opnieuw wordt de kwestie van de sabbat ter sprake gebracht, en deze keer door de Heer zelf. Zij willen God tegen Zichzelf opzetten, en Zijn wetten verbieden om de mensen het voordeel te geven dat zij beoogden. Hij stelt dit daarom aan de orde in het huis van een van hun heersers en een farizeeër. Daar staat een man voor Hem die waterzucht heeft; en Hij stelt de vraag die toen niet voor het eerst werd gesteld, maar die zij nooit hadden beantwoord: 'Is het geoorloofd op de sabbat te genezen?' Maar zij zwijgen. Dan laat Hij goddelijke macht het antwoord geven, zeker een niet omgekochte: Hij neemt en geneest hem, en laat hem gaan. God heeft besloten.

De zaak die Hij aan hen voorlegt, had Hij al eerder voorgelegd; en Hij legt het voor om te laten zien dat zij zelf ook vrijwel besloten hadden, en dat zelfs maar een twijfel erover maken louter huichelarij van hun kant was; zij maakten er geen of het os of ezel was, of de waarde daarvan. Maar het goede bij God heeft voortdurend voorrecht; Hij heeft nooit Zijn eigen handen gebonden, dat Hij niet zou zegenen, hoewel de mens, als hij kon, dat zou doen. Het ontbrak hun aan oprechtheid; maar hoe ver waren zij van God af, die zo voor Hem durfden te pleiten!

(2) Hij wendt zich tot de gasten om hun de wijsheid van de nederigheid op het hart te drukken. Zelfs in de wereld wordt de mens

die zich verheft vaak vernederd; maar bij God is dit de constante regel. De weg van de mens is die van zelfverheffing; hij kan God niet vertrouwen noch zichzelf goed zien; hij moet vernederd worden om te zegenen of vernederd worden in het oordeel. Hoe illustreert de Spreker hier in Zijn eigen Persoon de tegenstelling tussen God en de mens. Hoe ver was Hij afgedaald! Zichzelf leegmakend in een liefde die niet het hare zoekt; opdat goddelijke volheid in Hem zou zijn voor menselijke nood; een nood die onze hoogmoed ons verbiedt te erkennen; en het kruis van Christus tot dwaasheid zou maken.

(3) Nu heeft Hij ook een woord voor de entertainer, die hem beveelt zijn beloning te zoeken bij de opstanding van de rechtvaardigen. Daarvoor moet hij niet degenen uitnodigen die hem kunnen terugbetalen, maar de armen, de verminkten, de blinden. Begeren wat geestelijk is, en onzichtbaar behalve voor het geloof: dat is niet alleen toegestaan, maar ons opgelegd, hoewel de beloning slechts barmhartigheid is, en de Gever Iemand die zich nooit vergist, en wiens regel in verheffing en vernedering, Christus zojuist heeft gegeven. Wij zijn daarom veilig in het wachten op Zijn goedkeuring; terwijl het besef van Zijn genade de zwakste aanmoedigt om zijn hart daarheen te sturen.

(4) Wanneer nu een van degenen aan tafel deze dingen hoort, wordt zijn hart geprikkeld om te zeggen dat hij inderdaad gezegend is die brood zal eten in het Koninkrijk van God; waarop de Heer antwoordt met een gelijkenis, dat de mensen dat niet denken, maar wanneer God de voorziening van Zijn huis voor hen opent, beginnen de genodigden zich allemaal te verontschuldigen. Hun bezittingen, de betrekkingen die zij zijn aangegaan, die op zichzelf niet slecht zijn,

worden tot uitvluchten gemaakt om zich af te keren van datgene waarvoor zij als Israëlieten waren uitgenodigd, en waar zij inderdaad beweerden een plaats te hebben. Het lang verwachte Koninkrijk was eindelijk nabij gekomen, de gezegende Dienaar van Jahweh was verschenen, om aan de gasten bekend te maken dat de vastgestelde tijd was aangebroken, en dat alles nu gereed was. Niets anders dan te komen en deel te nemen aan de gratis gulheid van God, - van een genade die niets anders vereiste dan de aanvaarding ervan door de mens.

De leiders van de natie, hun zelfbenoemde vertegenwoordigers, waren degenen die de hemelse boodschap zo hadden behandeld. De genade zelf werd gedwongen zich van hen af te wenden tot de armen van de kudde, die in de straten en stegen van de stad, 'de armen en de kreupelen en de blinden'. Arm genoeg, en met veel gebreken, maar het kwaad van hun toestand ontnam hun de verontschuldgingen die de anderen hadden gemaakt. 'De blinde had geen veld om te bekijken, de kreupele kon niet mee achter zijn ossen, de verminkte had geen vrouw die hem van zijn komst had kunnen weerhouden; alleen het gevoel van armoede had hen kunnen weerhouden; maar ook dit gevoel verdwijnt, daar zij op een vriendelijke manier door de Knecht moeten worden binnengeleid' (Van Oosterzee).

Zo wordt de toestand van de gasten, die de Farizeeën verstomde, verantwoord. De tollenaar en de hoer gingen vóór hen het Koninkrijk Gods binnen; want hun kennis van zichzelf als zondaars, en hun wanhoop aan zelfherstel, maakten dat de Verlosser van de verlorenen volledig bij hen paste. Bekering en geloof waren in hun geval

vriendschappelijke bondgenoten die hen bij beide handen grepen om hen tot Jezus te leiden.

Maar Gods voorziening vond op deze wijze geen voldoende gasten in Israël: 'Heer, het is geschied zoals Gij bevolen hebt, en toch is er nog plaats.' Daarom wordt opnieuw het woord gegeven: 'Ga uit in de wegen en heggen' - tot de louter onbeschutte zwervers, zoals de heidenen geestelijk waren - 'en dwing hen binnen te komen' (liefdesdwang) 'opdat mijn huis vervuld wordt. Want ik zeg u, dat geen van de genodigden van mijn avondmaal zal proeven.'

De laatste woorden spreken weliswaar over de verwerping aan Gods kant van hen die Zijn genade in Israël verwierpen, hun plaats werd gegeven aan de heidenen, maar blijven in principe waar voor alle verwerpers: zij zullen niet van Gods avondmaal proeven. De uitnodiging is nu wereldomvattend, en draagt overal waar zij gaat de verantwoordelijkheid die eraan verbonden is.

(5) Dan volgen, omdat de wereld zo is als dit alles laat zien, de voorwaarden voor discipelschap. Het is juist wanneer menigten met Hem meegaan, en aan deze, dat de Heer ze verklaart. Hij had al eerder op dezelfde manier gesproken, maar de herhaling intensiveert Zijn uitspraak en toont het buitengewone belang ervan. Wie tot Hem komt, moet (in vergelijking met Hem) alles haten wat hem het meest dierbaar is, en ook zijn eigen leven. Hij moet zijn kruis dragen en achter Hem aankomen, anders kan hij zijn discipel niet zijn.

Dan verzoekt Hij hen de kosten hiervan te berekenen, en tekent twee beelden: het eerste onder de gelijkenis van een gebouw; het tweede, van een oorlogsvoering.

Een 'toren' is iets dat opvallend en prominent is als een gebouw; en heeft daarom een bijzondere stevigheid nodig. Het kan ter verdediging zijn; het kan ook zijn om te overzien wat er omheen is. Ons christelijk discipelschap moet al deze eigenschappen hebben.

Het zal opvallen in een wereld als deze, voor zover het christelijk is. De wereld is niet iets minderwaardigs, maar het totale tegendeel van het christendom. De christen is een licht in de wereld, een licht dat schijnt in de duisternis en er niet mee kan versmelten.

Het zal opvallend zijn: weinig behoefte om dat te zeggen, met de voorwaarden van de Heer voor onze ogen. Zelfs de wereld erkent de morele hoogte van toewijding en zelfopoffering; hoewel zij grote terughoudendheid zal betrachten wanneer zij dit inschat in het geval van een christen.

Dan wat de verdediging betreft: het karakter van de discipel dat volledig behouden blijft, beschermt hem tegen hoeveel verzoeken de weifelaar uitnodigt en er voor bezwijkt; terwijl het lijden waaraan hij als zodanig wordt blootgesteld, de 'Geest der heerlijkheid en van God' op hem doet rusten (1 Petrus 4:14), de kracht die opgewassen is tegen elke eis die eraan wordt gesteld.

Ten slotte is het de discipel die als zodanig het vermogen verwerft om te zien; het enige oog is in feite dat van de discipel, voor wie Christus de toetssteen van alles is.

Maar dit is een toren die veel kost om te bouwen, vanuit het gezichtspunt van waaruit hij gezien wordt door iemand die erbuiten staat. Het zal hem alles kosten wat de wereld hem dierbaar is; hoeveel hij zal winnen kan hij nog niet zien. Hij die het lichtvaardig probeert,

zal het zeker boven zijn macht vinden om het te volbrengen; en hij die het niet onderneemt met een kracht die veel groter is dan de zijne.

Het volgende beeld van discipelschap ziet het als een oorlogsvoering. Een koning gaat een ontmoeting aan met een andere koning: want je moet inderdaad als een koning zijn om de krachten die in de wereld tegen je zijn te ontmoeten. Bovendien zijn dit niet slechts ongeregelde, guerrillatroepen: ze zijn georganiseerd onder een eigen koning; de gevreesde 'prins van deze wereld', met meer dan de macht van deze wereld in zijn hand, en meer dan jij waarschijnlijk aankunt, hoe hoog je je bekwaamheid ook inschat. Hier, zeker, als u tot de afrekening komt, is alles tegen u: de zaak is sterker tegen u, het resultaat van falen erger dan in de vorige. U kunt bespot worden als u begint te bouwen en het niet kunt afmaken; maar hier zal het erger zijn: de vijandigheid van de wereld tegen u uitlokken, en het is een vijand die niet gemakkelijk vergeeft.

Zo kan het effect van de afrekening louter ontmoediging lijken; en zo is het ook bedoeld, van alle louter lichtzinnigheid, en van alle zelfverzekerdheid: als u in een van deze beide stemmingen op weg gaat, kunt u het net zo goed meteen opgeven. Als u daarentegen in ernstige ernst bent, zijn de woorden van de Heer alleen bedoeld om u op bronnen te werpen die beter zijn dan de uwe; en alleszins toereikend.

Maar zout zonder smaak, wat heb je eraan? Net zo weinig is discipelschap zonder werkelijkheid. Israël was, in Gods gedachte voor haar, zo'n zuiverend zout geweest voor de volkeren der aarde. Het was smaakloos geworden; en Gods nieuwe evangelie was er niet in geslaagd het de kwaliteit te geven die het had verloren. Het kon

alleen maar worden uitgeworpen. En precies zo zou het gaan met hen die nu slechts het etiket zouden hebben zonder de werkelijkheid van discipelschap.

3. We komen nu tot de kern van het onderwijs van de Heer in dit Evangelie, en keren ons af van de mens en wat hij is, om de liefde van God voor hem te beseffen, ondanks, of liever gezegd, met het oog op wat hij is, - het hart van God dat is uitgestort in het zoeken en redden van wat verloren is. De drie gelijkenissen van dit hoofdstuk verenigen zich hierin: in elk geval wordt wat verloren is gevonden; in elk geval is de vreugde bij de vinder; en in de hemel; voor de engelen, spreekt overtuigend van Wiens vreugde het is dat wordt voorgesteld. De drie gelijkenissen suggereren ook in dit verband natuurlijk de Drie-eenheid; de Herder en de Vader zijn het duidelijk eens met een dergelijke gedachte. De Vrouw lijkt niet zo, totdat we ons realiseren dat de Geest in de Schrift vaak wordt voorgesteld in de middelen en instrumenten waardoor Hij werkt. De Vrouw staat dan rechtstreeks voor de Gemeente, maar nog steeds als het voertuig van de Geest, en alle onderdelen van het hoofdstuk zijn op hun plaats. Vader, Zoon en Geest zijn allen bezig met de mens; en hij is het door wie de engelen zelf aanbeddende getuigen worden van de 'buitensporige rijkdom van zijn genade, in zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus'.

(1) Alle tollenaars en zondaars naderden tot Hem om Hem te horen; dit was de aanleiding van de gelijkenissen en toont ons de toepassing ervan als niet voor dwalende heiligen, maar voor echte zondaars: de 'verlorenen', een dieper woord dat de goddelijke liefde hier gebruikt dan de Farizeeën zelf, als voor mensen in dit leven, zouden hebben willen uitspreken. Maar zij murmelden, op hun manier, over de

Geneesheer van zieke zielen, omdat hij hen achterna ging. ‘Deze Man ontvangt zondaars,’ zeggen zij, ‘en eet met hen.’ Dan doet Hij in een gelijkenis een persoonlijk beroep op hen. Was er iemand onder hen die, als hij maar één schaap van de honderd zou verliezen, de rest niet zou verlaten en het zou gaan zoeken? Toch verwonderden zij zich over de waarde van een menselijke ziel voor Hem! Hij vond wat Hij verloren had; want zij waren van Hem; Hij was inderdaad Maker en eigenaar van hen, herder geworden in Zijn zorg voor hen; en Hij zou er niet één verlaten voordat Hij het had teruggekregen.

Wij zien hierin een karakter van deze gelijkenissen als een beroep op de verschillende klassen voor Hem: niet bedoeld dus om slechts de algemene waarheid over te brengen, maar om deze te specialiseren en toe te passen. Het ‘verlozene’ is hier niet kenmerkend voor de mensen in het algemeen, maar bedoeld om zich toe te passen op hen die in zelfvernedering het als hun beschrijving zouden opvatten. De Farizeeën zouden het afwijzen als voor hen bedoeld - zouden het zich hebben gestoord als het zo werd toegepast; zij zouden gemakkelijk genoeg onderscheiden voor wie het bedoeld was; terwijl de arme uitgestoten zondaars, zelfveroordeeld, tot hun onuitsprekelijke vreugde zouden ontdekken, dat zij juist degenen waren voor wie Hij, barmhartige Verlosser, niet kon lijden om verloren te gaan. Alles wat volgde was voor hen: het op Zijn schouders leggen, het met vreugde thuisbrengen; Zijn zorg was te groot om hen nog langer aan zichzelf toe te vertrouwen om thuis te komen. Dan de ontvangst, het samenkomen van de vrienden, de engelen, om hen allen met Hem te verblijden! Hij sluit niet af zonder een woord voor de andere klasse hier: want als het verloren schaap de zondaar was die zich bekeerde, wie waren dan deze ‘negenennegentig rechtvaardigen die

geen bekering nodig hadden'? Ah, over hen was in de hemel geen dergelijke vreugde geweest! Dat zou ook nooit meer kunnen, zolang zij dit karakter behielden.

(2) De tweede gelijkenis is die van de vrouw, in de Schrift de figuur van de Gemeente, het instrument van de Geest. De lamp van het Woord is in haar hand, en zij heeft die nodig in de duisternis van de nacht, terwijl Christus afwezig is. Het 'huis' is de kring van natuurlijke banden en relaties; want het gaat niet alleen om de openbare prediking, maar om dat getuigenis waarvan het succes van de prediker toch zo sterk afhangt, en waarvoor de hele Gemeente, en niet één klasse of afdeling ervan, verantwoordelijk is. Het is goed te beseffen dat elke ziel van de mens, bedekt met het stof van de zonde en verborgen in de duisternis van de wereld, van rechtswege behoort tot de schatkamer van de Koning, en het beeld van de Koning op hem heeft gestempeld, zij het met pijnlijke misvormingen. We kunnen hem opeisen, waar we hem ook vinden, voor God aan wie hij toebehoort. Deze algemene evangelisatie, kunnen we leren uit de gelijkenis hier, is wat de geest voor ogen staat voor de Gemeente die van Hem is ingelijfd. Ook hier moeten vrienden en burens worden opgeroepen om zich te verblijden, - engelachtige toeschouwers die in sympathie zijn met Hem die altijd de heerlijke Zoeker is, en die alle bronnen van liefde en medelijden die overal in harmonie met de Zijne stromen, in beweging zet.

(3) De derde gelijkenis toont ons de doden weer levend; de subjectieve kant dus van dit herstel van de verlorenen, die de eerste twee niet konden uitdrukken. Het schaaft wordt eenvoudig teruggebracht; het geldstuk is onveranderd wanneer het wordt hersteld; maar de

verloren zoon keert terug naar zijn vader, en in het hart, hoewel in het begin onder de druk van hongersnood. Het beeld van het voorhangsel is ook dunner, en laat de genegenheden van het hart toe zich in vrijheid te openbaren. De twee klassen die in de eerste gelijkenis werden gezien en in de tweede uit het oog werden verloren, verschijnen hier opnieuw en komen volledig tot hun recht, waarbij de farizeeër als nooit tevoren de spiegel wordt voorgehouden in de oudste zoon.

Zonen zijn zij beiden. Dit, dat sommigen op een dwaalspoor heeft gebracht wat betreft de toepassing, is begrijpelijk in het licht van Israëls verhouding tot God, zoals in Deut. 14:1: 'Zonen zijt gij van Jahweh, uw God.' Dit moet natuurlijk niet worden begrepen alsof het de Geest der aanneming inhield; die hadden zij niet, noch wat door zulke taal in het Nieuwe Testament zou worden geïmpliceerd. Het houdt noodzakelijkerwijs geen nieuwe geboorte of redding in. Een aanneming hadden zij; en de Heer zegt tot de Syro-fenicische vrouw: 'Het is niet goed het brood der kinderen te nemen en het voor de honden te werpen.' Ook in de gelijkenis die Hij tot de Joden sprak na zijn plechtige intocht in Jeruzalem, spreekt Hij over farizeeërs en tollenaars als 'zonen', precies zoals hier. Degenen tot wie Hij zich nu richtte, beweerden dit zonder aarzelen voor zichzelf, en in een zin waarin Hij het niet kon toestaan: 'Wij zijn niet uit ontucht geboren,' zeiden zij verontwaardigd: 'Wij hebben één Vader, God' (Johannes 8:41).

Deze relatie, ook al is zij slechts uiterlijk, vormt de basis van het beroep in het verhaal dat voor ons ligt. Alleen uiterlijk was het eerst met de jongste zoon; en tot het einde toe met de oudste. De verloren

zoon is natuurlijk de jongere zoon; de oudsten van Israël waren met de Farizeeën.

Deze jongere zoon laat al snel zien waar zijn hart ligt. De 'stof' die hij krijgt en verkwist is natuurlijk zijn deel in de natuurlijke dingen, dat God in feite onder de mensen heeft verdeeld om te gebruiken als verantwoording aan Hem die het gaf, of misschien om te misbruiken in totale vergetelheid van Hem. Het verre land dat hij zoekt, plaatst hem meteen onder de velen die God gewoonlijk de rug toekeren. Hier vermaakt hij zich een tijdlang naar het voorbeeld van hen voor wie de overtreding haar eigen genot is, in de lusten die toch verteren en nooit bevredigen. Daarom moet er een einde komen, waarin niet alleen zijn eigen middelen ophouden, maar waarin een hongersnood komt over alle bronnen van voorziening. Hij is ook in een land, waar niemand geeft, maar hij sluit zich aan bij een burger van dat land, en wordt naar de velden gestuurd om varkens te voeren. Droevig beeld van Satans dienst, in het bedienen van mensen die geheel aan hun eigen begeerten zijn overgeleverd, verlangend zelfs te zijn zoals zij zijn; God dank, (dit is slechts Zijn barmhartigheid en de deur van de hoop) God dank, tevergeefs.

Nu komt hij tot zichzelf en in zijn ellende dringt de gedachte aan het huis van zijn vader tot hem door. Helaas, het is nog niet zijn vader; en hij denkt er ook niet goed aan, als we beseffen waarover de gelijkenis spreekt. Brood is er zeker, genoeg en overvloedig - brood in overvloed in Bethlehem, waar onze Christus is geboren en waar Hij tot ons is gekomen: brood genoeg, maar niet voor huurknechten. Geen gehuurde knecht kon als zodanig het pascha eten in Israël (Ex.

12:45.) God heeft alle kinderen in Zijn huis, en dienst alleen voor de vrije harten die de dwang van de liefde kennen om Hem te dienen.

De verloren zoon is nog niet op zijn plaats om dit te weten, en zou graag zelf een van die huurlingen zijn. Al het andere is voor hem weg; maar hij zal teruggaan en de zonde belijden die hij begaan heeft, die hem de plaats van de zoon heeft ontnomen (nooit echt gekend), en naar de manieren van de menselijke nederigheid, die noch de waardoosheid van zulke arbeid noch de genade van God erkent, zal hij zeggen: ‘Maak mij als een van Uw huurlingen.’

Met dit alles is hij nog op weg naar zijn vader. De liefde van de vader voorziet en bewerkstelligt het streven van de zoon. ‘Toen hij nog ver weg was, zag zijn vader hem en kreeg medelijden; hij rende naar hem toe, viel hem op de nek en kustte hem.’ Geen woord van de beoogde belijdenis is uitgesproken; geen vraag is gesteld: ‘Ik zei: Ik zal de Heer mijn overtreding belijden; en zo vergaf Gij de ongerechtigheid van mijn zonde.’ Er is geen berisping over het verleden, geen bepaling over de toekomst, geen voorwaarde in deze vrije vergeving. Hoe zou het de openbaring van het hart van de Vader bederven die het nog noodzakelijke werk moet doen in de ziel van de terugkerende verloren zoon, de zoon tot een zoon maken, en hem verlossen van alle gedachten aan dat verre land, behalve van afschuw voor datgene wat hem daarheen had gebracht!

Nu kan hij, in een andere geest dan die welke hem dicteerde, zijn bekentenis uitstorten. ‘Maak mij een huurknecht,’ kan hij niet zeggen uit schaamte. En de juiste erkenning van zijn onwaardigheid wordt onderbroken door de dwingende vreugde van de vader, die zegt: ‘Breng een gewaad, het beste, en trek het hem aan, en doe een ring

om zijn vinger en sandalen aan zijn voeten.’ Wat hij niet had kunnen claimen als hij nooit was afgedwaald, is nu van hem in de vreugde van de vader om hem terug te krijgen: Christus, het kleed van de zondaar van wonderbaarlijke gerechtigheid, wat kan het evenaren in de kleding van de engelen zoals zij schitteren in de hemel? Dan verbindt de ring de werkende hand voor altijd met God; en de voeten zijn geschoeid voor de hele weg, wat die ook moge zijn.

‘En breng het vetgemeste kalf en slacht het, en laat ons eten en vrolijk zijn; want deze mijn zoon was dood en leeft weer; en was verloren en is gevonden.’

De dood is het voedsel van dit nieuwe leven, waarvoor in feite, opdat het zou zijn, het leven moest worden gegeven. Dat is de losprijs waarmee de verloren zoon moet worden verlost van de slavernij van de zonde. En voortaan is de dood niet slechts overwonnen, maar wordt hij de bedienaar van een leven waarin de schaduw van de dood voorgoed voorbij is. Het gemeste kalf - of jonge os, niet onrijp maar in de eerste verse kracht, - het type van de arbeider voor God, is hier het vredeoffer, dat aspect van het werk van de Heer dat het Evangelie van Lukas uitdrukt. De verloren zoon wordt verwelkomd in de vreugde van verzoening en gemeenschap met God; maar het is de vreugde van de Vader, laten we dat niet vergeten, die door de hele prominente plaats inneemt: ‘Deze mijn zoon was dood en leeft weer; was verloren en is gevonden.’

In tegenstelling tot dit beeld hebben we nu dat van de oudste zoon; en niemand kan zich vergissen voor wie het bedoeld is. Hij heeft niet gedwaald, is geen verkwister, heeft geen behoefte aan berouw, heeft nooit het gebod van zijn vader overtreden, is nog op het veld

als zijn broer thuiskomt; en als hij dan merkt hoe hij ontvangen is, breekt hij in verontwaardiging uit. Dan komt een andere kant van zijn karakter naar voren: hij brengt het zelf naar buiten. Muziek en dans in het huis van zijn vader: dat zijn vreemde dingen voor hem. Vreugde over hem was er nooit geweest. Hij had geen voorrechten gehad, zelfs geen kind om vrolijk te worden - niet, merk op, met zijn vader, maar met zijn vrienden. Kan het koude, vreugdeloze leven van een formele godsdienstige man duidelijker worden uitgedrukt? Ook hij is in hart weg van zijn vader, heeft geen sympathie voor het verlangen van Gods liefde over een zondaar, kan niet eten en vrolijk zijn over de terugkeer van zo iemand, hoewel zijn vader naar buiten komt en hem smeekt, wil hij niet naar binnen. Wat is het einde van zo'n breuk? Dat laat de Heer aan ieder voor zich in zijn gehoor over. Maar God houdt - kunnen zij anders verwachten? - aan Zijn eigen gedachten: 'Het was goed, dat wij vrolijk en blij zouden zijn; want deze uw broeder was dood en is weer levend; hij was verloren en is gevonden.'

Er is hier echter één ding, dat in weerwil van al het andere de opvatting ondersteunt, dat de oudste zoon het ware beeld is van het kind van God, of tenminste het overeenstemmende. Het is, dat de vader zegt: 'Zoon, gij zijt altijd bij mij, en alles wat ik heb is het uwe.' Maar om dit te verklaren hoeven we alleen maar terug te gaan naar het begin van de gelijkenis en te bedenken dat het bezit dat de vader onder hen had verdeeld en dat de jongste zoon in genotzucht had verkwist, geen beeld kon zijn van geestelijke zegeningen, maar, zoals gezegd, van aardse zaken. Als dan de verloren zoon was teruggekeerd, kon dat met al zijn geestelijke winst hem niet herstellen in het bezit van wat hij had verloren; het herstelde op zichzelf niet de verloren

gezondheid, de verbeurde bezittingen, de verschillende goede gaven van God die van hem waren weggegaan. Anderzijds worden de geestelijke zegeningen die de verlossing met zich meebrengt niet het bezit van iemand door een zorgvuldig of oprecht gebruik van aardse zaken. En het getuigenis van zijn eigen hart (in het geval van de oudste zoon) was dat, ondanks zijn eigen stipte rechtschapenheid, het Vaderhuis geen muziek over hem had gemaakt.

4. Dit leidt echter tot de volgende gelijkenis, waarin niet de buitenste menigte, maar de discipelen wordt geleerd, hoe zij zelfs aardse dingen (zelfs de mammon van de ongerechtigheid) zo kunnen gebruiken, dat, wanneer dit faalt, de 'vrienden' die zij daardoor gemaakt hebben, hen in de eeuwige tabernakels kunnen ontvangen. Maar hier, let op, is er geen parade van de gerechtigheid van degene die zo handelt. Nee, het is precies het tegenovergestelde: we hebben een onrechtvaardige rentmeester die beschuldigd wordt van verspilling van de goederen van zijn meester, iets wat ons eerder doet denken aan de jongste zoon uit de eerder gegeven gelijkenis, dan aan de oudste. En hier beginnen we natuurlijk allemaal, hoewel de Heer hier nog iets over te zeggen heeft voordat Hij afsluit.

Maar om te beginnen zijn wij allen rentmeesters van God wat betreft de dingen die ons zijn toevertrouwd, en niemand van ons kan voor God staan op de grond van rechtvaardigheid in ons rentmeesterschap. De dood - en dit wordt door de wet van Mozes ten volle benadrukt - is het uitreden van de mens uit de plaats waarvoor hij oorspronkelijk geschapen is, als zijnde daarin tekortgeschoten; en wie zal er niet uit weggenomen worden? Eigengerechtigheid is dus onmogelijk als we willen luisteren naar de leer van de natuur zelf, en vooral van die wet

waaronder de Farizeeër zich zo veilig schuilhield. De ‘tollenaar’, die een discipel werd, had zijn zondaarschap voor God erkend, terwijl de Farizeeër had geweigerd het te erkennen; en zo was de berouwvolle zondaar op de enige manier die voor de mens mogelijk is, betrekkelijk rechtvaardig geworden.

De gelijkenis gaat hier echter niet over de ontvangst van een boeteling, maar over het rentmeesterschap: van iemand die wegens ongerechtigheid tot ontslag is veroordeeld, en over wat hij nog kan doen met het oog op de toekomst.

Hij hoopt niet op ongedaanmaking van zijn vonnis, maar zoekt hoe hij zijn belang het beste kan dienen wanneer dit van kracht is geworden. Als de dood dit ontslag is, zoals het overduidelijk is, dan verwijst dit in de toepassing naar wat na de dood komt; en zo past de Heer het zelf toe.

De rentmeester is een kind van deze tijd, en zijn wijsheid is die van zijn generatie. Zij wordt niet geprezen om haar rechtvaardigheid, maar om haar aanpassing aan het beoogde doel; en in dit opzicht zijn de kinderen van deze tijd wijzer dan de kinderen van het licht. Zij streven hun doel na met meer scherpzinnige consistentie, terwijl de kinderen van het licht vaak hoe vreemd inconsequent zijn. De onrechtvaardige rentmeester is onrechtvaardig tot op het laatst, en er wordt nooit een pleidooi voor het tegendeel gehouden; maar zijn wijsheid met betrekking tot de toekomst wordt ons voorgehouden ter navolging; de onrechtvaardigheid ervan wordt duidelijk afgekeurd en terzijde gesteld in de woorden die op de gelijkenis volgen: ‘Want, indien gij niet getrouw zijt geweest in de ongerechtigdige mammon, wie zal u de ware rijkdom toevertrouwen?’

De goederen van zijn meester zijn nog steeds in handen van de rentmeester; en dit zijn alle middelen die hij heeft, zoals uit zijn woorden duidelijk blijkt. Toch lijkt zijn gezag erover zich nu alleen uit te strekken tot het afleggen van de eindrekening die van hem verlangd wordt. Hij staat nu ongetwijfeld onder jaloers toezicht op verdere verspilling', zoals hem ten laste is gelegd; maar als hij rekenschap moet afleggen, heeft hij natuurlijk het gezag om de rekeningen op te vragen. Hier kan hij geen kwaad doen.

Dus roept hij de schuldenaren van zijn heer op om te zien hoe een ieder ervoor staat, en scheldt aan ieder een deel van zijn schuld kwijt, iets wat volgens Edersheim in zijn recht lag, hoewel zijn motief daarbij onrechtvaardig was. Uit barmhartigheid, en zelfs in het belang van zijn meester; hij had het kunnen doen; hij deed het in zijn eigen belang.⁸ Maar de wijsheid waarmee hij kapitaal maakte van wat niet in zijn handen was, is duidelijk genoeg. De moraal voor de discipelen is: 'Maakt u vrienden van de mammon der ongerechtigheid, opdat zij u, wanneer zij faalt, mogen opnemen in de eeuwige tabernakels.'

Het is zeker niet de bedoeling dat wij ons zo toegang tot de hemel kunnen kopen, of dat Gods genade wordt getoond door ons toe te staan goedkoop te kopen. Hij geeft, maar verkoopt niet; tenzij het 'zonder geld en zonder prijs' is. En zelfs wat betreft beloningen, liefde kan alleen belonen wat uit liefde is gedaan. Toch kan en moet de liefde zelf de goedkeuring verlangen van Hem tegenover wie zij zich

8 Van Oosterzee concludeert dat het zijn eigen overbelasting was die hij kwijtschold, en dus dat hij zijn rekening in orde maakte met zijn meester, terwijl hij krediet verkreeg bij de huurders. Maar dit introduceert veel dat giswerk is; en het lijkt er niet op dat hij hoopte zijn rekening in orde te maken.

voelt, en zo de beloningen van de liefde begeren; terwijl de genade ons toestaat om uit wat niet van ons is 'vrienden' te maken die ons op die manier zullen verwelkomen in de woningen van de eeuwigheid.

Zo is het gebruik van wat zo algemeen is dat het karakteristiek is voor de 'mammon van de ongerechtigheid' niet onrechtvaardig, maar trouw in dat wat van een ander is; en al is het in 'dat wat het minst is', zoals zulke aardse dingen moeten zijn, toch kan het zelfs als dat het karakter testen en openbaren met betrekking tot wat de 'ware rijkdom' is. De vroomheid van een mens kan niet worden afgemeten aan zijn liefdadigheid, maar aan de andere kant kan zij niet bestaan zonder die liefdadigheid, want 'geloof zonder werken is dood'. En wie zich tevreden wil stellen met wat niet van hem is, maar waarvan hij slechts rentmeester is, zal de dingen die van hem zijn verhoudingsgewijs onbevredigend vinden. Zelfs een Abraham, met zijn gezicht naar Egypte, zal een hongersnood vinden in het land dat God hem beloofd en binnengeleid heeft.

Zo handelt de Heer aan de kant van de gerechtigheid; en Hij regeert met vaste en regelmatige hand. Genade versoepelt de regels van de regering niet; en de troon der genade is een ware en absolute troon. Een knecht is misschien geen zoon, maar elke zoon is een knecht; en 'geen knecht kan twee meesters dienen.' God en Mammon zijn zo onverenigbaar.

5. Maar dat snijdt diep; want de Farizeeën zijn onder Zijn toehoorders; en zij, de ijverige handhavers van de wet, zijn tegelijkertijd geldliefhebbers. Zij bespotten Hem daarom; want had de wet niet al het tijdelijke goed beloofd aan de man die zich eraan houdt? Hieruit was het gemakkelijk voor iemand die nooit de hopeloosheid van de

toestand van de mens op die basis had gevoeld, om de vrucht van iemands eigen hebzucht tot het teken van zijn aanneming bij God te maken. Zo rechtvaardigden zij zich, zoals de Heer hun zei, voor de mensen; maar rechtvaardiging is niet het werk van de mens, maar van God; welke menselijke wet staat iemand toe om over zijn eigen zaak te oordelen? wanneer, helaas, ook de wereld volledig tegenover God staat, en wat door haar het hoogst wordt geacht, bij Hem een gruwel is.

Er was nog iets anders. De bedeling van de wet ging voorbij. De wet en de profeten waren tot Johannes; en toen werd het Koninkrijk van God gepredikt. Nu drong een ieder zich dat op, door de tegenstand van hen die net als zichzelf noch Johannes geloofden, noch Hem van wie hij getuigde.

Het voorbijgaan van de bedeling betekende niet dat de wet had gefaald. Zij kon niet falen: hemel en aarde zouden eerder voorbijgaan dan dat één tittel ervan zou falen. Zij faalde niet, toen datgene kwam waarnaar zij wees; noch toen datgene werd hersteld, wat Mozes om de hardheid van hun harten had toegestaan, en de nieuwe bedeling vervolmaakte wat de wet niet kon afdwingen.

Hij geeft hun een voorbeeld, waarop de vorige evangeliën meer nadruk hebben gelegd. Het farizeïsme had gebruik gemaakt van de toestemming tot echtscheiding om een vrijbrief te geven waartegen de hele geest van de wet getuigde. Nu moest dit alles verholpen worden. Wie zijn vrouw zou wegdoen en een ander zou huwen, zou nu echtbreuk plegen; en ook wie een gescheiden vrouw zou huwen. De uitzondering die Mattheüs in dit verband geeft, en die noch in Markus noch in Lukas voorkomt, is niet echt een uitzondering: want

de scheiding bevestigt slechts de overtreding van de huwelijkswet die de zonde in het uitgezonderde geval reeds had gemaakt.

De wet had dus niet gefaald, maar was slechts vervolmaakt in het Koninkrijk Gods.

De Heer gaat nu terug om de fundamentele fout die zij maakten te illustreren door de tegenstelling van twee mannen; volmaakte tegenpolen van elkaar in het leven en na de dood, maar in beide gevallen met de omkering na de dood van de toestand in het leven.

Hij stelt een rijk man voor; zo rijk dat als de farizeïsche gedachte juist was, hij bij God in volle gunst had moeten staan. Hij is gekleed in purper en fijn linnen; en gaat elke dag door in ononderbroken genot.

Er is een arme man aan zijn poort, zo arm dat hij bedelt en verhongert. Hij verlangt naar de kruimels (de gebroken stukken) van de tafel van de rijke man; en de honden - onreine dieren voor de Jood - komen zijn zweren likken.

Van de rijke man wordt verder geen kwaad opgetekend dan dit, dat hij zich ten volle vermaakte. Zelfs verwaarlozing van Lazarus wordt hem niet verweten. Misschien heeft Lazarus de gebroken stukken gekregen. Dat hij een bedelaar bleef is waar, maar wordt verondersteld dat een rijke man elke bedelaar aan zijn deur moet voeden en verzorgen? Ook lezen we niets dat deze Lazarus tot eer strekt. De voorzienigheid schijnt tegen hem beslist te hebben, en de wet heeft hem veroordeeld; want waar zijn de goede dingen die de wet beloofd heeft aan hen die zich eraan houden?

De bedelaar sterft, en er is een wonderbaarlijke verandering. Zonder enig middel om vrienden voor zichzelf te maken om hem in de eeuwige tabernakels te ontvangen, wordt hij door de engelen in Abrahams boezem gedragen. Een bedelaar, met alles tegen hem als dat, volgens de wet, een plaats krijgt waar de beste Jood ter wereld hem om zou kunnen benijden. Wat heeft dit veroorzaakt? Niet de wet, daar kunnen we zeker van zijn. Niet de noodzaak om dat zielige leven op aarde goed te maken door de latere toestand. Het getuigenis van de wet regelt dit volledig, en zou het net zo goed regelen voor elk mensenkind. Neen, zijn naam, Lazarus, Eleazar, 'de Machtige, de Helper' geeft ons de enige sleutel tot de verklaring hier. Ondanks al het andere tegen hem, heeft God, de Machtige, los van de wet en dus in genade, hem opgeheven van de vernedering waarin hij verkeerde tot de plaats waarin we hem nu aantreffen. Hij die Jeruzalem, Jakob, Abraham, elke andere naam in deze lijn die u wilt noemen, heeft gekozen om dit te doen - om Zichzelf daarin te tonen; en wie zal Hem nee zeggen?

De rijke man sterft ook, en wordt begraven. Weer een wonderlijke, maar nu vreselijke verandering! In de hades - het is niet de hel, gehenna - heft hij zijn ogen op terwijl hij gekweld wordt, en ziet Abraham van verre, en Lazarus in zijn boezem. 'En hij riep en zei: Vader Abraham, wees mij genadig en stuur Lazarus, opdat hij het topje van zijn vinger in water doopt en mijn tong afkoelt, want ik word gekweld in deze vlam.'

De taal is hier natuurlijk even figuurlijk als aan de andere kant Abrahams boezem. Alle voorstellingen van wat voorbij het huidige leven is, lijken hetzelfde figuurlijke karakter te hebben, dat echter des

te meer geschikt is om sterk tot de verbeelding te spreken. Het laatste oordeel is nog niet gekomen; de eens rijke man heeft, zoals we nu zien, broeders op aarde die gewaarschuwd kunnen worden om aan die plaats van kwelling te ontkomen. De opstanding is dus niet meer gekomen dan het oordeel, maar de toorn van God is al verwerkelijk in een lijden dat ons het best kan worden overgebracht in termen als deze. De hoop op verlichting, - van zo'n geringe verlichting als hier gevraagd wordt, wordt nu tevergeefs verklaard; een onoverbrugbare kloof (of afgrond) onwrikbaar vast tussen de verlorenen en de geredden, geen oversteek of vermenging mogelijk, zelfs niet voor een moment; geen hoop op verandering van toestand na de dood, zoals velen die tegenwoordig koesteren, voor een moment te denken.

Maar de reden voor de komst van de rijke man in die vreselijke ondergang is wat duidelijk bedoeld is om op ons te drukken. De Heer heeft reeds aan zijn discipelen verklaard dat wie zijn leven in deze wereld verliest, het zal behouden tot in het eeuwige leven; en dat, als iemand tot Hem komt en zijn eigen leven niet haat, hij zijn discipel niet kan zijn. Dit, is het duidelijk, had de rijke man niet gedaan. Alleen dit wordt tegen hem gezegd: 'Kind, bedenk, dat gij in uw leven uw goede dingen hebt ontvangen' - niet 'goede dingen' eenvoudig, maar 'uw goede dingen'. Hij had het leven gekozen aan de verkeerde kant van de dood, en verloor het.

Dit verlies is niet alleen dat; want God kan niet eenvoudig passief zijn ten opzichte van de zonde, en de kwellende vlam is de toorn van God daarover. De dood is geen uitroeiing; dus ook niet de tweede dood. Alles wat we in dit beeld vinden is precies het tegenovergestelde hiervan: het is intense realisatie. En als de pijn van wroeging het

oordeel van de ziel over zichzelf is (een oordeel waartoe de verlorene in staat is), dan is het oordeel van God anders en meer.

Oh, dan, voor een stem om de mensen te waarschuwen! Zo denkt de arme zondaar hier. Gezelschap is geen verlichting van deze hopeloze angst. 'Ik bid u dan, vader,' zegt hij, 'dat u hem naar het huis van mijn vader stuurt, want ik heb vijf broeders, zodat hij aan hen kan getuigen, opdat zij niet ook in deze plaats van kwelling komen.' Zelfs deze hoop faalt: 'Zij hebben Mozes en de profeten,' antwoordt Abraham; 'laat hen hen horen.' Maar hij dringt verder aan: 'Nee, vader Abraham; maar indien iemand tot hen gaat uit de doden, zullen zij zich bekeren.' Maar hij zei tegen hem: 'Als zij Mozes en de profeten niet horen, zullen zij ook niet overtuigd worden als er één uit de dood opstaat.'

Geen angst dat Mozes niet de gepaste eer zou krijgen van de lippen van Christus. Deze Farizeeërs met hun ijverig zoeken naar een teken uit de hemel: zij zijn het die Mozes onteren. 'Neem op, en lees,' minachtende farizeeër, en gij zult zien hoe Mozes u beschuldigt van ongeloof over alle tekenen die hij gegeven heeft, en die vervuld zijn in Hem die tot u spreekt. Toch hunkert ons hart zo vaak naar iets meer, zelfs met de voltooide Schrift in onze handen, en een grotere dan Mozes die daaruit tot ons spreekt. Toch 'waren al onze vaders onder de wolk, en gingen allen door de zee, en werden allen tot Mozes gedoopt in de wolk en in de zee; en aten allen hetzelfde geestelijke vlees, en dronken allen dezelfde geestelijke drank;' en van allen die dat deden, gingen twee mannen van hen die uit Egypte kwamen, het land binnen waarheen God hen bracht! Droomden de mannen die nu een teken wilden, dat wanneer Hij, die zij ter dood hadden

gebracht, uit de dood zou terugkeren, zij gevonden zouden worden terwijl zij veel geld gaven aan de bewaarders van Zijn graf, om te laten geloven dat Hij was opgestaan? Dus nog steeds, met hun ogen dicht, roepen de mensen om licht.

Sectie 4. (Lukas 17 - 18:8)

De wegen die voortvloeien uit de experimentele kennis van deze manifestatie, en uit de verwerping ervan door de wereld.

1. God heeft Zich dan geopenbaard: geen verloren ziel uit haar verre plaats van ellende zal Hem in dit opzicht ooit kunnen uitdagen. Hij zweert het zelfs: 'Zoals Ik leef, zegt de Heer, heb Ik geen behagen in de dood van hem die sterft.'

Maar terwijl Zijn woord voor Hem blijft getuigen, hoe vaak, helaas, worden zelfs Zijn mensen als valse getuigen gevonden! En onder de gelederen van de belijdende discipelen hoeveel oorzaken van struikelen ontstaan er niet! De Heer spreekt er nu over op een manier die zijn ernst toont om alle struikelblokken weg te nemen voor de voeten van de minsten van allen. Wie de mensen verachten om hun kleinheid, voor hen zou Zijn tedere medelijden speciale zorg hebben, en dit drukt Hij nu op Zijn discipelen.

Voorvallen van struikelen zullen inderdaad komen: dit zijn trieste zekerheden in zo'n trieste wereld; maar dat maakt ze niet minder ernstig, of gemakkelijker te passeren: nee, 'wee degenen door wie ze komen.' Het was beter voor een van hen dat er een molensteen om zijn nek werd gehangen en dat hij met zijn hoofd in de zee werd geworpen, dan dat hij een van deze kleintjes zou laten struikelen.

Maar waar komen de meeste struikelgevallen vandaan? Om dat te beantwoorden, moeten we ons niet afvragen, waarvan zijn we dan vooral getuige? Falen zal hier zeker het ernstigst zijn, want het zal ook datgene zijn waarvan de mensen het meest notitie zullen nemen, en waar de aartsleugenaar het meest van al zal trachten ons in te krijgen. De Schrift leert ons dus dat wij 'in de komende eeuwen de buitengewone rijkdom van Gods genade moeten tonen'. Genade kenmerkt de bedeling; in tegenstelling tot de wet, de regel van de leermeester die hieraan voorafging (Gal. 3:24-25). Wat kan dan een zo grote mislukking zijn als falen in de genade? Het is daarom dat de Heer verder gaat met een nadrukkelijk 'let op uzelf'. 'Indien uw broeder tegen u zondigt, berisp hem; en indien hij berouw heeft, vergeef hem.' Sommige van de vroegste MSS. laten 'tegen u' weg, samen met verschillende van de vroegste versies; en toch lijkt het duidelijk dat het op zijn minst begrepen moet worden: want het is alleen een persoonlijke overtreding die we individueel kunnen vergeven; en het zijn juist deze persoonlijke overtredingen die we het meest verraden dat we niet in staat zijn er goed mee om te gaan.

De liefde moet handelen in de berisping; en dit wordt verzorgd door de geest van vergeving die wordt bevolen; terwijl de heiligheid van de genade wordt gezien in de voorwaarde van berouw. Maar als hij zeven keer per dag zondigde, en zeven keer per dag zich omkeerde en zei: Ik heb berouw, moet hij vergeven worden. Dit kan natuurlijk niet gebeuren in een geval van tucht in de vergadering, waar de geschiktheid voor de tafel en de gemeenschap van het geheel in het geding zijn, en waar het gezag van de Heer in de vergadering moet worden gehandhaafd. Individueel hebben wij een dergelijk gezag

over elkaar niet, en de dienst der liefde is de beste dwang die kan worden gebruikt.

2. Met het oog op de moeilijkheden van de weg die de zekerheid van zulke oorzaken van struikelen met zich mee zou brengen, vragen de apostelen - als zodanig genoemd, als degenen die de Heer op een bijzondere manier moeten vertegenwoordigen als leiders van zijn volk - Hem om hun geloof te vergroten. Hij antwoordt dat aan het geloof, klein als een mosterdzaadje, de plataan met zijn sterk spreidende wortels gehoorzaam zou toegeven, en zich in de zee zou planten. Maar zij moeten in dit alles dienaren zijn, geen meesters, en niet denken hun gemak te nemen en zichzelf te bedienen voordat hun Meester volledig is gediend. Na dit alles gedaan te hebben, moesten zij zich nog bekennen als degenen die geen werk van hogerhand hadden gedaan, maar alleen hun plicht. En dit is in feite de manier waarop toename van geloof zeker zal worden gevonden. Wanneer wij doeners zijn van het werk van Christus, en niet onze eigen, - onszelf niet waardeerend op het doen ervan, maar nederig van geest - dan zal het benodigde geloof voor de gehele weg gevonden worden: geloof is voor Gods weg en wil; wij kunnen het niet verwachten voor onze eigen weg.

3. Het verhaal van de gereinigde aanbidder volgt hierop. Tien melaatsen, die in de verte staan, smeken Hem om genade. Hij gebiedt hen zich aan de priesters te tonen, en onderweg worden zij gereinigd. Eén, en één alleen, keert terug om God te verheerlijken en te danken voor zijn genezing; en hij is een vreemdeling, een Samaritaan. Het is duidelijk dat hij niet gehinderd wordt door de wet die de anderen van Christus wegvoert, hoewel hij tot een soortgelijk systeem behoort.

Maar Christus is door de gerealiseerde bevrijding een voorwerp voor zijn hart geworden: hij keert tot Hem terug als aanbidder; de anderen blijven in het dode ritualisme dat zich centreert in een lege tempel, terwijl hij openlijke erkenning krijgt van een geloof waarin God wordt verheerlijkt.

In feite zijn deze gereinigde aanbidders, die noch in Samaria noch in Jeruzalem aanbidden, en niet in met handen gemaakte tempels, maar in de tegenwoordigheid van God geopenbaard in de mens Christus Jezus, typerend voor de nieuwe bedeling die aanbreekt; ja, het hart ervan. De louter menselijke priesters zijn verdwenen; er is toegang door genade door geloof, - een geloof dat God openlijk bezit, alle afstand weggenomen. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat de gereinigde melaatse dit alles wist; maar hij was er een voorbode van, niet-Jood als hij was, want de negen Israëlieten hadden Christus de rug toegekeerd. Het is tot deze, zoals men kan zeggen, dat wij ons nu wenden; tot een volk dat Hem verworpen heeft, en dat zich nu bevindt in het kwaad dat uit die verwerping voortkomt.

4. Hij wordt door de Farizeeën gevraagd wanneer het Koninkrijk van God zal komen. Hij zegt hun dat het in feite gekomen is, en zonder dat zij het hebben waargenomen. Het was er, aan hen voorgesteld in de persoon van de Koning, in hun midden.

Maar als verworpen, zegt Hij er niets meer over tot hen; maar Hij wendt zich tot Zijn discipelen, om hen te vertellen van de dagen van Zijn afwezigheid: niet van de christelijke tijden, maar hen te voeren naar wanneer Israëls lange nacht zijn einde zou naderen; dagen waarin er discipelen zouden zijn die ernaar verlangden een van de dagen van de Zoon des mensen te zien, maar het niet zouden zien. Er zouden

geruchten zijn dat Hij hier of daar was, maar zij moesten er geen acht op slaan. De Zoon des mensen zou komen, maar duidelijk voor iedereen, zoals wanneer de bliksem de hele breedte van de hemel verlicht. Maar eerst zou Hij moeten lijden en verworpen worden.

Weer gaat Hij over tot de tijd van het einde, en vergelijkt die met de zorgeloze dagen vóór de zondvloed, en de soortgelijke dagen voordat Sodom werd verwoest. Het oordeel kwam plotseling, overweldigend, onweerstaanbaar, en zo zou het ook zijn wanneer de Zoon des mensen zou worden geopenbaard. De waarschuwing aan iemand op het dak van het huis om niet in het huis af te dalen wordt gegeven, zoals in Mattheüs 24:17, maar niet de gebeurtenissen waarmee het daar verbonden is. Alleen uit de volgende vermaning om niet te trachten hun leven te redden, blijkt dat het om vijanden gaat. Het laatste oordeel zou even onderscheidend zijn als plotseling: een man in bed genomen, en zijn medemens verlaten; een vrouw bij de molen weggenomen, en een ander verlaten. Zij vragen, waar? en Hij antwoordt: waar het karkas is, zullen de arenden (of gieren) zich verzamelen; waar het bederf is, zal het oordeel, dat de aarde moet zuiveren, het vinden.

5. Dat oordeel zal de volledige regeling zijn van de lange afrekening voor de vervolgte heiligen die zo lang tot God hebben geroepen onder het oordeel, en tot nu toe zonder het volledige antwoord dat zeker zal komen. De Heer illustreert door de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter het goede van het vragen aan God, en dringt er onder alle omstandigheden op aan dat de mensen altijd moeten bidden en nooit versagen. Gods geduld is niet traag of onverschillig, zoals de gebeurtenis zal aantonen. Het geloof mag op Hem rekenen.

In feite, wanneer de Zoon des mensen komt, is de duisternis zodanig dat de vraag rijst: Zal Hij geloof vinden op aarde?

Sectie 5. (Lukas 18:9-34)

De mens met God: de voorwaarden en belemmeringen

Het laatste gedeelte sluit hier met de beschouwing van het samenzijn van de mens met God, de zedelijke voorwaarden en de belemmeringen. Het herziet op deze manier enkele dingen die we eerder hebben gehad, maar om enkele punten van bijzonder belang te benadrukken in dit bijzondere belang, dat voor de mens zeker op de tweede plaats komt.

1. Het eerste punt hier is dat van de gerechtigheid; de gerechtigheid waarin wij voor God staan wordt echter eerder gesuggereerd dan ontwikkeld. Dit is zelfs zozeer het geval, dat aan de eigenlijke verwijzing ernaar vaak wordt voorbijgegaan, zowel in vertalingen als in commentaren. Hier voorziet het zeker in wat anders een ernstige tekortkoming zou zijn, wanneer het doel is de ware gerechtigheid af te beelden tegenover de valse.

De Farizeeër en de tollenaar leveren hier, zoals zo vaak, het contrast dat Hij wil voorstellen. Hij spreekt rechtstreeks tot 'sommigen die op zichzelf vertrouwden dat zij rechtvaardig waren, en anderen verachtten;' dingen die van nature samengaan. De twee mannen in kwestie worden ons getoond terwijl zij de tempel binnengaan om te bidden. De positie die zij innemen is voor God, niet voor de mens. Wat de tollenaar betreft, dat is duidelijk; niemand zou dat in twijfel trekken. Maar wat de farizeeër betreft, hoewel hij zichzelf met de

ander vergelijkt, wordt hij niet voorgesteld als iemand die op enigerlei wijze krediet zoekt bij de mensen; hij is zelfingenomen, maar geen huichelaar. Dat hij echter met zichzelf (of naar zichzelf toe) bidt, laat zien hoe weinig hij werkelijk in de tegenwoordigheid van God is, zelfs terwijl hij zich tot Hem richt. Zijn eigenlijke verzoeken horen we niet; ze zijn van geen belang, zelfs als we moeten veronderstellen dat hij ze doet. Het geheel dat we horen is een dankzegging voor zijn eigen goede toestand; en hier vormt hij een klasse apart, vóór diegenen die hij ijdel roemloos neerzet als 'de rest van de mensen'. Zij zijn 'afpersers, onrechtvaardigen, overspeligen, of zoals deze tollenaar,' - van wie hij, hoe minder hij weet, hoe meer hij zich kan voorstellen. Maar dat is alleen de negatieve kant; positief is het voldoende om te zeggen: 'Ik vast tweemaal in de week; ik tiende alles wat ik verkrijg' - al mijn winst. In beide gevallen ging hij de wet te buiten.

Er is geen aanwijzing dat hij onoprecht was in deze zelfverheerlijking. Hij geloofde inderdaad maar al te zeer in zichzelf; en zijn gedrag was misschien alles wat hij er hier voor claimt. Uiterlijk correct, moreel; ceremonieel, verdergaand dan wat wettelijk vereist was: dat was wat hij eerlijk genoeg vond voor God; en inderdaad genoeg om hem die unieke plaats te geven, die hij, zoals we zien, opeiste. De wet, waarop hij vertrouwde, zou hem anders hebben verteld; maar wanneer heeft een wetgever voor de gerechtigheid ooit zijn maatstaf uit de wet genomen? Neen, die was bedoeld voor de vernietiging van de wettigheid, en het 'O ellendig mens dat ik ben!' dat de mensen daaronder leren roepen, is in ieder geval heel wat anders dan juichend farizeïsme.

Het beeld van de man is compleet, en verder commentaar is niet nodig. Niemand gelooft in hem, behalve hijzelf, zoals hijzelf volledig in niemand anders gelooft. Mozes heeft tegen hen allen gezegd: 'Er is niemand rechtvaardig, niet één,' en wij weten dat wat de wet zegt, zij zegt tegen hen die onder de wet staan, opdat elke mond wordt gestopt en de hele wereld schuldig wordt voor God.

Nu kijken we naar de andere man. De Farizeeër heft zijn hoofd op, omdat hij niets ziet. De tollenaar is in een aanwezigheid die hij niet durft te benaderen, noch zijn ogen voor op te heffen. Op zijn borst slaand, alsof zijn hart erger was dan zijn leven, houdt hij zich vast aan de horens van het altaar met de kreet: 'God zij mij, de zondaar, genadig.'

Dat is zeker de volle kracht van zijn woorden, en het heersende bezwaar dat het 'gedrukt' is, is volkomen onbegrijpelijk. De gewone versie geeft alleen 'God zij genadig'; de herziene versie zegt 'wees verzoend' in de kantlijn als alternatief, maar houdt het andere in de tekst. De 'Variorum' Bijbel, met zijn knipsels uit alle bronnen, rept er met geen woord over. Toch was verzoening door offers, zoals moet worden erkend, een van de belangrijkste kenmerken van het tempelritueel, die tempel waarin de spreker stond. Bovendien is het de Heer, Degene die juist over dit offersysteem kon zeggen: 'In het boek is van Mij geschreven' (Ps. 40:7), die ons deze gelijkenis geeft. En het directe doel ervan is te laten zien wat de ware gerechtigheid voor God is, in tegenstelling tot de gerechtigheid in zichzelf waarop de mensen altijd hebben vertrouwd. Toch, zegt Van Oosterzee, 'is het geheel onnodig om het woord hilaskesthai zo te drukken dat men er de dogmatische opvatting van verzoening in geïntensiveerd ziet'!

Integendeel, hier is juist de weg van barmhartigheid waarop een zondaar een beroep moet doen door iemand die beseft dat hij op een even unieke manier 'de' zondaar is, als de farizeeër in zijn eigen gedachten uniek rechtvaardig is. Voor zo iemand kan geen enkel vaag idee van Gods barmhartigheid de ziel bevredigen; de Heer kan nog het minst toestaan dat men veronderstelt dat dit mogelijk is; en dat terwijl Joodse altaren dag na dag verkondigen dat 'zonder bloedstorting geen vergeving is'. Hoe eenvoudig, hoe natuurlijk, voor iemand die van God geleerd is, en in de voorstelling van een goddelijke Leraar, dat een veroordeelde ziel zou zeggen: 'Laat dat bloed mij baten!'

'Ik zeg u,' zegt de Heer, 'dat deze man eerder gerechtvaardigd naar zijn huis ging dan de andere.' Ook hier wordt een verkeerd gebruik gemaakt van de vergelijking tussen de twee. Het betekent niet dat de tollenaar meer gerechtvaardigd was dan de ander, noch zou zo'n vergelijkende rechtvaardiging veel troost bieden aan iemand in zijn toestand. Wat voor God van nut is, is de hele kwestie; en zoals de Farizeeër voor zichzelf had besloten dat hij, eerder dan de tollenaar, rechtvaardig zou worden bevonden voor God, zo besluit de Heer dat het omgekeerd zal zijn, de tollenaar eerder dan de Farizeeër. In beide gevallen betekent dit: de een, en niet de ander. En het is aan degene die op de meest uitgesproken manier alle gerechtigheid afwijst, dat gerechtigheid wordt toegeschreven, of toegerekend; maar zeker niet, alleen omdat hij zichzelf een zondaar noemt, maar omdat er voor zondaars die verzoening voor de zonde is voorzien, op de waarde waarvan zijn geloof zich voor God beroept, ook al is het zwak.

Zo zien we weer, zoals we elders hebben gezien, hoe dicht de leer van Lukas bij die van Paulus ligt, hoewel zij ons slechts op de drempel ervan brengt. Verder zijn er nog dingen die ons niet geopend kunnen worden totdat de Geest van God van een verheerlijkte Christus in de hemel komt om te openbaren wat oog noch oor heeft gezien.

2. Het laatste vers in het vorige deel opent de weg naar het huidige. De in zichzelf gekeerde tollenaar is verheven, de in zichzelf gekeerde farizeeër is vernederd. En nu brengen zij baby's tot Hem, opdat Hij ze aanraakt, en de discipelen (die in hun geest te veel met de Farizeeën verwant zijn) berispen hen daarvoor. Maar Jezus verklaart dat het Koninkrijk van God van zulken is, en dat wie het wil binnengaan het moet ontvangen in de geest van een klein kind. Waar God gekend is en regeert, moet de mens noodgedwongen krimpen in zijn eigen niets. Kijk naar de aarde vanuit de zon en wat is er geworden van haar hoge pieken en granieten reeksen? De waarlijk wijze zal dit van harte zeggen: de trots van het leven, evenals de begeerten van het vlees en van het oog, is niet van de Vader, maar van de wereld.

3. Het laatste gedeelte heeft ons redelijk in het spoor van de vorige Evangeliën gebracht, en tot het einde van deze afdeling gaan we er nog steeds mee door. Het verhaal van de rijke heerser toont ons nu de belemmering van wereldse bezittingen, met een in andere opzichten voorbeeldige, en met een blijkbaar ernstig verlangen naar het eeuwige leven. Toch keert hij de Heer de rug toe, - weliswaar bedroefd, maar toch echt; en het commentaar van de Heer daarop veralgemeent zo'n triest geval op verontrustende wijze. Als het voor een rijke even moeilijk zou zijn om het Koninkrijk Gods binnen te gaan als voor een kameel om door het oog van een naald te gaan, wie kan er dan

gered worden? vragen de discipelen. Maar redding is van God, en alle dingen zijn mogelijk bij Hem. In feite, als een mens zijn behoefte aan verlossing heeft ingezien, is God, naar men hoopt, begonnen met dat werk in zijn ziel, waardoor het verre land voor hem een plaats van ondraaglijke hongersnood wordt, die door land of goud niet kan worden bevredigd. Hij kan nauwelijks 'rijk' genoemd worden die die hongerkoorts over zich heeft.

4. De vraag van Petrus daarop toont ongetwijfeld een gewijzigde vorm van de problemen van de rijke man, voor zover de discipelen erdoor getroffen worden. Zij hebben alles - weinig of veel - achtergelaten om Hem te volgen: wat zouden zij ervoor over hebben? Het is duidelijk dat wat zij hebben opgegeven nog enige waarde voor hen heeft; en wat hun compensatie daarvoor zal zijn is een zaak van zorg. Het antwoord van de Heer lijkt er een van bemoediging, met een zekere mengeling van berisping. Zij zullen hebben wat de rijke man misschien wel begeert - het eeuwige leven; maar ook in het heden - en hadden zij die zegen nog niet geproefd? - 'Veel meer' dan alles wat zij hadden opgegeven. Dat is Gods barmhartigheid voor hen die, wat zij ook dachten te hebben opgegeven voor Christus, in feite slechts bankroete bedelaars waren toen Zijn genade hen in haar greep kreeg!

5. Daarom legt Hij hun nogmaals voor wat de weg was die zich nu voor Hem opende. Hier was inderdaad een offer - zoals zij nog niet eens blijken te kunnen bevatten. Het einde voor Hem is in de opstanding, waarin het leven van dienst opnieuw wordt opgenomen, Zijn vreugde wordt volbracht in wat voor hen en ons alle zegen en de heerlijkheid van God verzekert.

Afdeling 3. (Lukas 18:35 - 24)

Herstel, de belemmeringen en de voltooiing ervan; en het werk van het vredeoffer waardoor de mens nabij wordt gebracht.

We gaan nu de laatste afdeling van het boek binnen, waarin het heerlijke werk voor ons wordt uiteengezet, in dat aspect van het Vredesoffer dat, zoals we hebben gezien, karakter geeft aan heel Lukas. Voor het grootste deel komt de geschiedenis hier nauw overeen met die van de drie synoptische Evangeliën, maar met bijzondere passages in het onderhavige, zoals het verhaal van Zacheüs en van de boetvaardige dief, die iedereen als zodanig zou herkennen. Ook in Lukas, zoals alleen in Markus, sluit de hemelvaart van de Heer het boek af; een feit dat zoveel belangrijker is omdat dezelfde schrijver met de hemelvaart en wat daaraan onmiddellijk voorafgaat, de Handelingen begint. Het huis van de Vader, dat we eerder geopend zagen om een verloren zoon te ontvangen, ontvangt hier Degene wiens werk deze ontvangst rechtvaardigt. 'Wij verheugen ons in God door onze Heer Jezus Christus, door wie wij nu de verzoening hebben ontvangen.'

Onderverdeling 1. (Lukas 18:35 - 21:36)

De Koning

De onderverdelingen zijn gelijk aan die in Markus: de eerste geeft de eerste komst van de Koning, met de fatale belemmeringen voor

het herstel voor Israël in die tijd, toen het even leek alsof het nabij was; verder echter naar Zijn tweede komst wanneer dat herstel is volbracht. Het algemene karakter van wat hier staat lijkt meer op Markus dan op Mattheüs, zoals we inderdaad konden verwachten; ook die delen waarin Markus afwijkt van Mattheüs zijn vaak door Lukas weggelaten. Het is echter noodzakelijkerwijs de Koning die hier in alle drie wordt voorgesteld.

1. (1) Wat zich in Jericho afspeelt wordt door Lukas vollediger weergegeven dan elders. Het verhaal van de blinde man is echter bijna precies hetzelfde als in Markus, waarbij Lukas het karakter ervan laat zien in de afsluitende toekenning van eer aan God, zowel van de kant van de blinde man als van het volk dat er getuige van is. Het begin van Gods werk in een ziel, zoals in de natuur, is het binnenhalen van licht. Israël was nu slechts de blinde, geleid door de blinde; en met het licht in hun midden verduisterde de ‘God van deze wereld het verstand van hen die niet geloofden, opdat het licht van het evangelie van de heerlijkheid van Christus, die het beeld van God is, hun niet zou beschijnen.’

Wij hebben in de blinden hier (want Mattheüs toont ons twee van hen) een beeld gezien van het overblijfsel in de laatste dagen, die hun ogen geopend zullen krijgen om Jezus te zien en te volgen als hun Koning. De menigte die Hem achterna roept, zal hen inderdaad ‘berispen dat zij hun mond houden’, maar zij zullen alleen maar harder roepen om Hem, die hen in de stad van de vloek aantreft en hen spoedig zal leiden naar de stad van de zegen en van Zijn rust voor altijd.

(2) Het verhaal van Zacheüs volgt en is nog steeds verbonden met Jericho en de doortocht van de Heer. De naam betekent ‘rein’ of ‘zuiver’, zoals blijkt uit zijn woorden aan de Heer. We moeten ze zeker opvatten, niet als de belijdenis van wat hij van plan was te doen, maar als het antwoord op het gemopper tegen hem, en dat ook Christus erbij betrok, dat Hij was gegaan om te logeren bij een man die een zondaar was. ‘Een zondaar!’ zou hij zeggen, ‘zie, Heer, de helft van mijn goederen geef ik aan de armen, en als ik van iemand iets heb genomen door valse beschuldiging,’ - iets wat zonder opzet zou kunnen gebeuren - ‘dan geef ik hem het viervoudige terug.’ Hij spreekt over wat hij gewoonlijk doet, niet over wat hij opnieuw besluit te doen.

En toch is Zacheüs niet slechts een Farizeeër in zijn publieke kleding. Er kan best een Farizeeër in hem zitten, want dat zit in onze gevallen natuur; en de woorden van de Heer, zacht en genadig als ze zijn, zijn goed toegesneden op zo’n toestand; ook al had Hij ze niet kunnen gebruiken voor iemand die erdoor gekenmerkt wordt. Want ‘een zoon van Abraham’ betekende bij Hem zeker een kind van het geloof (verg. Joh. 8:39); en op die dag was het heil in dat huis gekomen, met het Voorwerp van het geloof er in ontvangen. Dus, niet van die ‘reinheid’ van leven die hij kon opeisen kwam de zaligheid tot hem, zelfs niet de zekerheid ervan, maar van Hem die hij had gezocht, die Hem eerst had gezocht: ‘want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.’ Zo was Zacheüs dus.

(3) De gelijkenis die volgt is duidelijk een aanvulling op de zojuist gesproken woorden van de Heer, en een correctie op de gedachte dat het Koninkrijk van God onmiddellijk zou worden geopenbaard.

Neen, Hij was als een man die naar een ver land gaat, om voor zichzelf een koninkrijk te ontvangen en terug te keren om het in bezit te nemen. Zo zou Zijn dienaren tijd worden gegeven om hun trouw aan Hem te bewijzen; en terwijl de redding door geloof was, en voor de verlorenen, zou zulke trouw worden erkend en beloond wanneer het Koninkrijk zou worden opgericht. Zijn tien dienaren hebben (zoals de tien maagden) het getal van verantwoordelijkheid, en zijn niet noodzakelijk dienaren van hart, zoals we direct zien. Zijn burgers zijn bovendien in openlijke opstand tegen Hem, en sturen Hem een positieve weigering van onderwerping aan Hem na.

Dit alles, waarvoor toen Zijn discipelen gewaarschuwd moesten worden, is voor ons natuurlijk zo duidelijk mogelijk van toepassing. De nadruk wordt echter gelegd op het verschillende resultaat in het geval van hen die allen hetzelfde bedrag wordt toevertrouwd, om namens hem handel te drijven. Hier verschilt de gelijkenis van de ponden van die van de talenten in Mattheüs, die erna komt en er een uitwerking van is. 'Mattheüs stelt de soevereiniteit en wijsheid van de gever voor, die zijn gaven varieert naar gelang de bekwaamheid van zijn dienaren; in Lukas gaat het meer in het bijzonder om de verantwoordelijkheid van de dienaren, die elk hetzelfde bedrag ontvangen, en de een wint er, in het belang van zijn meester, meer bij dan de ander.

Daarom wordt er niet gezegd, zoals in Mattheüs: 'Treed binnen in de vreugde van uw Heer,' hetzelfde voor allen, en het meest voortreffelijke; maar aan de een wordt het gezag over tien steden gegeven, aan de ander over vijf: dat wil zeggen, een aandeel in het koninkrijk overeenkomstig hun arbeid. De dienaar verliest niet wat

hij gewonnen heeft, hoewel het voor zijn meester was. Hij geniet ervan. Niet zo met de knecht die geen gebruik maakte van zijn pond; dat wat hem was toevertrouwd wordt gegeven aan degene die er tien had gewonnen. Wat wij hier geestelijk winnen, in geestelijke intelligentie en de kennis van God in kracht, gaat niet verloren in de andere wereld. Integendeel, wij ontvangen meer, en de heerlijkheid van de erfenis wordt ons gegeven in verhouding tot ons werk. Maar alles is genade' (Synopsis).

Het is ook het besef van genade dat tot werken in staat stelt, zoals we zien aan het tegendeel daarvan in de onvruchtbare dienstknecht, die inderdaad uit zijn eigen mond moet worden geoordeeld. Zijn woorden zijn echter slechts een excuus voor luiheid. 'In plaats van in het zweet des aanschijns te werken voor de belangen van zijn heer, had hij het toevertrouwde geld verstoppt in het nu geheel overbodige soudarion: letterlijk 'zweetdoek' (Van Oosterzee).

Over de vijanden van de koning komt het oordeel tot het uiterste

2. (1) Met deze waarschuwingen over het karakter van Zijn Koninkrijk, en over hoe Zijn aanspraak daarop in deze tijd behandeld zou worden, gaat Jezus op weg naar Jeruzalem, via het 'huis van onrijpe vijgen' (Bethanië) en van het 'huis van vernedering' of 'van verdriet' (Bethanië). Dan vervult Hij - net als in de vorige evangeliën - de profetie van Zacharia, door op een ezelsveulen de stad binnen te rijden. Maar het valt op hoeveel hoger het karakter is, dan in de vorige evangeliën, waarin Hij hier wordt voorgesteld. Er wordt niet eens over Hem gesproken als Zoon van David, maar als de Koning die komt in de naam van de Heer - Jahweh; en met 'vrede in de hemel en heerlijkheid in de hoogste'.

Dit is inderdaad een inspanning die het verstand van de discipelen te boven gaat, want alles staat hier duidelijk onder Gods controle en wijst vooruit naar een toekomstige tijd. De Koning die komt in Jahweh's Naam brengt niet alleen vrede op aarde, maar ook vrede in de hemel. Wij hebben de Heer reeds de nederwerping van Satan daaruit horen aankondigen (zie Lukas 10:18), en hebben gezien naar welke periode dit verwijst. Het is echter slechts de uitwerking van het kruis, als datgene wat de overheden en machten heeft overwonnen, en de gevangenen gevangen heeft gezet. Terug van de zonde van de mens; het kruis reikt tot aan het begin van de zonde en verheerlijkt God over dit alles. Wij beseffen weinig van de noodzaak hiervan, waar het niet meer gaat om de redding van zondaren, maar om de reiniging van de hemelse dingen (Hebr. 9:23), de verzoening van de dingen in de hemelen (Kol. 1:20). De Schrift spreekt er echter duidelijk over, zowel in het type als in de openlijke rede van het Nieuwe Testament. Evenmin zal God de zonde aanpakken, zelfs niet in een definitief oordeel, totdat Hij Zichzelf heeft verheerlijkt met het oog daarop. 'Uw Naam worde geheiligd; Uw Koninkrijk kome', dat is de goddelijke orde. Dat 'geheilgd zij Uw Naam' is in feite 'vrede in de hemel', als 'heerlijkheid in de hoogste'.

De Farizeeën durven een beroep te doen op de Heer Zelf om Zichzelf te verloochenen, en berispen de discipelen. Hij zegt hun dat, als zij hun vrede zouden bewaren, de stenen zelf zouden schreeuwen. Als gevolg van Zijn verwerping heeft dit inderdaad plaatsgevonden, en de stenen van de omgeploegde stad getuigen vandaag voor Hem.

(2) Dit was het alternatief, dat Zijn weeklacht over de stad ten volle naar voren brengt: het was de Redder of de vernietiger, Christus

of de gevreesde en gehate Romein. In feite hadden ze hun keuze al gemaakt, en konden ze er alleen maar aan overgelaten worden. Maar de Rechter weent terwijl Hij het vonnis uitspreekt. Als Jeruzalem had geweten, al was het maar op het laatste moment, wat tot haar vrede behoorde! Maar nu waren ze voor haar verborgen. Zij en haar kinderen in haar binnenste zouden worden vernietigd - geen steen op een steen gelaten - omdat zij de tijd van haar bezoeking niet kende.

(3) Maar dit, dat Hij voorzag, verhindert niet de voleinding van Zijn getuigenis onder hen. Hij zuivert de tempel: voor Hem. Hij laat het verlaten, het huis van Zijn Vader, en de plaats van Jahweh's troon op aarde, hoewel nu lang vacant. Het was het symbool van Zijn levenslange gedachte, de ijver die als een offervlam moest zijn die Zichzelf verteerde, zoals de psalmist het al lang had uitgedrukt (Ps. 69:9). Lukas vermeldt echter heel kort de uitdrijving van de handelaars, en staat meer stil bij Zijn onderwijs in het huis dat Hij had gezuiverd, en hoe het volk aan Zijn woorden hing. Welk zaad werd gezaaid, om op een later tijdstip op te schieten, kunnen we niet zeggen; maar we weten dat Hij nadrukkelijk de Zaaier was, en dat op al het zaad dat gezaaid wordt, het teken van het kruis moet staan, opdat het vruchtbaar wordt (Joh. 12:24).

3. (1) Het conflict met de leiders is nu aan Hem. Zij beginnen het met de uitdaging van Zijn autoriteit, die Hij beantwoordt met een aan Zijn kant om dat van Johannes te regelen: waarop zij, tot hun verwarring; maar zelfs dan onoprecht, onbekwaamheid moeten toegeven. Hij weigert hun dan het Zijne te tonen; want wat heeft dat voor zin bij hen die zojuist hebben erkend dat zij geen goede rechters

zijn? En wanneer de dingen waarover zij Hem vroegen het gezag om ze te doen op hun kant droegen?

(2) De gelijkenis van de twee zonen wordt hier weggelaten, zoals in Markus; en Lukas gaat verder met die van de wijngaard en zijn erfgenaam, en de verwerping van de boodschappers bekroond door de moord op de laatste, de enige zoon van de eigenaar. Hij doorzoekt hun harten, voorspelt hun triomf en het verderf dat deze over henzelf zou brengen, toont hen uit hun eigen geschriften, dat de Steen die door God tot het Hoofd van de hoek zou worden gemaakt, allereerst door de bouwers zelf moest worden verworpen. Hier konden zij niet anders dan erkennen dat Hij over hen sprak, terwijl hun blinde hartstocht hen aanspoorde tot de vervulling van Zijn woorden.

4. (1) Zij blijven Hem beproeven, zoals in de vorige Evangeliën. Eerst door de vraag van het eerbetoon aan Caesar, waarin Zijn antwoord tot de kern van de zaak doordringt, en ook de weg van bevrijding toont, als zij die maar zouden nemen. Zij hadden het geld van Caesar geleend; laten zij het hem terugbetalen; een rechtvaardige schuld kon niet worden voldaan door rebellie en afwijzing. Aan de andere kant was er ook een uitweg: lieten zij aan God betalen wat Hem toekwam, en Hij zou voor hen invallen. Zo is de hele kwestie geregeld in een paar eenvoudige woorden, en wel zo dat zij er zelfs geen woord tegen kunnen inbrengen.

(2) De Sadduceeën nemen de plaats in van de geslagen Farizeeën, en stellen hun vraag over de verwantschap in de opstandingsstaat, en illustreren hun moeilijkheid met het geval van een vrouw die zeven broeders getrouwd had. De Heer antwoordt, dat het huwelijk tot deze wereld of dit tijdperk behoort, terwijl in het toekomstige tijdperk en

de opstanding uit de doden degenen die waardig geacht worden deze te verkrijgen, in dit opzicht als de engelen zullen zijn. De woorden van de Heer kondigen een opstanding uit de doden aan, die alleen de zonen van God omvat: zij zijn noodzakelijkerwijs zonen van God als zij zonen van de opstanding zijn; het ene impliceert het andere. Het verkrijgen van het 'toekomstige tijdperk' (het millennium) gaat hiermee gepaard; dat is precies wat in Openb. 20:5 wordt gezegd, dat de rest van de doden - de goddelozen - niet herrijzen voordat het duizendjarig bestaan is voltooid. Onder de gelederen van deze gezegenden is er ook geen dood; en dus ook geen huwelijk nodig om de gaten op te vullen die door de dood zijn ontstaan. Hij voegt eraan toe dat zelfs de doden nog levend zijn voor God; en vernietigt zo het materialistische idee van de dood dat de Sadduceeën hadden, de basis van hun ontkenning van de opstanding. En tenslotte bewijst Hij dit laatste uit de Schriften die zij erkenden - de boeken van Mozes. Zij erkenden, maar kenden ze niet.

(3) Zij worden tot zwijgen gebracht, - Farizeeën, Herodianen, Sadduceeën, alle leiders van het ongelukkige volk, - en Hij wendt zich tot hen met een vraag die de bodem van de hele controverser bereikt, de vraag van Zijn Persoon; van de ware heerlijkheid van Christus. Was Hij slechts Davids Zoon? Waarom noemde David, sprekend door de Geest, Hem dan 'Heer' en zei: 'De Heer zei tot mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand totdat Ik uw vijanden tot voetbank van uw voeten maak'? Hoe kon Hij zijn Zoon zijn en toch zijn Heer? Het is duidelijk dat er geen antwoord mogelijk is dat Zijn hogere natuur niet erkent.

(4) Dan stelt Hij de schriftgeleerden aan de kaak als degenen wier wegen te duidelijk maakten wat zij waren. Zelfoverschatting, roofzucht en huichelarij kenmerken hen. Een overvloedig oordeel zou uiteindelijk hun lot zijn. Laten we opmerken dat Hij eerst hun leerstellingen ontmoet en weerlegt, voordat Hij hun wegen in twijfel trekt. Alleen de Schrift kan uitspraak doen over de waarheid; en Zijn beroep is daar op het Woord en niets anders. De waarheid kon slechte belijders ervan hebben, zonder haar recht als waarheid teniet te doen; maar nu was het op zijn plaats om te laten zien hoe treurig hun dwalingen met hun karakters gepaard gingen. Het gemeenschappelijk geweten van de mensen was voldoende om hen te veroordelen.

(5) Maar Hij sluit hiermee niet, want het oordeel is werk waarin Hij geen behagen heeft. Als Hij moe wordt van het slechte, ververst Hij Zich met het goede, en onder de rijken die veel in de schat werpen, ziet Zijn oog een enkele arme weduwe die een bijdrage werpt die nauwelijks te midden van hun kostbare gaven te tellen is. Maar Hij rekent anders dan de mensen in het algemeen, en niet zozeer naar wat wordt ingebracht als wel naar wat wordt achtergehouden. Zij heeft niets achtergehouden. Voor Hem heeft deze arme weduwe meer dan alles ingebracht. Want dezen hebben uit hun overvloed gegeven en veel achtergelaten, maar zij heeft al het levende dat zij had, ingebracht.

Zulke bezienswaardigheden waren er nog in Israëel. Helaas waren het er maar weinig, zoals uit de bewoordingen van de lofprijzing blijkt. Want alle giften van de rijken waren niet gelijk aan deze 'twee muntjes, die een penning maken'.

5. De profetie van de Heer vanaf de Olijfborg heeft een opvallende plaats in elk van de drie synoptische Evangelien; alleen in Johannes komt zij niet voor. De versie van Lukas echter, die die van Markus het meest benadert, verschilt op zeer opvallende wijze van beide; en des te meer door de gelijkenissen met hen.

Mattheüs geeft het meest volledige verslag, en toont de komst van de Heer in relatie tot de Joden, de Gemeente en de heidenen. Markus is korter, en laat de laatste twee helemaal weg; maar evenals Mattheüs spreekt hij over de gruwel der verwoesting en de in geen andere tijd geëvenaarde verdrukking. Deze laatste, door Gods barmhartigheid zeer beperkt in duur; heeft de gruwel als begindatum, en duurt tot vlak voor de verschijning van de Heer, - verbindt op deze wijze de twee met elkaar, en laat zien dat we in dit hele deel in de tijd van het einde zijn. Wat eraan voorafgaat, is algemeen van aard, en zou het begin van het christendom kunnen omvatten (en doet dat ongetwijfeld ook), maar als bedeling zegt het daar niets over. Het wordt overgeslagen, net als in de profetie van het Oude Testament; maar in Mattheüs wordt het in verband gebracht met de komst van de Heer in de gelijkenissen die volgen. Ook Lukas zegt niets over het christendom als zodanig, en is korter over de komst van de Heer en wat daarmee samenhangt. We hebben niets over de gruwel en de daarop volgende verdrukking, maar in plaats daarvan wordt Jeruzalem omsingeld door legers en vertrappt door de heidenen, totdat de tijden der heidenen - van de door Daniël afgebeelde rijken - vervuld zijn. Dan volgen de tekenen van de Heer.

Lukas behoudt hierin zijn karakter als niet-Joods evangelie; en de kleinere details zijn daarmee in overeenstemming. Zo is er geen

engelenzending om de uitverkorenen te verzamelen; en aan de gelijkenis van de vijgenboom voegt hij toe 'en alle bomen'. Het onbepaalde tijdsverloop dat in de verwoesting van Jeruzalem wordt vervuld, in tegenstelling tot de onmiddellijke komst van de Heer na de verdrukking die volgt op het oprichten van de gruwel, onderscheidt op de duidelijkste wijze de verwoesting door Titus waarover Lukas spreekt van de tekenen van de eindtijd in de andere evangeliën. Jeruzalem wordt aan het einde niet verwoest, maar verlost, hoewel op het uiterste punt, door de verschijning van de Heer.

(1) Het begin van de profetie lijkt in de drie evangeliën sterk op elkaar. In Lukas, evenals in Markus, hebben de vragen van de discipelen uitsluitend betrekking op de verwoesting van de tempel, waarover Hij zojuist gesproken heeft, en alleen in Mattheüs hebben we de aanvullende vraag: 'Wat zal het teken zijn van Uw komst en van het einde van het tijdperk?'. Mattheüs is dan ook degene die, zoals we hebben gezien, de omstandigheden die verband houden met de eindtijd en de wederkomst van de Heer het meest volledig uitwerkt, terwijl Lukas het volledige antwoord geeft op de vraag over de tempel. In verband hiermee schetst hij, evenals de anderen, de valse christussen die zullen opstaan, de oorlogen en het gerucht van oorlogen, de stuiptrekkingen en rampen. Maar vóór al deze dingen zou de haat van de mensen tegen Hem uitbreken in de bittere vervolging van Zijn volgelingen.

De nauwste banden zouden geen beperking zijn; de dierbaarste genegenheden van de natuur zouden in vijandschap veranderen. Zij zouden worden overgeleverd aan de synagogen en voor heersers en koningen worden gebracht; van Christus echter zou op deze wijze

worden getuigd, en de Geest dus met hen om hen te voorzien van de noodzakelijke bekwaamheid om Hem te verheerlijken. Door alles heen zou geen haar van hun hoofd echt verloren gaan; Hij die hen allen geteld heeft, zou zeker een goede rekening van hen geven. Door volharding zouden zij hun leven winnen, in plaats van het te verliezen; juist door het verlies ervan zouden zij het behouden, zoals de Heer hen tevoren verzekerde, tot het eeuwige leven.

Op de schuldige stad, bevekt met het bloed van de profeten, en nu ook met dat van hun heerlijke Koning, kwamen dagen van wraak. Wanneer zij Jeruzalem omsingeld zagen door legers, dan wisten zij dat de verwoesting nabij was; iets heel anders echter dan de 'gruwel der verwoesting' waarover Mattheüs en Markus spreken, en die verbonden is met het midden van de laatste week van Daniël, terwijl deze komt tussen de negenenzestigste en zeventigste in hetzelfde hoofdstuk: 'en het volk van de vorst die komen zal, zal de stad en het heiligdom verwoesten' (Dan. 9:26). Er is werkelijk geen excuus voor het door elkaar halen van zulke verschillende dingen, waar de tussenruimte zo duidelijk is uitgedrukt.

Er zijn ongetwijfeld vergelijkbare waarschuwingen om de stad te verlaten, en klaagzangen over de zwangere vrouwen in beide gevallen - even gemakkelijk te begrijpen in het ene verband als in het andere. Maar de weglating in Lukas zijn opmerkelijk. Waar de legers die de stad omsingelen het teken zijn, is er natuurlijk geen vermaning om snel te vertrekken, geen noodzaak om te bidden dat het niet op de sabbatdag mag gebeuren. In feite zou zulke haast voor de mensen in Jeruzalem eerder gevaarlijk dan verstandig zijn, en er werd, nadat

Cestius Gallus zich uit de stad had teruggetrokken, voldoende tijd gegeven voor een ontspannen vertrek. Alles is dus perfect in orde.

Hoe verschrikkelijk deze dagen van wraak waren is bij iedereen bekend. Josephus geeft het aantal doden tijdens de belegering als 1.000.000; van de weggevoerde gevangenen als 97.000. De volledige vervulling van de woorden van onze Heer is geschiedenis. De tijden der heidenen zijn nog niet ten einde, na meer dan achttien eeuwen van vertrapping; hoewel er vele tekenen zijn dat zij hun einde naderen; op wat dan plaatsvindt gaat de profetie over.

(2) De tekenen van het einde worden beknopter gegeven dan in de vorige evangeliën; tekenen in de zon en in de maan en in de sterren, beantwoord door het gebulder van de zee met haar golven van beneden; daartussen de naties in nood en verbijstering; mensen klaar om te sterven uit ongerustheid over wat er op de aarde komt. Er lijken goede redenen te zijn om aan te nemen dat deze tekenen fysiek zijn, terwijl er toch overeenkomstige tekenen zijn op politiek gebied, zoals het boek Openbaring duidelijk laat zien. Op zo'n moment vermenigvuldigt Gods barmhartigheid zijn oproepen aan de mensen om acht te slaan op wat Hij doet; en zo'n mysterieuze sympathie van de natuur met de menselijke ellende geeft alle schijnbare steun die er kan zijn aan de fabels van de astrologie. Op zulke manieren bederft de mens de goedheid van God tot zijn vernietiging.

Te midden van deze tekenen zal de Zoon des mensen met kracht en grote heerlijkheid in een wolk komen. Er wordt niets gezegd over begeleidende engelen of over het bijeenbrengen van het verstrooide Israël. Maar wanneer de discipelen het begin van deze dingen zouden zien, moesten zij zich verheugen en hun hoofd opheffen, omdat hun

verlossing nabij was. Dit zouden in feite Joodse discipelen zijn, tot wie de Heer zich nu richtte. Het christendom was nog onbekend, en het lange tijdsverloop was opzettelijk verborgen.

De gelijkenis van de vijgenboom is, zoals we op verschillende plaatsen hebben gezien, van toepassing op het Joodse overblijfsel van teruggekeerde gevangenen in het land. Nadat zij verspreid waren, zoals Lukas ons heeft verteld, verzamelen zij zich daar nu weer; de vijgenboom schiet op. Maar Lukas voegt eraan toe 'en al de bomen': waarin we blijkbaar, volgens het karakter van Lukas, de opleving zien van de naties die Daniëls rijken vormen. Opmerkelijk is dat Griekenland en Italië, na een tijd van lange depressie, weer koninkrijken zijn geworden. Als we daarbuiten gaan, maar toch binnen het bereik van Daniëls visioen, herleeft ook Egypte onder Britse hoede. De bomen lijken hun bladeren te laten groeien. De zomer is zeker al nabij; en er is geen zomer buiten het Koninkrijk van God. Opnieuw worden we, net als in Mattheüs, herinnerd aan de snelheid waarmee het uiteindelijk zal aanbreken. Het geslacht dat het begin ziet, zal het einde zien. En hier bevestigt de Heer plechtig de onveranderlijkheid van Zijn woord: hoewel hemel en aarde voorbijgaan, zal dit niet gebeuren.

Met het oog op zo'n tijd komen er opnieuw waarschuwingen, opdat de wereld, haar genoegen en haar zorgen het hart niet in beslag nemen en verdoven, en deze dingen onverwachts komen; want als een strik zal zij komen over hen die wonen op het gehele aardoppervlak. Zij moeten waken en bidden, opdat zij de overhand krijgen om te ontsnappen en te staan voor de Zoon des mensen. 'Dit is nog steeds het grote onderwerp van ons Evangelie. Om met

Hem te zijn als degenen die van de aarde zijn ontkomen, om onder de 144.000 te zijn op de berg Sion; daar zal een vervulling van deze zegen zijn, maar de plaats wordt niet genoemd; zodat, aangenomen dat de getrouwheid van hen die Hij persoonlijk aanspreekt, de hoop die door Zijn woorden wordt gewekt op een meer voortreffelijke wijze zou worden vervuld in Zijn hemelse aanwezigheid in de dag der heerlijkheid' (Synopsis).

Onderverdeling 2. (Lukas 21:37 - 23)

Het kruis en zijn verlossing

We hebben nu, net als in de andere Evangelien, de afdaling naar het kruis, maar dat neemt hier, zoals reeds gezegd, dat vredesoffer-karakter dat zo geheel in overeenstemming is met alles wat ons in het boek is voorgegaan. De schaduw op het kruis zelf is geenszins wat Mattheüs en Markus hebben voorgesteld. Het wordt slechts aangeduid, maar niet gevoeld als daar. De glorie van haar voltooiing schijnt er doorheen en bestraalt haar. Dienovereenkomstig is de afdaling daarheen minder lang, de details zijn minder minutieus. In Getsemane wordt inderdaad het effect van het conflict op Zijn menselijke gestel gegeven, zoals elders niet het geval is: want Lukas is, zoals we weten, het Evangelie van Zijn menselijkheid; maar het conflict zelf wordt ons niet zo volledig voorgehouden. Aan het kruis is er lijden, maar geen afstand; en de Verlosser en Zijn verlossing worden volledig geopenbaard.

Sectie 1. (Lukas 21:37 - 22:62.)

Vooruitlopend

Vooruitlopend op het kruis vullen nu natuurlijk de korte tijd die er nog voor staat. Hij is een gewillig offer; niet onvoorbereid, maar met het volle bewustzijn van alles wat over Hem komt. De discipelen daarentegen zijn, ondanks al zijn waarschuwingen voor wat hun hele toekomst zo ingrijpend zou beïnvloeden, er nog niet op voorbereid. Daarom is Hij hier bezig het hun voor te leggen, met zijn gevolgen en lessen. We moeten inderdaad wachten op Johannes, om te zien hoe perfect Hij dit doet; en hoe op dit moment Zijn menselijk hart overstroomt naar hen met goddelijke volheid. Van alle synoptisten staat Lukas het dichtst bij Johannes; maar juist daarom lijkt hij hier door hem te worden beperkt; terwijl hij nog buiten de sfeer van de voorgaande evangeliën staat.

1. Wij zien eerst hoeveel instemmende wilsbesluiten Hem naar het kruis leiden. De boze wil van de mensen, die zelfstandig hun ellendige doelen nastreven, staan toch onder controle van die goddelijke wil, die in heiligheid en liefdevolle barmhartigheid alles beheerst. Een passend voorwoord voor wat volgt. Het eerste wat wij geneigd zijn te zien is de wil van de mens, en die onder de regering van Satan, zoals hier; en deze dingen zijn net zo waarlijk te bezitten, met al hun gevolgen in verantwoordelijkheid en oordeel, alsof zij de gehele waarheid waren, waar zij zo ver van zijn. Wij kunnen ze op zichzelf beschouwen, of als eenvoudig tegen de wil van God; wat ze in hun slechtheid waren. Toch leidt het hele mysterie van het offer in het heidendom, dat in het Oude Testament aan het licht komt, en bekroond wordt met de heerlijkheid van de profetie, de loop van

de menselijke geschiedenis naar het Grote Offer dat zou komen. De Zoon des mensen gaat zoals het was bepaald, maar volgt de wil van God in alle vrijheid; en nu kijkt het geloof terug in het door Hemzelf ingestelde gedenkteken, naar dit als het middelpunt van de eeuwen: de verlossing van de mens, de openbaring van God.

(1) Dag aan dag in de tempel, onderwijzend zoals nooit iemand onderwees, de menigten hangend aan Zijn lippen, zouden zij die weinig onder de oppervlakte keken met de priesters zelf kunnen zeggen: ‘De wereld gaat achter Hem aan. ‘Maar hoe meer zij vreesden, hoe meer zij tegen Hem ontstaken en Zijn dood zochten.

Een vreselijke collega verschijnt dan: Satan; in Judas de ‘handelaar,’⁹ klaar om koopwaar te maken van zijn Heer. En deze allen nemen hun eigen weg, volgen hun eigen wil, alsof God niet bestond, of niets wist. Maar Satan weet en beeft (Jakobus 2:19); en gaat door alsof hij het niet wist: zo is de verliefdheid van de zonde.

(2) De type-schaduw van datgene waarin zij dus hun deel zouden hebben, lag nu over hen heen. Andere ogen keken ernaar met gemengde gevoelens. Het was de schaduw op de wijzerplaat van de tijd die nu het beslissende moment had bereikt waarop hij zou overgaan in de helderheid die al het andere zou verlichten. Maar hoe overgaan? Godzijdank is dat geen vraag meer. Volg waar de man met het water naar binnen gaat, en daar vindt u de plaats die is voorbereid en die alleen Hij kan vullen. Want zo leidt het Oude Testament naar het Nieuwe; de kruik alleen van water naar waar nu de levende stromen in hun volheid uitstromen. Dit lijkt de betekenis te zijn die

9 Zie blz. 119.

zonder twijfel moet liggen in het teken dat hier aan de discipelen wordt gegeven. Christus ging naar de plaats die reeds voor Hem was bereid.

(3) Als het uur gekomen is, neemt de Heer Zijn plaats in, en de apostelen met Hem. Het is opvallend hoe vaak, in vergelijking met de andere evangeliën, de officiële titel van de twaalf in Lukas wordt gebruikt. Wij zouden dit eerder verwacht hebben in Mattheüs; maar daar komt het, evenals in Markus en Johannes, maar één keer voor, terwijl Lukas het zes keer heeft. En we kunnen, denk ik, duidelijk begrijpen waarom dit zo is, als we kijken naar het evangelische karakter dat Lukas overal heeft. Als het hart vervuld is, volgt noodzakelijkerwijs het uitgaan van het 'goede nieuws' dat het vervuld had. De herhaling van het woord hier is dus precies het tegenovergestelde van officialisme. Het is de liefde die oproept tot en zich kwalificeert voor de zending, - het overvloeien van het hart van God naar de mensen.

Hier laat de Heer zien hoe Zijn hart uitgaat. De sterke Hebreeuwse uitdrukking drukt het het meest passend uit: 'Met verlangen heb Ik begeerd dit pascha met u te eten, voordat Ik lijd.' Hij sluit, zoals de volgende woorden aangeven, Zijn aardse verblijf met hen af, en de oude bedeling samen. Hij sluit het met eer, vergroot het door zijn viering ervan, terwijl Hij verlangt naar het betere hierna, de glorieuze vervulling ervan in het Koninkrijk van God. Zijn lijden was de enige weg naar deze vervulling, en zelf de verzekering, de volste die gegeven kon worden; van Zijn verlangen ernaar.

Daarom viert Hij het oude feest, voordat Hij het nieuwe instelt; waarin Hij, zoals geen van de andere evangeliën doet, het karakter van het

gedenken ervan benadrukt. Zoals het pascha in zijn volle betekenis vooruitlopend was, hoewel een gedenkteken van de bevrijding uit Egypte, heeft het Avondmaal daarentegen zijn zegenrijkheid alleen in zijn herdenkingsfunctie. Het werk waarover het spreekt is volbracht - voorgoed voltooid: de vreugde bestaat erin te beseffen dat het volbracht is. Het werk staat centraal: het oude wordt afgesloten, de nieuwe economie, het nieuwe verbond wordt ingevoerd; het tijdelijke wordt vervangen door het eeuwige.

De taal die Lukas hier gebruikt is ook kenmerkend in zijn evangelische toepasselijkheid. 'Mijn bloed vergoten voor velen' in Mattheüs en Markus, is hier 'vergoten voor u'; zoals het brood ook 'Mijn lichaam is dat voor u gegeven wordt'. De toe-eigening is hier niet door hen, maar aan hen. Hij wil dat zij alle troost en tederheid ervan beseffen.

Met een pijscheut komt het besef dat de hand van de verrader bij Hem op de tafel ligt. De Zoon des mensen ging inderdaad de vastgestelde weg; maar dat veranderde niets aan de schuld van hem die zich in zijn slechtheid had voorgenomen te volbrengen wat het doel van God was. 'Wee die man', zegt Hij, 'door wie de Zoon des mensen is verraden.'

Maar Lukas raakt dit minder aan dan een van de andere evangelisten, en hij merkt alleen in het algemeen de vragen op die onder de discipelen ontstaan naar aanleiding van de woorden van de Heer.

2. Er volgen wat, denk ik, hier samen staan als lessen van het Kruis; waarin duidelijk de wortels liggen van de leer van de Heer. Maar het kruis is inderdaad, zoals gezegd, het grote centrale lichtpunt in de menselijke geschiedenis, en daarom de les der lessen: God en

mens worden erin getoond; God en mens komen samen, de mens staat tegenover elkaar en wordt verzoend. Wat hebben we niet in het kruis? In zekere zin zijn alle lessen er lessen van; maar hier worden ze gegeven met het kruis in het vooruitzicht; en niettemin tonen de discipelen zich er nog niet van op de hoogte. Hoeveel weten we er al van? En is het het vergulde kruis van de gemeente? of het naakte en bloedige kruis van de Christus van de Evangeliën?

(1) De controverse onder de discipelen over wie als de grootste onder hen moest worden beschouwd, is eigen aan Lukas wat betreft de vorm en plaats waarin we het hier vinden. Maar het is de echo van wat we elders in Mattheüs en Markus vinden, en de manifestatie van een geest die zich bij andere gelegenheden natuurlijk zou manifesteren. In de geschiedenis van de Kerk, hoe vreselijk heeft deze zich door de hele tijd laten zien; waarvan Mattheüs ons ook de waarschuwing van Lukas heeft gegeven (24:49). Of het nu door Lukas in de volgorde van de tijd is gegeven of niet, het is duidelijk dat we het moeten lezen zoals hier gegeven: in duidelijke, naakte tegenstelling gebracht tot de geest van Hem die nu zo duidelijk afdaalde naar de laagste diepten van Zijn vernedering, - tot datgene waarin vooral onze noodzaak en Zijn liefde verenigd waren om Hem te brengen.

Voor hen was het Koninkrijk van God nog slechts als de koninkrijken der volken, en zij wisten niet dat de vernedering als een klein kind de weg tot grootheid daarin was. De Heer herinnert hen, zoals Hij eerder had gedaan, aan het wezenlijke verschil tussen waardigheid onder gevallen mensen; en die waar goddelijke liefde regeert. De titel van 'weldoener', Euergetes, is die waarmee een van de Ptolemaeën in de geschiedenis bekend staat, en werd vaak aan de Romeinse keizer

gegeven. Maar deze vleierij mocht niet onder Zijn discipelen zijn; maar de grotere als de jongere, en de leider als in de plaats van de dienaar. Wie was de grotere in de gedachten van de mensen, degene die aan tafel zat of degene die daar diende? Wat zagen zij in Hem? De grootste was degene die hen allen diende!

Maar van Zijn kant was Hij niet onbewust van hun trouwe voortzetting met Hem in Zijn verzoeken door toedoen van mensen en Satan gedurende Zijn bediening. Zo bleek dat zij toch een andere geest hadden dan wat hun huidige twistgesprekken zouden impliceren. Liefde had ook in hen gewrocht, en liefde zou hen verheffen tot een plaats in Zijn Koninkrijk aan Zijn tafel, aangesteld tot een koninkrijk zoals de Vader Hem had aangesteld, en om op tronen te zitten en onder Hem de stammen van Israël te oordelen. Voor zover heerschappij dienst is, kan de liefde heerschappij verlangen; en waar nood is, regeert de liefde die dient; terwijl dat wat niet het zijne zoekt, een genoegen kan hebben dat het zoekt, en als liefde vreugde in de liefde. Zo kunnen de tafel en de troon beloningen zijn in het Koninkrijk van God, gezocht en nagestreefd, zonder af te wijken van de heerschappij van de Verlosser. De voor het Koninkrijk aangewezen weg is het Kruis, het offer van de liefde; en 'indien wij lijden, zullen wij ook met Hem heersen.'

(2) In de volgende les wordt een bediening getoond die niet van liefde is, en waarin toch liefde heerst: het zeven van Gods koren door een vaardige, maar niet vriendelijke hand. 'Satan heeft geëist u te hebben,' zegt de Heer, 'opdat hij u zou ziften als koren.' Het is in die hoedanigheid dat de aanklager van de broeders, zoals bij Job van oudsher, hun pretentie zou beproeven; en hij ondervond dat het geen

lichte zaak was om in Satans zeef te zijn. Voor Simon moet de Heer bidden dat zijn geloof, zo beproefd als het is, niet zal falen; het dreigt, zo lijkt het, fataal te worden. Neen, hij heeft zich werkelijk afgewend; hij moet 'teruggekeerd' worden; maar dan met winst, want hij is nu in staat, ondanks de zwakheid die hij getoond heeft, anderen te versterken: 'Wanneer gij u hebt afgewend, versterk dan uw broeders.'

Lijkt het er niet op dat Satan uiteindelijk bijna geslaagd is? Ja bijna, zeker voor Petrus om aanspraak te maken op een overwinning. Zijn geloof heeft niet helemaal gefaald, maar dat is alleen te danken aan de voorspraak van een ander: hij heeft in feite een verschrikkelijke val gemaakt. Welke winst kan dit alles opleveren? Hoe kan hij geleerd hebben anderen te versterken, als hij zelf zo zwak is gebleken? En wat heeft Satans zeef bereikt? Of heeft hij iets bereikt? Zo niet, waarom was het toegestaan?

Alles wordt beantwoord door het feit wat geloof is; en waar de kracht ervan wordt gevonden. Geloof is afhankelijkheid van een ander; zelfvertrouwen, het bewustzijn van inherente zwakheid, is daarom noodzakelijk. Wij zien dus hoe een nederlaag een overwinning kan zijn; hoe Satans zeef dan die vreemde bediening van het kwaad zou zijn, waarvan het kruis het volste voorbeeld is: voor Simon het brengen van hem uit een kracht die slechts zwakheid was, in een bewuste zwakheid die kracht zou zijn, en waarin zijn geleerde les hem niet alleen in staat zou stellen zichzelf te handhaven, maar ook zijn broeders te versterken.

Zo is alles duidelijk; en in wat volgt wordt de Simon die dit nodig had aan ons onthuld. Eerlijk, ernstig, ijverig - dat alles, - zijn 'Heer, ik ben bereid met U naar de gevangenis en naar de dood te gaan' toont

de Simon wiens geloof in Christus gesterkt moest worden door een val. Het einde van dit verhaal is nog niet bereikt; maar de troostende zekerheid is er duidelijk in te lezen dat (zoals Paulus het op een later tijdstip bewees) de ‘bode van Satan’ ook Gods zending kan zijn, om Zijn noodzakelijke werk te doen in de zielen van de Zijnen.

Toch, als hij gewaarschuwd had, zou Petrus ontsnapt zijn, niet zonder zijn les geleerd te hebben, maar door die te leren van de lippen van de Heer. Dat hij Hem voor het hanengekrijs driemaal zou verloochenen, had zo aanvaard kunnen worden als de openbaring van zijn zwakheid en gevaar, dat hij erdoor gered zou worden, door hem van de nood te verlossen. In plaats daarvan weerstond hij de genadige Stem die hem van het kwaad zou hebben afgeschermd; en de profetie moest in werking treden. Zelfs toen bleven er voor hem, toen kracht en hoogmoed samen werden neergeslagen, de troost van de vermaning: ‘Gij, wanneer gij u bekeerd hebt, versterk uw broeders.’

(3) De Heer gaat verder met Zijn discipelen te waarschuwen voor de gewijzigde omstandigheden waarin zij zich nu zouden bevinden. Het kruis was Zijn definitieve verwerping zowel door Israël als door de wereld. Hij onderwierp zich eraan, en zij moeten zich eraan onderwerpen, en verwachten de volle rand van de tegenstand te vinden. Toen Hij hen eerder had uitgezonden, had het hun aan niets ontbroken: Hij had doeltreffend in hen voorzien. Nu, hoewel Zijn trouwe liefde niet kon ophouden, moesten zij toch worden toegestaan de toestand der dingen te voelen. Daarom moesten zij meenemen wat zij hadden, en gewapend gaan, als in een vijandig land: beter geen kledingstuk dan geen zwaard. Hij gebruikt de bij

Hem gebruikelijke beeldspraak, waarmee Hij hun hart wil oefenen met betrekking tot al Zijn uitspraken, zowel de onze als de hunne.

Nu gebruikt Petrus zijn zwaard; hij beroept zich duidelijk op de woorden hier, zoals zo velen sindsdien hebben gedaan, om er achter te komen hoe jammerlijk hij ze verkeerd had uitgelegd. ‘De wapens van onze strijd zijn niet vleselijk,’ zegt de apostel daarna, ‘maar machtig door God tot het slechten van bolwerken.’ Het zwaard staat natuurlijk niet symbool voor louter defensieve oorlogvoering; en het geestelijke zwaard is het woord van God alleen. De ware discipel zal de tegenstand van de wereld niet met louter passieve weerstand tegemoet treden, maar met datgene wat macht heeft over het geweten en het hart. Als de wereld zich actief verzet tegen Christus moeten wij Zijn soldaten zijn; en datgene wat het voedsel is van machtige mannen levert tegelijkertijd voor het slagveld. Zo kan niemand het brood van God goed in zich opnemen, zonder een kampioen te worden.

De discipelen begrepen het niet. ‘Heer, zie,’ zeiden ze, ‘hier zijn twee zwaarden.’ Hij antwoordde: ‘Het is genoeg.’ Voorlopig had het geen zin er verder op in te gaan. Wanneer de Geest van God hen zou herinneren aan alles wat Hij tot hen had gezegd, zouden zij het beter begrijpen.

3. Hij gaat naar buiten, zoals Hij gewend was op de Olijfberg, en we hebben nu (beknopter dan in de andere evangeliën) het mysterie van Gethsemane. Wij hebben reeds getracht het karakter van het lijden daar aan te tonen, voor zover het ons is toegestaan daarin in te gaan. Wie kan in die diepten doordringen? De mysteries van Zijn Persoon en van Zijn werk doen ons hier beseffen dat ‘niemand de

Zoon kent dan de Vader' en het gevaar van elke speculatie over deze goddelijke dingen. Lukas gaat, door het karakter van zijn Evangelie, niet zo volledig in op dit lijden, om dezelfde reden dat het Kruis zelf de beker niet in zijn bitterheid toont, zoals de voorgaande Evangelieën doen. En we mogen de lichamelijke gevolgen voor Hem, die alleen Lukas beschrijft, hier niet mee verwarren. Zelfs de veelzeggende naam van de plaats, Gethsemane, de 'oliepers', wordt hier niet gegeven; en Johannes maakt er geen melding van, noch van de lijdensweg die daar werd doorstaan. Elke schrijver wordt goddelijk geleid in wat hij geeft of achterhoudt, en de enige evangelist die een van de drie door de Heer uitgekozenen was om met Hem te waken in dat uur van doodsangst, is de enige die er geen melding van maakt.

Degenen die het meest stilstaan bij de bitterheid van de 'beker' die voor Hem was, zijn degenen die ons vertellen over de lofzang voor hun vertrek. Lukas, die stilstaat bij de gevolgen voor anderen, benadrukt door herhaling de waarschuwing van de Heer: 'opdat gij niet in verzoeking komt.' Maar hij spreekt niet over de selectie van de speciale drie om bij Hem te zijn; een selectie die, net als bij de verheerlijking, het heiligdomkarakter laat zien van datgene waartoe zij worden toegelaten. We horen de drievoudige herhaling van het gebed niet, noch zien we Hem op de grond liggen terwijl Hij het uitspreekt. De verschijning van de engel verlicht ook de duisternis. Het is niet het verzaken van het kruis, hoewel Zijn menselijke gestel benauwd is, en de bediening die Hij ontvangt nodig heeft. Wij durven niet met sommigen te zeggen, dat Zijn ziel het nodig had. Hij ging uit naar datgene waarin Hij absoluut alleen zou zijn, en waar alle zegening van de mens; alle vervulling van de goddelijke

raadsbesluiten, zou afhangen van Zijn vermogen om dit alles te verdragen. Wie kan zich voorstellen dat een engel Hem daarbij helpt?

Maar het lichaam lijdt, en weldra wordt de druk erop zichtbaar in het 'zweet, als grote druppels bloed' dat op de grond valt. Werker voor God en mens als Hij is, zijn werk is ook een oorlogsvoering; de vijand is hier, zoals Hij nu zegt tegen hen die Hem komen halen: 'Dit is uw uur, en de macht der duisternis.' Het Zaad van de vrouw plant Zijn hiel op de kop van de oude slang, maar Zijn hiel wordt daarbij gekneusd. In de zwakheid van volmaakte mannelijkheid lijdt Hij, en overwint door te lijden.

De duisternis van het uur treft ook de discipelen. Terugkomend bij hen, vindt Hij hen slapend van verdriet. En opnieuw moet Hij hen wijzen op het bijzondere karakter van hetgeen zij ontmoeten: 'Sta op en bid, opdat gij niet in verzoeking komt.'

4. Onmiddellijk nadert een schare Hem, aangevoerd door Judas, die, volgens een tevoren afgesproken teken, nadert om Hem te kussen. Van alle tekenen die gegeven konden worden, was dit zeker het meest schaamteloze; gladde huichelarij. De Heer toont Zijn diepe gevoel voor de belediging: 'Judas, verraadt gij de Zoon des mensen met een kus?'

Aan de andere kant zou de ijver van een discipel Hem onrecht aandoen door Hem te verdedigen. Een zwaard gaat uit en een dienaar van de hogepriester wordt geslagen. Het beroep dat zij op Hem doen heeft duidelijk betrekking op Zijn eigen woorden: moesten zij zich met zwaarden wapenen zonder ze te gebruiken? Maar we moeten in gemeenschap zijn met Christus om Zijn woord juist te gebruiken.

Was Hij zo zwak dat Hij hulp nodig had van handen als de hunne? Hij beantwoordt dit niet zoals in Mattheüs, door enige bewering over hoe de engelen van de Vader op Zijn wil wachtten; maar volgens de wijze van Lukas brengt Hij Zijn macht in genade uit, en geneest de wond. Ja, macht heeft Hij; maar nu om Zijn leven af te leggen en weer op te nemen; zij kenden het kruis nog niet als het symbool van de volste, breedste, zoetste autoriteit.

Hij wendt zich tot de menigte, om zich te verzetten tegen hun behandeling van Hem als een rover, terwijl Hij dag aan dag openlijk bij hen in de tempel was geweest, en zij Hem niet hadden gegrepen. Zij hadden op hun uur gewacht en het gevonden; de duisternis had hen begunstigd; helaas, in werkelijkheid die ‘macht der duisternis’ die over het gemoed van de mensen broedt en hen in zijn greep houdt. Zij wisten niet wat zij deden, of waarheen zij gingen, omdat die duisternis hun ogen had verblind.

5. De menigte leidt Hem naar het huis van de hogepriester; maar het eerste wat we daar te zien krijgen is het slot van dat verhaal van Simon Petrus dat we hem al door de Heer hebben horen aankondigen. Het is kort. Hij volgt zijn Meester naar de plaats van zijn schijnproces, in de hoop aan de aandacht van de menigte die achter hem aanzwermt te ontsnappen; maar zo is hij al verplicht Hem te verloochenen met zijn blikken, zo niet met zijn woorden. De rest volgt spoedig. Hij wordt gezien in het licht van het vuur van de vijand, waaraan hij zich warmt. Beschuldiging na beschuldiging brengt ontkenning. Te midden van dit alles schrikt het gekraai van een haan hem wakker, en hij moet, ondanks zijn gevaar, zijn ogen hebben gericht op de bekende Figuur, stil, geduldig, temidden van het gepeupel van zijn

beschuldigers. Op dat moment 'keerde de Heer zich om en keek naar Petrus.' Hoe de ogen elkaar ontmoetten! Toen overviel hem de hele verschrikking van zijn positie. 'Hij ging naar buiten en weende bitter.'

Sectie 2. (Lukas 22:63 - 23:25)

Vonnis zonder oordeel

We zien nu de Zoon van God voor de rechterstoel van de mens. Lukas is hier korter dan enig ander evangelie. De pogingen van de valse getuigen voor het Joodse tribunaal worden volledig genegeerd, evenals de uitspraak van de hogepriester. We hebben eenvoudig de bevestiging van de Heer voor Zichzelf van wie Hij is, wat voldoende is voor hun doel: enig serieus onderzoek naar de waarheid bedoelen ze niet. Voor Pilatus hebben we alleen het simpele feit van Zijn vrijspraak van de geuite beschuldiging; desondanks wordt Hij overgeleverd aan de wil van het volk. Het is een vonnis zonder oordeel - zonder de minste schijn van recht. De verwijzing naar Herodes is eigen aan Lukas; maar hij spot slechts, en de Heer zwijgt in alle talen. Hij heeft geen gezag dat erkenning vereist, zoals Pilatus en de Joodse hogepriester, en er is niets in zijn karakter dat daar in het minst aanspraak op kan maken. Hij is zelfs voorbij de berisping.

Over het geheel genomen lijkt Lukas, in navolging van de andere synoptici, eenvoudigweg het morele resultaat te geven van datgene waarvan zij de geschiedenis hebben gegeven. De schuld van het vervolgen van de Heer tot de dood is die van Israël; Pilatus gaf inderdaad schuldbevestiging aan hen toe; en Herodes was slechts het teken van hoe laag Israël was gevallen; hoewel, nee, zelfs omdat hijzelf

(geboren uit een Edomitische vader en een Samaritaanse moeder) geen echte Israëliet was.

1. Zoals overal blijkt, was de Joodse vraag de hoogste van de Persoon van de Christus, - de fundamentele vraag voor elke ziel. Ook hier is het fundamentele getuigenis het Zijne. Zoals Hij voor ons staat, - zoals wij Hem zien in elke omstandigheid en relatie van het leven, - wie is zo waardig om geloofd te worden als Hij?

Hier hebben we dus Zijn getuigenis, de 'Getrouwe en Waarachtige'; en het is in trouw als in waarheid dat Hij het aflegt. Een passage die eigen is aan Lukas wijst hierop: want wanneer zij vragen: 'Zijt Gij de Christus? zeg het ons,' kan Hij met zekerheid zeggen: 'Indien Ik u zeg, zult gij niet geloven; en indien Ik u ook vraag, zult gij Mij niet antwoorden, noch Mij laten gaan.' Het was in feite de beschuldigende vraag; en aangezien zij die met een kwaad doel stelden, waarom zou Hij hun het antwoord geven dat zij zochten? Maar dit heeft geen invloed op Hem. Wat zij ervan zullen maken is aan hen om te beslissen; Hij zal om die reden het getuigenis van zo'n onuitsprekelijk belang voor hen niet weigeren. Hij is in hun handen, voor hen om hun wrede wil op Hem uit te oefenen; maar alleen om Hem uit Zijn huidige vernedering te halen, en Hem vrij te maken voor de heerlijkheid die voor Hem ligt. 'Voortaan zal de Zoon des mensen zitten aan de rechterhand van de macht van God.' Ze begrijpen de claim en dagen hem uit: 'Zijt Gij dan de Zoon van God?' vragen zij. 'Gij zegt het, want Ik ben het,' antwoordt Hij. Hij wordt veroordeeld, niet op de mond van andere getuigen, maar Zijn eigen.

2. Hij wordt voor Pilatus gebracht, beschuldigd van de notoir valse beschuldiging van het verbieden van schatting aan Caesar; dit op grond van de waarheid dat Hij Christus een Koning is. Pilatus stelt Hem de vraag: ‘Zijt Gij de Koning der Joden?’ waarop Johannes het volledige antwoord geeft. Lukas geeft alleen Zijn bevestigend antwoord, en de uitkomst van het onderzoek, waarin Pilatus Hem vrijspreekt van alles wat een misdaad tegen Caesar zou inhouden; van welk oordeel hij nooit terugkomt. Wanneer hij Hem uiteindelijk veroordeelt tot de kruisdood, is dat met de zorgvuldig volgehouden erkenning dat hij een onschuldig man opoffert.

3. De scène met Herodes is eigen aan Lukas. Pilatus stuurt Hem naar hem toe, hopen op iets van de heerser uit wiens rechtsgebied Jezus komt, dat een zaak kan beslechten die door de hardnekkigheid van het volk lastig is geworden. Herodes heeft zijn angst voor Christus overwonnen en is blij dat hij Hem kan zien, en hoopt zelfs dat Hij in zijn bijzijn een ‘teken’ doet. Zijn geweten is steeds meer verhard door zijn slechte handelwijze en hij beschouwt de Heer klaarblijkelijk slechts als een tovenaar, zoals Simon, de tovenaar in Samaria, die zeker van de gelegenheid gebruik zou maken om een dergelijk publiek te imponeren met bewijzen van zijn macht.

Hij vindt inderdaad een teken, zoals hij niet had verwacht, een Man die zwijgt en onbewogen is, die niets antwoordt op zijn vragen, noch op de beschuldigingen van de overpriesters en schriftgeleerden, die, uit vrees voor het effect op Herodes, Hem heftig beschuldigen. Er is zelfs geen woord van waarschuwing of berisping, maar alleen die ononderbroken stilte die zoveel verschrikkelijker is.

De ongelukkige man antwoordt slechts met spot. Hij hult Hem in een schitterend gewaad, misschien dat van een erekandidaat, en stuurt de Heer terug naar Pilatus, alsof hij wil aangeven dat dergelijke aanspraken geen serieuzere overweging verdienen.

Hiermee zijn Pilatus en Herodes weer vrienden geworden, die voorheen op voet van vijandschap stonden. Ze worden vaak voorgesteld als verenigd door hun gemeenschappelijke vijandschap tegen Christus; maar vijandschap is een te sterke term: Hij was in feite niet genoeg voor hen geweest om vijandschap op te wekken. Hij was voor hen, zoals voor zovelen, slechts een omstandigheid in de geschiedenis van een dag, voor Pilatus een vervelende; voor Herodes het mogelijke materiaal voor amusement dat het niet had opgeleverd. Beide mannen hadden genoeg sceptis in zich om zich onmogelijk over te geven aan het onderzoeken van een moeilijk probleem, waarvan de kosten veel zekerder waren dan de baten. Hun vriendschappen waren waarschijnlijk veel minder echt dan hun vijandschappen; maar beiden bevonden zich in een wereld waar Christus niet was, of hoogstens een onzekere speculatie. Kon men maar geloven dat het een ongewoon geval was.

4. De zaak ligt echter weer in de handen van Pilatus, die net genoeg geweten en schuld van zichzelf heeft, om zich niet te belasten met de schuld van anderen. Deze ellendige Joden ook, die hij verachtte en haatte, maar die hem vasthielden aan die formidabele herinnering van zijn verantwoording aan Caesar, die dichtbij en reëel was, wat men ook van God mocht denken. Dus zwakt hij af en twijfelt, - maakt het niet een kwestie van rechtvaardigheid zoals eerst, maar van barmhartigheid, - legt het in de handen van de Joden zelf wiens

kwaadaardigheid zelfs hij niet kan begrijpen, - Barabbas of Jezus? Barabbas? dan moeten zij hem vertellen wat hij met Jezus moet doen, deze man in wie geen kwaad is gevonden: hem kruisigen? zeker onmogelijk; maar hij is nu hulpeloos in hun handen. Met een laatste vergeefse poging om de schuld geheel bij hen te leggen, levert hij de Man, wiens onschuld hij zo openlijk heeft verklaard, over aan de dood van de slaaf, de misdadiger en de vloek van God (Deut. 21:23).

Sectie 3. (Lukas 23:26-56)

Het offer en zijn vruchten

In het kruisverhaal is het eigenaardige karakter van Lukas onmiskenbaar. Hij laat het grootste deel van het lijden van de Heer door de loutere slechtheid van de mensen achterwege. We lezen niets over de geseling of de doornenkroon. De bespottung rond het kruis wordt beknopter weergegeven. De duisternis die over het land viel wordt opgemerkt, maar er wordt niet geroepen tot Degene die Hem verlaten heeft. Aan de andere kant worden de vruchten van Zijn verzoeningswerk overal gezien: in het gebed om vergeving van Zijn moordenaars, in het verhaal van de stervende rover en in het verscheuren van het voorhangsel van de tempel. Zelfs Zijn laatste woorden, 'Vader, in Uw handen leg ik Mijn geest', hebben zo hun eigen betekenis.

Het Evangelie van de Mensheid wordt ook gezien. Het getuigenis van de centurio gaat over de 'rechtvaardige Man'. En de klaagzang van de vrouwen van Jeruzalem is daarmee in overeenstemming: dat de menselijke sympathie te eenvoudig natuurlijk voor de Heer,

ondanks haar manifestatie van de betere kant van de natuur van de mens, zonder voorbehoud aan te nemen.

1. Dit geweeklaag van de vrouwen is het eerste wat hier gebeurt, na het verslag dat in alle synoptici wordt gegeven over het kruis dat op Simon wordt gelegd: de noodzaak van het dragen van het kruis door de discipel is een noodzakelijke zaak om ons allen voor te houden.

Aan de vrouwen antwoordt Hij met klaagzang voor klaagzang. Zij hebben meer reden om te wenen voor zichzelf en hun kinderen dan voor Hem, want de dag van hun verdriet was nabij, waarin de zegen zou zijn voor hen die geen kinderen hadden. Te midden van een geslacht waarvan het vuur van de toorn op deze wijze kon ontbranden in de groene en vruchtbare boom, wat moet dan het lot zijn van hen die als droog hout waren, geschikte brandstof voor de vlam? Dit is niet de goddelijke toorn waarvan Hij spreekt, hoewel de goddelijke toorn hen er aan zou kunnen blootstellen, maar wat zij elkaar zouden aandoen. Het lijden van hen die opgesloten zaten in de ketel van die belegerde stad is geschiedenis. De Heer wil hen laten nadenken over de toestand waarin de natie als geheel zich voor God bevond, nu reeds hun hand leggend op datgene wat als de voltooiing van hun schuld de vreselijke ondergang zou verzekeren die juist nabij was.

2. Het kruis is bereikt en Hij is erop geplaatst, twee boosdoeners bij Hem, één aan elke kant. En nu pleit Hij voor hen die Hem daar geplaatst hebben voor de onwetendheid waarin zij dat gedaan hebben; iets wat hun nog de mogelijkheid laat om te schuilen in de stad van toevlucht; en wat de apostel dan ook later opneemt met het volk in zijn pleidooi voor hen om zich te bekeren en zich tot God te wenden (Handelingen 3:17), zoals Paulus het ook op zichzelf toepast:

‘Doch hierom heb ik genade verkregen, omdat ik het onwetend en in ongeloof gedaan heb’ (1 Tim. 1:13). Zo heeft de Heer Zijn eigen gelijkenis vervuld (Markus 13:6-9): de onvruchtbare vijgenboom moet worden omgespit en omgespit, zodat men nog kan zien of hij vrucht zal voortbrengen. Dit ondanks het vonnis dat Hij erover heeft uitgesproken (Matth. 21:19), dat Hij hun nog gelegenheid zal geven om het af te wenden, zoals Nineve het hunne heeft afgewend. En dat is de barmhartigheid van God.

Achteloos en harteloos verdelen zij Zijn klederen onder hen en werpen het lot. Lukas is hier het kortst over, waarvan Johannes ons een andere kant zal laten zien. Het opschrift over Hem in de talen van wijsheid-zoeken, van rijk, van godsdienst; publiceert Zijn titel aan de wereld.

En nu begint de kreet, hoewel spottend, van redding te klinken. ‘Hij redde anderen’ zeggen de heersers: ‘laat Hij zichzelf redden, als Hij de Christus is, de uitverkorene van God.’ Zelfs de soldaten nemen het op hun manier op: ‘Als Gij de Koning der Joden zijt, red dan Uzelf.’ En dan maakt een van de rovers de onmogelijke verbinding: ‘Als Gij de Christus zijt, red dan Uzelf en ons.’ Echt onmogelijk om deze dingen samen te voegen.

Maar de heersers weten niet meer van redding dan de soldaten of de rover. Een Christus die zichzelf zou redden kon niet de Christus zijn die door de profeten was voorspeld, of de Redder van anderen, en Jesaja had precies uitgebeeld wat er voor hun ogen voorbij kwam. Wie zou kunnen twijfelen aan de toepassing van zulke woorden als we hier vinden? ‘Daarom zal Ik Hem een deel geven met de groten, en Hij zal de buit delen met de sterken, omdat Hij Zijn ziel heeft

uitgestort in de dood, en met de overtredders is geteld, en de zonde van velen heeft gedragen, en voor de overtredders heeft bemiddeld' (Jes. 53:12).

Hier werd het geheim van het kruis onthuld als het mysterie van de verlossing; en dat de Joden met hun offerritueel het niet begrepen, lijkt ons nu bijna onbegrijpelijk. Het voorhangsel lag op hun hart, zoals de apostel verklaart. Farizeïsche trots weigerde de vernedering van het evangelie. Een gekruisigde Christus was voor de Joden een struikelblok.

Maar het behaagde God een heilsles te geven die het verhaal van het kruis zou vergezellen, precies op de plaats waar elk oog dat op dat kruis gericht was, het zou moeten zien. Plotseling berispt de stem van een van de boosdoeners zijn collega. Hij, een stervende man betrokken bij hetzelfde vonnis, vreest hij God niet, voor wie hij spoedig zal komen? Vreest hij niet met die zonde op hem die hen beiden terecht had gebracht waar ze waren? Maar hier was Iemand die niets verkeerd had gedaan.

Dan, met deze schuld ook op zichzelf, en deze belijdend, wendt hij zich met het moedigste gebed tot deze belijdende Zondeloze. 'Jezus,' zegt hij, - 'Jahweh Redder,' - hij kon niet onkundig zijn van de betekenis van de naam die hij uitsprak - 'Jezus, gedenk mij wanneer Gij in Uw Koninkrijk komt.' Onmiddellijk krijgt hij antwoord - meer dan antwoord - 'Voorwaar, Ik zeg u: Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn.'

Wij kunnen ons natuurlijk van alles voorstellen wat hem tot een dergelijk geloof heeft geïnspireerd. Maar wat hij vroeger ook van de

Heer geweten mag hebben, zowel Mattheüs als Markus verzekeren ons dat ‘zij die met Hem gekruisigd waren, Hem beschimpten’. De eerlijke betekenis hiervan is zonder reden ontkend. Het feit lijkt genoemd te worden als om die methoden af te snijden die het geloof in de stervende gemakkelijker (en dus minder opvallend) maken, en de genade van God noodzakelijkerwijs tegelijkertijd ook minder opvallend. Wij kennen allen het gezegde: ‘Er was één zo’n geval, opdat niemand zou wanhopen; en er was er maar één, opdat niemand zou veronderstellen.’ Laat ons liever zeggen dat hier een voorbeeld is van redding, geschetst op de scherpste manier die men zich kan voorstellen, en geplaatst op de meest opvallende plaats die men er aan kan geven. Zonder werken, behalve slechte werken, - zonder enig sacrament of ritueel, - door geen langzaam proces en geen voorwaardelijke verlossing, - krijgt deze veroordeelde misdadiger meteen de volmaakte zekerheid van een plaats diezelfde dag nog bij zijn Heer in het Paradijs.¹⁰

Zo gaat het antwoord van genade zelfs de vrijmoedigheid van een dergelijk gebed te boven; en wanneer overtreft genade inderdaad niet alle mogelijke verwachtingen? Wie had kunnen vragen of denken dat God Zijn Zoon zou geven om voor zondaars te sterven? En Hij die dit gedaan heeft, ‘hoe zal Hij met Hem niet ook alle dingen

10 Voor de pogingen van materialistische annihilationisten om het bewijs, afgeleid van deze belofte, van het bewustzijn van zielen in de gescheiden staat af te breken, zie ‘Feiten en theorieën over een toekomstige staat’. Hun argumenten zijn in het kort, dat het paradijs in de nieuwe aarde ligt, en dus nog niet bestaat, hoewel de apostel niet anders wist dan dat hij er lichamelijk in geweest zou kunnen zijn (2 Kor. 12:3-4). Dan, zoals dit noodzakelijk is, dat wij moeten lezen: ‘Ik zeg u heden’; of anders moet ‘heden’ betekenen ‘op de dag waarvan gij spreekt’!

vrijelijk aan ons geven?’ Hoe perfect past dit alles bij het Evangelie van de vrede! De spot en de belediging roepen geen reactie op van de gezegende Lijder: Hij lijkt zich er helemaal niet van bewust. De nood die Hem zocht, het geloof dat onder deze vermomming de Heer der heerlijkheid herkende, ontlokte aan de geslagen Rots de levende wateren.

3. Het verslag van de goddelijke prestatie in dat uur wordt op de kortste manier verteld. De duisternis die over het land komt wordt zojuist genoemd, en herleid tot haar oorzaak, het verduisteren van de zon zelf. Er volgt als verbonden daarmee het einde van de geestelijke duisternis. Nu het voorhangsel van de tempel is gescheurd, is het heiligdom open, en is God in het licht. Dit is het kenmerk van het christendom, en het resultaat van Zijn intrede in die duisternis waarvan de duisternis van de natuur slechts het uiterlijke teken was. Lukas plaatst hier oorzaak en gevolg samen, en negeert, zoals zo vaak elders, de volgorde van de tijd.

Maar met de roep van ‘Vader’ is de duisternis geëindigd; de roep van verlating is beantwoord; de beker die Hij alleen vreesde is leeggedronken (vergelijk de aantekeningen bij Mattheüs en Markus); Hij heeft nu slechts in vrede te vertrekken. De dood die op de mens rust moet nog genomen worden voor de vervolmaking van de verzoening: God moet worden erkend met betrekking tot de gehele straf op de zonde, en Mattheüs heeft ons de opstanding van de heiligen getoond als verbonden hiermee. Voor leerstellige verklaringen van alles wat hier aan de orde is, moeten we wachten op de brieven; maar hier hebben we het werk zelf, waarvan zij de betekenis verklaren.

Het woord dat in Lukas wordt gebruikt voor Zijn sterven is, net als in Markus, 'Hij stierf' - 'ademde uit'. Het is de eenvoudige realiteit van de dood zoals de mens die verdraagt, heel anders dan de termen die in Mattheüs en Johannes worden gebruikt. Het is passief verdragen; in de andere activiteit van de wil, hoewel in overgave. Hier, als ware Mens; sterft Hij zoals andere mensen; Zijn geest overdragend aan Zijn Vader, Zijn werk volbracht.

4. Het geloof van de niet-Joodse centurio is vastgelegd in een andere vorm dan in de andere evangeliën: 'Hij verheerlijkte God en zei: In feite was deze Man rechtvaardig.' Rechtvaardig is Hij nadrukkelijk, niet slechts, zoals bij anderen, in de vergelijkende zin: dit blijkt uit alles wat hij gezien heeft. Prompt en uitgesproken in zijn belijdenis; de heiden neemt nu de eerste plaats in, zoals hij sindsdien vele eeuwen heeft gedaan. Hij is het eerste teken van de komende verandering.

Maar Lukas toont ons ook een menigte Joden die hartverscheurend terugkeren van het schouwspel van het kruis. Ook voor Israël is er hoop in deze kostbare dood. We hebben ook iets geleerd over de betekenis van deze dienende vrouwen, die te zien zijn terwijl de duisternis optrekt. De dingen zijn in overgang; als de natie haar Koning heeft verworpen, is ook God in beweging; Zijn doelen in verband met Zijn Zoon mogen niet worden verslagen.

5. De tussenkomst van God wordt duidelijker gezien in de voorziening van een graf dat geschikt is voor dat onkreukbare lichaam: een graf dat nooit verderf heeft gezien. Zijn graf stelde Hem aan bij goddelozen, Hij wordt daaruit verlost, en is bij de rijke man nadat Hij gestorven is. Hij wordt begraven door een Jozef uit de stad van Elkanah en Samuel, Ha-Ramathaim, (of Arimathea,) de stad van

de 'twee hoogten': namen die niet anders dan tot ons kunnen spreken van de verheffing die de Zijne zal zijn, en waartoe Hij Zijn volk zal verheffen, als de ware Jozef in de vooruitgang na Zijn lijden (zie Sam. 1, aantekeningen). In dit verband zal de begrafenis van Christus voor ons een diepe betekenis hebben, zoals de apostel ons toont; maar het zou ons te ver voeren er nu over te spreken.

De vrouwen zijn hier nog steeds als wachters; en hoewel de nieuwe dag niet op hen heeft geschinen, zijn zij er herauten van.

Onderverdeling 3. (Lukas 23:56 - 24)

Opstanding en hemelvaart

Het verdriet is voorbij; het lijden is voorbij; op dit alles verheft zich de heerlijkheid van een serene en volmaakte dag. De Heer is opgestaan; er is vrede met God bereikt, aanvaarding in de Geliefde; en met hemelvaart; niet alleen de hemel geopend, maar (zoals een ander heeft gezegd) 'de hemel voor ons ingericht.'

Wat vooral opvalt in deze opstandingsscènes in Lukas, in vergelijking met de andere evangeliën, is de grote plaats die het woord van God daarin inneemt. Dit is ongetwijfeld nog steeds de voortzetting van dat Menselijk Gezicht dat, zoals we overvloedig hebben gezien, het derde Evangelie ons voorstelt. Het woord van God, als datgene waardoor de mens in zijn ware leven leeft, (zoals Hijzelf bevestigt uit Deuteronomium) was datgene waardoor Hij wandelde en waarop Hij zich steeds beriep, dat Hij eerde en hooghield, hetzij voor de zijnen, hetzij voor de zijnen. In deze laatste scènes neemt het een

bijzondere plaats in. Op de Emmaüsreis is het datgene waardoor Hij de verbijsterde discipelen tot een vaster geloof brengt, voordat Hij zich aan hen openbaart in het breken van het brood. Daarna verwijst Hij met de elf naar wat geschreven staat in de Wet van Mozes en in de Profeten en de Psalmen over Hemzelf, en opent hun begrip om de Schriften te begrijpen. Zijn hemelvaart moet een nieuw licht over allen zijn, de basis van geheimenissen die in het Oude Testament zelf en die een nieuw getuigenis noodzakelijk maken dat naderhand moet worden opgedragen aan een nieuwe apostel die van Christus in heerlijkheid is uitgezonden, en dat duidelijk is wat hij op één plaats noemt: ‘het evangelie van de heerlijkheid van Christus’ (2 Kor. 4:4, R.V.).

1. Het licht van de opstandingsmorgen breekt met een relatieve traagheid aan in het evangelie van Lukas. Zelfs omdat het het Evangelie van de vrede is, wordt ons alle oefening en verwarring daarover duidelijk gemaakt, en wordt datgene waarop alle vrede rust op de zekerste grondslagen geplaatst. Hier hebben we eerst slechts de aankondiging: ‘Hij leeft,’ die tot de apostelen werd gebracht door hen die zelf slechts hun specerijen naar het graf hadden gebracht om Zijn begrafenis te voltooien en hun beste hoop voor altijd te verbergen!

De mededeling van de engelen heeft juist door het feit dat zij door engelen is gedaan een sfeer van afstand, die nog wordt versterkt door de terughoudendheid en berisping die in de boodschap aanwezig zijn. Zij beloven zelfs geen ontmoeting met Hem: Hij leeft; had Hij niet gezegd dat Hij zou opstaan? Waarom de levende onder de doden zoeken? De vrouwen zijn verbijsterd en doodsbang; de apostelen

sceptisch: dit zijn verhalen, ijdele verhalen, gekweekt in de geest van enthousiaste en visionaire vrouwen: precies de gedachte van een bekende scepticus van deze laatste dagen. Petrus loopt echter naar het graf; van zijn metgezel wordt niets gezegd; Johannes, die het bezoek in zijn eigen Evangelie zal vertellen. Hij ziet de linnen kleren liggen, hun huurder verdwenen, en vertrekt verwonderd.

2. Twee discipelen, van wie we nog niets gehoord hebben en nog zullen horen, en van wie we slechts de naam van één kennen, Cleopas, begeleiden we nu op een smartelijke wandeling naar Emmaüs, een dorp zestig kilometer buiten Jeruzalem.¹¹ Dat zij op zo'n moment, en onder de bijzondere omstandigheden die zij zelf beschrijven, de stad verlaten is zeker veelzeggend. Perplexiteit en ontmoediging hebben zich van hen meester gemaakt; en in zo'n toestand is een achteruitgang onvermijdelijk. Terwijl zij onderweg waren en de gebeurtenissen bespraken, 'kwam Jezus zelf naderbij en ging met hen mee'. Het is een teken van hun toestand dat 'hun ogen werden

11 Er is iets in de namen dat indruk op ons maakt, hoewel men er misschien niet in slaagt ze de juiste toepassing te geven. Maar als we geloven dat elke jota en tittel van het geïnspireerde Woord betekenis heeft, kunnen we niet weigeren om betekenis te zien in zulke punten als deze. Cleopas lijkt dan te betekenen 'allen,' of 'ieder,' 'een heerlijkheid.' Het dorp waar hij naartoe gaat, betekent, als we de vorm aannemen die vroeger aan het woord werd gegeven, 'een veracht volk'. Hier is een contrast, zeker, en een in overeenstemming met een achterwaartse (en neerwaartse) koers. Het doet ons natuurlijk denken aan Israël naar de heerlijkheid waarmee God haar in zijn beloften heeft bekleed - (zie Openb. 12, de 'met de zon beklede vrouw') en haar toestand, met Christus haar heerlijkheid verloochend. Het ongeloof van de discipelen had de neiging hen met deze vervallen toestand te vereenzelvigen, hoewel de goddelijke liefde op het punt stond hen terug te roepen - kon hen onmogelijk op een dergelijke weg achterlaten. Maar dit is slechts een suggestie van de betekenis.

gesloten, dat zij Hem niet kenden.’ In antwoord op zijn vragen komt alles naar buiten, en ‘wij vertrouwden erop dat Hij het was geweest die Israël zou verlossen’ vertelt het verhaal van twijfel en moeite. Toch hebben zij het verhaal van de vrouwen gehoord over Zijn leven, en over Petrus’ bezoek aan het graf. Ze weten niet wat ze moeten denken.

Dan, met een berisping voor hun ongeloof, begint Hij de lange profetische last van de voorbije eeuwen te ontvouwen, door Mozes en alle volgende profeten: hun harten branden in hen als het geloof opnieuw wordt aangewakkerd bij het heilige vuur. Zij bereiken het dorp terwijl Hij voordraagt; en daar houden zij de wonderbaarlijke Vreemdeling tegen om verder te gaan, zoals Hij klaar schijnt te zijn om te doen. Beperkt door hun bezorgdheid gaat Hij het huis binnen om bij hen te verblijven. Daar wordt Hij tijdens het breken van het brood eindelijk aan hen geopenbaard.

Opvallend is het karakter van dit alles: de eerste bekendmaking aan vrouwen; hier, voor de apostelen, worden twee eenvoudige discipelen opgenomen om bediend te worden, en met nauwgezette ernst om hen terug te brengen tot eenvoud van geloof. Wanneer zij in Jeruzalem terugkomen, ontdekken zij dat Hij aan Simon is verschenen; en wij beseffen dat hier meer pastoraal werk van dezelfde tedere soort is. Deze verschijning wordt ons echter niet in het algemeen gegeven, zoals we hadden kunnen verwachten. Zij ontmoeten elkaar als het ware in het geheim, de Heer en zijn mislukte discipel, voordat Hij hen samen ontmoet, Petrus en de rest van de elf. De tedere stijl van dit alles, hoe gelijkend op de Heer is het! Hoe onofficieel ook. Het is duidelijk dat dit Iemand is die Zelf de Herder zal zijn van elke individuele ziel van Hem, en ze niet in de handen legt van een of

andere kerkelijke tussenpersoon. Het is: 'Eén is uw Leraar, namelijk Christus, en gij zijt allen broeders.' De Schrift wordt gebruikt, en zij worden ermee opgebouwd; er komen geen wonderen voor in de plaats; wij horen opnieuw de Stem die zei: 'Indien zij Mozes en de profeten niet horen, zullen zij ook niet overtuigd worden, al is er één uit de doden opgestaan.'

3. (1) Maar de tijd is nu gekomen voor een vollediger openbaring; en wij zien Hem thans te midden van de bijeenkomst van Zijn volk, hen uitnodigend zich ten volle te verzekeren van de werkelijkheid van wat zij zien. Met gesloten deuren, zoals Johannes ons uitdrukkelijk zegt, maakt Zijn verschijning in het midden op hen de indruk van Zijn lichaamloze geest en niet van de wederverschijning van Hem die zij zo goed kenden toen Hij onder hen leefde en zich onder hen bewoog. Op de tederste manier nodigt Hij hen uit om het bewijs te leveren van Zijn lichamelijkeheid, om Hem te bekijken en aan te raken, met de wonden die Hij had opgelopen nog op Hem. Wanneer zij het door de grootheid van de vreugde nog niet kunnen beseffen, neemt Hij van het voedsel dat zij Hem geven en eet Hij voor hun aangezicht. Het is het gezegende feit en de volledige bevestiging ervan aan hen die Zijn getuige moeten zijn, die ons in Lukas worden voorgehouden, en nog niet de leerstellingen die ermee verband houden en die ons elders zullen worden gegeven.

(2) Het Woord wordt opnieuw aangeropen, en Zijn plechtig getuigenis wordt gegeven van het geschreven Woord zoals het bestond in Zijn tijd, waarbij Zijn lijden en opstanding een speciaal onderdeel zijn van dit profetisch getuigenis. Bekering en vergeving van zonden moeten worden gepredikt aan alle volken in de naam van

de Opgestane; Jeruzalem, schuldig bovenal, moet als eerste worden aangesproken. Zo handhaaft Lukas zijn karakter tot het einde toe. Er wordt niets gezegd over wonderbaarlijke getuigenissen, noch over de doop: het evangelie wordt in zijn eigen toereikendheid gelaten. Maar zij, de getuigen, worden bekleed met de kracht van de Geest, de belofte van de Vader, door Hemzelf gezonden: een stap vooruit op Mattheüs en Markus, en in de lijn van de Handelingen en Paulus.

(3) Het evangelie wordt eerst gericht aan Jeruzalem, maar Hij stijgt niet op van daar, maar van Bethanië. 'Van daaruit was Hij op weg gegaan om zich als Koning aan Jeruzalem voor te stellen. Daar had de opstanding van Lazarus plaatsgevonden; daar ontving de familie die het karakter van het overblijfsel vertoonde - gehecht aan Zijn Persoon, nu verworpen, met betere hoop - op de meest opvallende wijze Jezus. Daarheen trok Hij zich terug toen Zijn getuigenis aan de Joden was geëindigd; opdat Zijn hart voor enkele ogenblikken zou rusten bij hen die Hij liefhad en die, door genade, Hem liefhadden. Het was daar dat Hij de band legde (wat de omstandigheden betreft) tussen het overblijfsel dat aan Zijn Persoon verbonden was en de hemel. Van daaruit stijgt Hij op.' (Synopsis.)

Hij stijgt op met Zijn handen uitgestrekt in zegening, om die plaats voor God in te nemen waarin Hij verblijft, de Vertegenwoordiger van Zijn volk, het Hoofd van zegen voor hen. Terwijl Israël en de aarde wachten op Zijn terugkeer om te vinden wat het Oude Testament voor hen heeft toegezegd, is Zijn plaats in de hemel het teken van een nieuwe orde van zegening die de 'mysteriën' van het christendom moeten innemen en aan ons ontvouwen. Lukas is hier opnieuw de voorloper van Paulus, terwijl Johannes eerst zijn eigen

heerlijkheden te tonen heeft, die, hoewel gezien op aarde, in wezen van de hemel zijn; en ten slotte hemel en aarde zal verenigen, zo zeker als Hij in wie wij ze herkennen reeds verenigt in Zijn Persoon; in één onverbreekelijke volmaaktheid; God met de Mens.

Bijlagen

Bron

The New Testament; 1. The Gospels; 1c. Luke

Publishers: Loizeaux Brothers, 1 East 13th Street, New York. The Bible Truth Press, New York.

https://www.stempublishing.com/authors/FW_Grant/Numerical_Bible/

Vertaald met www.DeepL.com/Translator door Adrie Straver (2023).

Vertaalcorrecties door: Adrie Straver / Jan Paul Spoor

Volgorde en indeling van de Bijbelboeken

Het Oude Testament

1. DE WET

1. Genesis
2. Exodus
3. Leviticus
4. Numeri
5. Deuteronomium

2. DE HISTORISCHE BOEKEN

1. Jozua
2. Richteren
Ruth
3. Koningen
Eerste boek (Samuel)
Tweede boek (Koningen)
4. Gevangenschap boeken
Ezra
Nehemia
Esther
5. Kronieken

3. DE PROFETEN

1. Jesaja
2. Jeremia
Klaagliederen
3. Ezechiël
4. Daniel
5. De kleine Profeten
 1. *Hosea; Amos; Micha*
 2. *Joel; Obadja; Jona*
 3. *Nahum; Habakkuk; Zefanja*
 4. *Haggai; Zacharia; Maleachi*

4. DE PSALM BOEKEN

1. De Psalmen
2. Job
3. Hooglied
4. Prediker
5. Spreuken

Het Nieuwe Testament

1. DE EVANGELIEËN

1. { Mattheüs
 { Markus
 { Lukas
2. Johannes

2. DE HANDELINGEN

3. DE BRIEVEN VAN PAULUS

- { Romeinen
 { Galaten
1. { Efeziërs
 { Kolossenzen
 { *Filemon*
 { Filippenzen

 { Thessalonicenzen
 { *Eerste brief*
 { *Tweede brief*
 { Korinthiërs
 { *Eerste brief*
2. { *Tweede brief*
 { Hebrëëën
 { Timotheüs
 { *Eerste brief*
 { *Tweede brief*
 { Titus

4. DE ALGEMENE BRIEVEN

1. Petrus
Eerste brief
Tweede brief
2. Jakobus
3. Johannes
Eerste brief
Tweede brief
Derde brief
4. Judas

5. OPENBARING

Betekenis van de cijfers

De reden voor de betekenis moet worden gezocht in eerdere delen, met name in

Bijlage II. in het boek over de Psalmen.

- 1** Eenzaamheid, singulariteit, uniciteit; eenzaamheid, onvruchtbaarheid.
Toereikendheid, macht, onafhankelijkheid, trots, rebellie.
Identiteit, onveranderlijkheid, consistentie, eeuwigheid, waarheid, kennis.
- Eenheid* Eenheid, eenheid, harmonie, gelijkmoedigheid,
integriteit, rechtschapenheid, gehoorzaamheid,
overeenstemming, vrede.
- Voorrang* Suprematie, leiderschap, heerschappij; begin,
oorzaak, gelegenheid, bron, stichting,
grond, pleidooi.
- Combinaties van
betekenissen* Leven, persoonlijkheid, wil. Keuze, verkiezing. Genade.
God, Almachtig, Eeuwig, Jahweh, Vader.
- 2**
- Relatie* Hulp, ondersteuning, bevestiging, zekerheid, competente getuigenis.
Detachering, behoud, bevrijding, redding. Dienst.
Toevoeging, toename, groei; vooruitgang, beweging, activiteit.
Gehechtheid, liefde, verlangen, gebed. Vereniging, partnerschap, gemeenschap.
- Tweede* Afhankelijkheid, geloof. Minderwaardigheid,
nederigheid, vernedering, onderwerping.
- Vershil* Diversiteit, contrast; tegenstrijdigheid, oppositie, conflict,
vijandschap. Dubbelzinnigheid, dubbelhartigheid, bedrog.
- Deling* Scheiding, analyse, differentiatie, onderscheidingsvermogen;
oordeel, wijsheid; zicht.
Verval, dood, ontbinding.
Christus, tweede persoon, God en mens, tweede mens, woord
van God, getuige, Verlosser, Dienaar. Kruis. Ziel. Vrouw.
- 3**
- Drie dimensies* Stevigheid; werkelijkheid, verwerkelijk, vervulling,
volheid; manifestatie. Heiligdom; glorie, lof. Naam.
- Drie rechte
lijnen omsluiten
een ruimte* Apart zetten voor een doel; specialisatie, heiliging, heiligheid; transformatie.
Woonplaats, bezit, deel. Huwelijk.
Verbod.

<i>De derde lijn van een driehoek keert terug naar de eerste</i>	Opstanding; terugkeer, opwekking, herstel; reproductie. Geest.
4	Toegeeflijkheid, zwakte; zachtmoedigheid, barmhartigheid. Falen, testen; ervaring; vergankelijkheid, verandering. Schepsel, aarde, wandel op aarde, wereld.
5	God in de regering; capaciteit, verantwoordelijkheid, oefening, weg en einde; voorwaarden. Zwak met de Sterke; Mens met God; Immanuël.
6	Manifestatie van de volheid van het kwaad. Werkweek; limiet, discipline; meesterschap, overwinnen.
7	Volledigheid, perfectie; rust.
8	Nieuw in tegenstelling tot het oude.
10	Gewoon 5 maal 2
12	De duidelijke heerschappij van God.